

ಕನ್ನಡ

ಸುಗಮಭಾರತಿ

ಹತ್ತನೇಯ ಇಯತ್ತೆ

1st END PAPER

ಸರಕಾರ ನಿರ್ಣಯ ಕ್ರಮಾಂಕ: ಅಭ್ಯಾಸ 2016 / (ಪ್ರ.ಕ್ರ. 43/16) ಎಸ್‌ಡಿ-4
ದಿನಾಂಕ 25.4.2016 ಅನ್ನಯ ಸ್ವಾಫಿಸಲಾದ ಸಮನ್ಯ ಸಮಿತಿಯ ದಿನಾಂಕ
29.12.2017 ರಂದು ನಡೆದ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಪಠ್ಯಪ್ರಸ್ತಕವನ್ನು ಕ್ರ.ಶ. 2018-19
ಕಃ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ವರ್ಷದಿಂದ ನಿರ್ದರ್ಶಿಸಲು ಮಾನ್ಯತೆ ನೀಡಲಾಗಿದೆ.

ಕನ್ನಡ

ಸುಗಮಭಾರತಿ

ಹತ್ತನೇಯ ಇಯತ್ತೆ

ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ವಾರ್ತೆಪ್ರಸ್ತಕ ನಿರ್ಮಾತಿ ಮತ್ತು ಅಭ್ಯಾಸಕ್ರಮ ಸಂಶೋಧನ ಮಂಡಳ, ಪುನ್ಯ-4

8Q47RB

ತಮ್ಮ ಸ್ವಾರ್ಥಪೋನದ ಮೇಲೆ DIKSHA App ಮೂಲಕ ಪಠ್ಯಪ್ರಸ್ತಕದ ಮೊದಲನೆಯ ಪುಟದ ಮೇಲಿರುವ Q.R. Codeದ ಮೂಲಕ ಡಿಜಿಟಲ್ ಪಠ್ಯಪ್ರಸ್ತಕ ಮತ್ತು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪಾಠದಲ್ಲಿರುವ Q.R. Codeದ ಮೂಲಕ ಏ ಹಾಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಅಧ್ಯಯನ-ಅಧ್ಯಾಪನದ ಸಲುವಾಗಿ ಉಪಯುಕ್ತ ದೃಕ್-ಶ್ರಾವಣ ಸಾಹಿತ್ಯ ಉಪಲಬ್ಧವಾಗುವುದು.

ಪ್ರಫಾಮಾವೃತ್ತಿ : 2018

© ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ರಾಜ್ಯ ಪಾಠ್ಯಪುಸ್ತಕ ನಿರ್ಮಿತಿ ಮತ್ತು ಅಭ್ಯಾಸಕ್ರಮ ಸಂಶೋಧನ ಮಂಡಳ, ಪ್ರಣ - 4

ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ರಾಜ್ಯ ಪಾಠ್ಯಪುಸ್ತಕ ನಿರ್ಮಿತಿ ಮತ್ತು ಅಭ್ಯಾಸಕ್ರಮ ಸಂಶೋಧನ ಮಂಡಳವು ಈ ಪುಸ್ತಕದ ಎಲ್ಲ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಕಾಲ್ಯಾಂಸಿದೆ. ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ರಾಜ್ಯ ಪಾಠ್ಯಪುಸ್ತಕ ನಿರ್ಮಿತಿ ಮತ್ತು ಅಭ್ಯಾಸಕ್ರಮ ಸಂಶೋಧನ ಮಂಡಳದ ಸಂಚಾಲಕರ ಲಿಖಿತ ಅನುಮತಿ ಇಲ್ಲದೆ ಈ ಪುಸ್ತಕದ ಯಾವುದೇ ಭಾಗವನ್ನು ಉದ್ದೃತಗೊಳಿಸಬಾರದು.

ಕನ್ನಡ ಭಾಷಾ ಸಮಿತಿ	:	ಡಾ. ಕೆ.ಕೆ. ಪತ್ತಾರ, ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಶ್ರೀ. ಶಿವಬಾಳ ಕೆ. ಗೋಲಿ, ಸದಸ್ಯ ಶ್ರೀ. ಹಣಮಂತ ಎಮ್. ಕುಂಭಾರ, ಸದಸ್ಯ ಶ್ರೀಮತಿ. ಜಯದೇವಿ ಆಯ್. ಉಕ್ತಲ, ಸದಸ್ಯ ಶ್ರೀ ಜಿ.ಸಿ. ಮತ, ನಿರ್ಮಿತಿ ಸದಸ್ಯ ಡಾ. ಸದಾನಂದ ಎಂ. ಬಿಳ್ಳಾರ, ಸದಸ್ಯ-ಸಚಿವರು
ಕನ್ನಡ ಅಭ್ಯಾಸಗಳ ಸದಸ್ಯರು	:	ಶ್ರೀ. ಶ್ರೀಲ್ಕುಮಾರ, ಅವಟಿ ಶ್ರೀ. ಜಿ. ಡಿ. ಮೋರೆ
ಸಂಯೋಜನ ಪ್ರಮುಖ	:	ಡಾ. ಸದಾನಂದ ಎಂ. ಬಿಳ್ಳಾರ, ವಿಶೇಷಾಧಿಕಾರಿಗಳು ಕನ್ನಡ ಪಾಠ್ಯಪುಸ್ತಕ ಮಂಡಳ, 'ಬಾಲಭಾರತಿ', ಪ್ರಣ - 4 ಶ್ರೀ. ಆರ್. ಎಮ್. ಗಣಾಚಾರಿ, ವಿಷಯ ಸಹಾಯಕರು, ಕನ್ನಡ
ಚಿತ್ರಕಾರ	:	ಶ್ರೀ ರಾಜೇಂದ್ರ ಗಿರಧಾರಿ
ಮುಖಿಪುಟ	:	ಯಶವಂತ ದೇಶಮುಖ
ನಿರ್ಮಿತಿ	:	ಶ್ರೀ. ಸಚಿತ್ತಾನಂದ ಆಘಳೆ, ಮುಖ್ಯ ನಿರ್ಮಿತಿ ಅಧಿಕಾರಿ ಶ್ರೀ. ರಾಜೇಂದ್ರ ಚಿಂದರಕರ, ನಿರ್ಮಿತಿ ಅಧಿಕಾರಿ ಶ್ರೀ. ರಾಜೇಂದ್ರ ಪಾಂಡ್ಯಲೋಕ್ಸ್‌ರ, ಸಹಾಯಕ ನಿರ್ಮಿತಿ ಅಧಿಕಾರಿ
ಅಕ್ಷರ ಚೋಡಣೆ	:	ಕ್ಷೀಂಟೆಕ್ಸ್, ಪ್ರೋಟೆ, ಮುಂಬಯಿ
ಕಾಗದ	:	70 ಜಿ. ಎಸ್. ಎಮ್. ಕ್ರಿಮ್‌ವೋವ್
ಮುದ್ರಣಾದೇಶ	:	N/PB/2018-19/(500)
ಮುದ್ರಕ	:	Spenta Multimedia Pvt.Ltd.,Thane
ಪ್ರಕಾಶಕ	:	ಶ್ರೀ. ವಿವೇಕ ಗೋಪಾಲ, ನಿರ್ಯಂತ್ರಕ, ಪಾಠ್ಯಪುಸ್ತಕ ನಿರ್ಮಿತಿ ಮಂಡಳ, ಪ್ರಭಾದೇವಿ, ಮುಂಬಯಿ - 25.

ಭಾರತದ ಸಂವಿಧಾನ

ಶೀಲಿಕೆ

ಭಾರತದ ಪ್ರಜೆಗಳಾದ ನಾವು, ಭಾರತವನ್ನು ಒಂದು ಸಾರ್ವಭಾಷ್ಯಮ
ಸಮಾಜವಾದಿ ಧರ್ಮನಿರಪೇಕ್ಷ ಪ್ರಜಾಸತ್ತಾತ್ಮಕ ಗೋರಾಜ್ಯವನ್ನಾಗಿ ನಿರ್ಮಿಸಲು
ಹಾಗೂ ಅದರ ಸಮಸ್ತ ನಾಗರಿಕರಿಗೆ :

ಸಾಮಾಜಿಕ, ಆಧಿಕ ಮತ್ತು ರಾಜಕೀಯ ನ್ಯಾಯ;

ವಿಚಾರ, ಅಧಿವ್ಯಕ್ತಿ, ವಿಶ್ವಾಸ, ಶ್ರದ್ಧ

ಮತ್ತು ಉಪಾಸನಾ ಸಾಂಪ್ರದಾಯ;

ಸ್ವಾಸ್ಥ್ಯಮಾನ ಹಾಗೂ ಅವಕಾಶ ಸಮಾನತೆಯು;

ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿ ದೊರೆಯುವಂತೆ ಮಾಡಲು

ಮತ್ತು ವೃತ್ತಿಗೌರವವನ್ನು

ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಐಕ್ಯತೆ ಮತ್ತು ವಿಕಾಸಕ್ಕಾಗಿಯನ್ನು

ಆಶ್ವಾಸನೆ ನೀಡುವ ಬಂಧುತ್ವವನ್ನು

ವೈದ್ಯರ್ಥೀಯನಲ್ಲಿ ದೃಢಸಂಕಲ್ಪದ ನಿರ್ದಾರ ಮಾಡಿ ;

ಸಮ್ಮಾನ ಸಂವಿಧಾನ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ

ಇಂದು ದಿನಾಂಕ ಇಪ್ಪತ್ತಾರನೆಯ ನಷ್ಟಿಂಬರ, ೧೯೫೦ ನೇಯ ಇಸವಿ

ಕಾ ಮೂಲಕ ಕಾ ಸಂವಿಧಾನವನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸಿ ಮತ್ತು ಅಧಿನಿಯಮಿತ

ಗೊಳಿಸಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಿ: ಅರ್ಥಾತ್ ಸಂವಿಧಾನವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿ.

ರಾಷ್ಟ್ರೀತೆ

ಜನಗಣಮನ-ಅಧಿನಾಯಕ ಜಯ ಹೇ
ಭಾರತ-ಭಾಗ್ಯವಿಧಾತಾ ।

ಪಂಜಾಬ, ಸಿಂಧು, ಗುಜರಾತ್, ಮರಾಠಾ,
ದ್ರಾವಿಡ, ಉತ್ತರ, ಬಂಗ,

ವಿಂಧ್ಯ, ಹಿಮಾಚಲ, ಯಮುನಾ, ಗಂಗಾ,
ಉಚ್ಛರ ಜಲಧಿತರಂಗ,

ತವ ಶುಭ ನಾಮೇ ಜಾಗೇ, ತವ ಶುಭ ಆಶಿಸ ಮಾಗೇ,
ಗಾಹೇ ತವ ಜಯಗಾಥಾ,

ಜನಗಣ ಮಂಗಲದಾಯಕ ಜಯ ಹೇ,
ಭಾರತ-ಭಾಗ್ಯವಿಧಾತಾ ।

ಜಯ ಹೇ, ಜಯ ಹೇ, ಜಯ ಹೇ,
ಜಯ ಜಯ ಜಯ, ಜಯ ಹೇ ||

ಪ್ರತಿಜ್ಞೆ

ಭಾರತ ನನ್ನ ದೇಶ. ಭಾರತೀಯರೆಲ್ಲರೂ ನನ್ನ
ಬಂಧು-ಭಗಿನಿಯರು.

ನಾನು ನನ್ನ ದೇಶವನ್ನು ಪೀಠಿಸುತ್ತೇನೆ. ನನಗೆ ನನ್ನ
ದೇಶದ ಸಮೃದ್ಧವಾದ ಹಾಗೂ ಬಹುವಿಧವಾದ ಪರಂಪರೆಯ
ಬಗ್ಗೆ ಅಭಿಮಾನವಿದೆ. ಈ ಪರಂಪರೆಗೆ ತಕ್ಷವನಾಗಿರಲು ನಾನು
ಯಾವಾಗಲೂ ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತೇನೆ.

ನಾನು ನನ್ನ ತಾಯಿ-ತಂದೆ, ಗುರು-ಹಿರಿಯರನ್ನು
ಆದರಿಸುತ್ತೇನೆ ವುತ್ತು ಎಲ್ಲರೊಡನೆ ಸೌಜನ್ಯದಿಂದ
ನಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ನಾನು ನನ್ನ ದೇಶ ಹಾಗೂ ನನ್ನ ದೇಶ ಬಾಂಧವರಲ್ಲಿ ನಿಷ್ಪೇ
ಷಿಡುವೆನೆಂದೂ ಪ್ರತಿಜ್ಞೆಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಅವರ ಕಲ್ಯಾಣ ಹಾಗೂ
ಉತ್ಸಂಗ ಇವುಗಳಲ್ಲಿಯೇ ನನ್ನ ಸುಖವುಂಟು.

ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ

ಪ್ರಿಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಮಿಶ್ರರೆ,

ಹತ್ತನೇಯ ಇಯತ್ತೆಯ ‘ಕನ್ನಡ ಸುಗಮ ಭಾರತಿ’ ಈ ಪತ್ರಪುಸ್ತಕವನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಕೈಯಲ್ಲಿಡಲು ಆನಂದವೇನಿಸುತ್ತದೆ.

ಮಿಶ್ರರೆ, ನಿಮಗೆ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಪರಸ್ಪರ ಒಳ್ಳಿಯ ರೀತಿಯಿಂದ ಸಂಘರ್ಷ ಮಾಡಲು ಬರಬೇಕು. ನಿಮ್ಮ ವಿಚಾರ, ಭಾವನೆ, ಕಲ್ಪನೆ ಲೇಖನದಿಂದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಾಡಲು ಬರಬೇಕು. ಅದಕಾಗಿ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಒಳ್ಳಿಯ ರೀತಿಯಿಂದ ಕಲಿತು, ಉತ್ತಮ ಪ್ರಕಾರ ಉಪಯೋಗಿಸಲು ಬರಬೇಕು ಎಂದು ವಿಚಾರಮಾಡಿ ಈ ಪತ್ರಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿಯ ಪಾಠಗಳ, ಅಭ್ಯಾಸಗಳ ಯೋಜನೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

ಪತ್ರಪುಸ್ತಕದ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಕ್ಷಮತೆಗಳ ಯಾದಿ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಅದರಿಂದ ಯಾವ ಭಾಷಿಕ ಕೌಶಲ್ಯಗಳನ್ನು ಮೃಗೂಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವದಿದೆ. ಎಂಬುದು ನಿಮ್ಮ ಕಲ್ಪನೆಗೆ ಬರಬಹುದು.

ಈ ಪತ್ರಪುಸ್ತಕದ ಅಂತರಂಗದಲ್ಲಿ ನೋಡಿದಾಗ ಅದರಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಕಾರದ ಸಮಾವೇಶ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ ಎಂಬುದು ನಿಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬರಬಹುದು. ಗದ್ಯಪಾಠಗಳಲ್ಲಿ ಕಥೆ, ಲಲಿತ, ವಿನೋದ ಶೀಲಿ, ಇತ್ಯಾದಿ ಪ್ರಕಾರದ ಪಾಠಗಳ ಸಮಾವೇಶ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಅದರಂತೆ ಪದ್ಯಭಾಗದಲ್ಲಿ ವೈವಿಧ್ಯಮಯ ಕವಿತೆಗಳು ಇವೆ. ಈ ಎಲ್ಲ ಪಾಠಗಳಲ್ಲಿಯ ಆಶಯ ಮತ್ತು ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿಯ ವೈವಿಧ್ಯತೆ ನಿಮಗೆ ನಿಜಕ್ಕೂ ಇಷ್ಟವಾಗಬಹುದು.

ಈ ಪತ್ರಪುಸ್ತಕದ ಎಲ್ಲಕ್ಕಿಂತ ಮುಹತ್ತದ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯವೆಂದರೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪಾಠದ ಕೊನೆಗೆ ಅಭ್ಯಾಸದ ಸ್ತರೂಪ ಮತ್ತು ರಚನೆ ವೈವಿಧ್ಯ ಇವುಗಳ ಅಭ್ಯಾಸ ನಿಮಗೆ ಪಾಠದ ಅಂತರಂಗ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲು ಸಹಾಯಕವಾಗುವದು. ನಿಮ್ಮ ಆಕಲನಶಕ್ತಿ, ವಿಚಾರಶಕ್ತಿ, ಕಲ್ಪನಾಶಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಸೃಜನಶೀಲತೆಗಳನ್ನು ವಿಕಸಿತ ಮಾಡುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಅಭ್ಯಾಸ (ಸ್ವಾಧ್ಯಾಯ)ದಲ್ಲಿಯ ಕೃತಿಗಳ ರಚನೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಶಿಕ್ಷಕರ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಮತ್ತು ನಿಮ್ಮ ಸ್ವಯಂ ಅಧ್ಯಯನಗಳಿಂದ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಕಲಿಯುವಾಗ ನಿಮಗೆ ಅಭ್ಯಾಸದ ಭಾರವೇನಿಸುವದಿಲ್ಲ; ಪಾಠಾಂತರದ ಭಯವೂ ಆನಿಸುವದಿಲ್ಲ;

ದ್ವನಂದಿನ ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ನಿಮಗೆ ಹೆಚ್ಚೆ ಹೆಚ್ಚೆಗೆ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯ ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ದ್ವಿತೀಯಿಂದ ನಿಮ್ಮ ಉತ್ತಮ ಸಿದ್ಧತೆಯ ಸಲುವಾಗಿ ಈ ಪತ್ರಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಜಿತ ಲೇಖನದ ರೂಪ ಉಪಯುಕ್ತವಾಗುವದು. ಅದರೊಂದಿಗೆ ನೀವು ದ್ವನಂದಿನ ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿಯ ತಂತ್ರಜಾಣದ ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಬೇಕಾಗುವದು ಅದಕಾಗಿ ಪಾಠ್ಯಫಳಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಾಹಿತಿ ದೊರೆಯುವ ಸಲುವಾಗಿ ಸಂಕೇತ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಯಾವಿಯನ್ನೂ ಸಹ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪಾಠಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಾಹಿತಿ ದೊರೆಯುವ ಸಲುವಾಗಿ ಆಷಾಪ್ರಾಯ ಮಾಡುವುದಿಂದ ಕ್ಷೇತ್ರ ಆರ್ಥಿಕ ಮೂಲಕ ದೃಕ್-ಶಾಸ್ತ್ರವು ಸಾಹಿತ್ಯ ನಿಮಗೆ ಉಪಲಬ್ಧವಾಗಬಹುದು, ಅದು ನಿಮಗೆ ಅಭ್ಯಾಸದ ಸಲುವಾಗಿ ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿ ಉಪಯೋಗವಾಗಬಹುದು.

ಭಾಷಿಕ ವಿಕಾಸದೊಂದಿಗೆ ವೈಚಾರಿಕ ಕ್ಷಮತೆ, ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕೌಶಲ್ಯ ಮತ್ತು ಸೃಜನಶೀಲತೆಯ ವಿಕಾಸದ ಸಲುವಾಗಿ ಉಪಯುಕ್ತವಾಗುವೇನಿಸುವ ಈ ಪುಸ್ತಕವು ನಿಮಗೆ ಇಷ್ಟವಾಗಲಿದೆ ಎಂಬ ವಿಶಾಸವಿದೆ.

(ಡಾ. ಸುನಿಲ ಮಾರ್ಗರ)

ಪ್ರಾಣ

ಸಂಚಾಲಕ

ದಿನಾಂಕ : 18 ಮಾರ್ಚ್, 2018 ಯುಗಾದಿ

ಭಾರತೀಯ ಪ್ರಾರ್ಥಿಕ ದಿನಾಂಕ: 27 ಫಾಲ್ಗುಣ 1939

ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ರಾಜ್ಯ ಪಾಠ್ಯಪುಸ್ತಕ ನಿರ್ಮಿತಿ
ಮತ್ತು ಅಭ್ಯಾಸಕ್ರಮ ಸಂಶೋಧನ ಮಂಡಳ, ಪ್ರಜ್ಞಾನ

ಕರ್ನಾಟಕ ಸುಗಮಭಾರತಿ: ಹತ್ತನೇಯ ಇಯತ್ತೆ

ಕ್ಷೇತ್ರಗಳು	ಕ್ಷಮತೆಗಳು
ಶ್ರವಣ	<ol style="list-style-type: none"> ಪತ್ಯ ಹಾಗೂ ಪತ್ಯೇತರ ವಿವರಗಳನ್ನು ಲಕ್ಷ್ಯಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಕೇಳುವುದು. ಶಾಲೆ ಹಾಗೂ ಶಾಲಾಭಾಷ್ಯ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿಹಾಡು, ಕಥೆ, ಕವಿತೆ, ಸಂಘಾದ ಚರ್ಚೆ ಮುಂತಾದವರ್ಗಗಳನ್ನು ಲಕ್ಷ್ಯಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಆಲಿಸುವುದು. ದೂರದರ್ಶನದ, ಅಕಾಶವಾಣಿಯ ವಾರ್ತೆಗಳನ್ನು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೇಳುವುದು. ಶಾಲೆಯ ವಿಶಿಷ್ಟಪ್ರಸಂಗಗಳಲ್ಲಿ ನಿರ್ದಿದ ಸೂಚನೆ, ಆಜ್ಞೆ, ವಿನಂತಿ ಮತ್ತು ಕೇಳಿದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಸ್ವಂದಿಸುವುದು. ಮಾರ್ಖಿಕ ಸೂಚನೆ, ಆಜ್ಞೆ ವಿನಂತಿ, ಪ್ರಶ್ನೆ ಇತ್ಯಾದಿಗಳ ಅರ್ಥ ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಕೇಳುವುದು. ವಿವಿಧ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಏಕಾಗ್ರತೆಯಿಂದ ಕೇಳಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುವುದು.
ಭಾಷಣ/ ಸಂಭಾಷಣೆ	<ol style="list-style-type: none"> ಪತ್ಯ ಹಾಗೂ ಪತ್ಯೇತರ ಕವಿತೆ, ದೇಶಭಕ್ತಿ ಗೀತೆ, ಜನಪದಗಿತೆ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ರಾಗಬದ್ಧವಾಗಿ ಹಾಡಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುವುದು. ತಮ್ಮ ಅನುಭವ, ಕಲ್ಪನೆ, ಭಾವನೆ ಮತ್ತು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಸ್ವಷ್ಟವಾಗಿ, ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸದಿಂದ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುವುದು. ಸಂಘಾದ/ಚರ್ಚೆಗಳಲ್ಲಿ ಪಾಲ್ಯೋಂಡು ಸುಸಂಗತವಾಗಿ ಮಾತನಾಡುವುದು. ಕೇಳಿದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಯೋಗ್ಯ ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದು.
ವಾಚನ	<ol style="list-style-type: none"> ಪರಿಸರದಲ್ಲಿಯ ವಿವಿಧ ವಿವರಗಳನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಒದುವುದು. ಇತರರಿಗೆ ತಿಳಿಸುವುದು. ಪತ್ಯ ಹಾಗೂ ಪತ್ಯೇತರ ಪುಸ್ತಕಗಳಲ್ಲಿಯ ಮುದ್ರಿತ ಹಾಗೂ ಹಸ್ತಲಿಖಿತ ವಿವರಗಳನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಪ್ರಕಟವಾಚನ ಮಾಡುವುದು. ಆಯ್ದಲೇವಿನ ಭಾಗಗಳ ಅರ್ಥ ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಪ್ರಕಟವಾಚನವನ್ನು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಏಕಾಗ್ರತೆಯಿಂದ ಮಾಡುವದು. ಕ್ರಮವಾಗಿ ವಾಚನದ ಗಿರಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು.
ಲೇಖನ	<ol style="list-style-type: none"> ಸ್ವಯಂಂಲೇವಿನ ಕಲೆಯನ್ನು ಮೃಗೂಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು. ಲೇಖನದ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಶ್ರುತಿಗಳನ್ನು ಕೂಡಲೇ ತಿಳಿಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುವುದು. ಸುಂದರ ಹಾಗೂ ಶುದ್ಧಭರಹ ಕಲೆಯನ್ನು ಮೃಗೂಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಅಲ್ಸಿದ ಹಾಗೂ ಒದಿದ ಭಾಗದ ಮೇಲೆ ಕೇಳಿದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಸ್ವತಃ ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ಬರೆಯುವುದು. ಎಂಟರಿಂದ ಹತ್ತು ಸಾಲುಗಳವರೆಗೆ ತಮ್ಮ ವಿಚಾರ, ಭಾವನೆ ಮತ್ತು ಕಲ್ಪನೆಗಳನ್ನು ಬರೆಯಲು ಹೇಳುವುದು. ಕೊಟ್ಟ ಪರಿಚ್ಛೇದವನ್ನು 1/3 ದಷ್ಟ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತಗೊಳಿಸಿ ಬರೆಯುವುದು.
ಅಧ್ಯಯನ ಕೌಶಲಗಳು	<ol style="list-style-type: none"> ವಿವಿಧ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಏಕಾಗ್ರತೆಯಿಂದ ಕೇಳಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುವುದು. ಹೊಸ ಶಬ್ದ ವಾಕ್ಯರಚನೆ ಅಲ್ಲದೆ ಹೊಸ ವಿಷಯಗಳ ಕುರಿತು ಆಕಲನ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು. ಚರ್ಚೆ/ಸಂಘಾದಗಳಲ್ಲಿ ಪಾಲ್ಯೋಂಡು ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುವುದು. ಅಪೇಕ್ಷಿತ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಮಾಡುವ ಕೌಶಲವನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು. ಸ್ವಷ್ಟ ಉಚ್ಚಾರ ಹಾಗೂ ಯೋಗ್ಯ ಧ್ವನಿಯ ಏರಿಳಿಕೊಂಡಿಗೆ ಪತ್ಯೇತರ ಹಾಡು, ಕವಿತೆಗಳನ್ನು ಹಾಡುವುದು. ಕಥೆಗಳನ್ನು ಹೇಳುವುದು. ಪತ್ಯ ಹಾಗೂ ಪತ್ಯೇತರ ಹಾಡು, ಕವಿತೆಗಳನ್ನು ರಾಗ, ತಾಳ ಮತ್ತು ಲಯದೊಂದಿಗೆ ಹಾಡುವುದು. ಹಸ್ತಲಿಖಿತ ಹಾಗೂ ಮುದ್ರಿತ ವಿವರಗಳನ್ನು ಯೋಗ್ಯ ಉಚ್ಚಾರದೊಂದಿಗೆ ಒದುವುದು. ಪ್ರಕಟವಾಚನದ ಹಾಗೂ ಮೌನವಾಚನದ ಗಿರಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು. ಶ್ರುತಿಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಲು ಬರುವುದು. ದ್ವೇನಂದ್ರ ಭಾಷಿಕ ಕೊಡು-ಕೊಳ್ಳುವಿಂದೆಯಲ್ಲಿ ಮಾಹಿತಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಉಪಯೋಗ ಮಾಡುವುದು. ವಿವಿಧ ಪ್ರಕಾರದ ಸಾಹಿತ್ಯ, ಕಲೆಗಳನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು, ಅನುಭವ ವಿಶ್ವದ ಪರಿಚಯ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತುವುದು. ಸಂಗೀತದ ಸಹಾಯದಿಂದ Graphics, Word art, Graps, Picrograms ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಲು ಬರುವುದು. ಸಂಗೀತಕೀರ್ತನೆಯ ಸಹಾಯದಿಂದ ಸಾದರಿಕರ್ತೊ ಮಾಡಲು ಬರುವುದು. ಸಂಗೀತಕೀರ್ತನೆಯ ಶಿಷ್ಯಾಕಾರವನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದು. ಉದಾ. ಬೇರೆಯವರ ಪಾಸವರ್ದಗಳನ್ನು ನೋಡಬಾರದು. ಪ್ರಸಾರ ಮಾಡುವುದು/ಸಂಗೀತ ಮುಂತಾದವರ್ಗ ಮೇಲಿಂದ ಉಪಲಬ್ಧವಿರುವ ಕಲಾಕೃತಿಗಳ ಆಸ್ಥಾದವನ್ನು ಮಾಡಲು ಬರುವುದು, ಚಿಕಿತ್ಸಕ ವಿಚಾರ ಮಾಡಲು ಬರುವುದು. ಸಂಗೀತ/ಇಂಟರ್ನೇಟ್ ಸಹಾಯದಿಂದ ಭಾಷಾಂತರ/ಲಿಫ್ಟ್‌ಎಂಟರ ಮಾಡಲು ಬರುವುದು.

ಪರಿವಿಡಿ

ಪದ್ಯ ವಿಭಾಗ

ಅ.ನಂ.	ಪದ್ಯಗಳು	ಕವಿ/ಲೇಖಕರು	ಪೃಷ್ಟ
1.	ಹಡೆದವ್ವ	ಜನಪದರು	1
2.	ಶಿವಯೋಗ ಮಂದಿರ	ಡಿ.ಎಸ್. ಕಚ್ಚೆ	4
3.	ಶ್ರಾವಣ ಘೇಫವ	ದ.ರಾ. ಬೇಂದ್ರೆ	6
4.	ವಚನಗಳು	ಒಸವಣ್ಣನವರು	9
5.	ನಿನ್ನ ದಯವಾಗಲಿ ಹರಿಯೆ	ಶ್ರೀ ಪಾದರಾಯರು	11

ಗದ್ಯ ವಿಭಾಗ

1.	ಸದ್ಗುಣ	-	14
2.	ಮಾನಿನ ಮರ ಸಾಕ್ಷಿ ಹೇಳಿದ್ದು	-	19
3.	ಜೌತಣಕ್ಕೆ ಕರೆ	-	24
4.	ಮಾವಕೊಟ್ಟ ರೇಡಿಯೋ	-	29
5.	ನ್ಯಾಯಮಂತ್ರಿ	-	35

ವ್ಯಾಕರಣ ವಿಭಾಗ

1.	ಸರ್ವನಾಮಗಳು	-	41
2.	ವಿಶೇಷಣಗಳು	-	42
3.	ವಿಭಕ್ತಿ ಪ್ರತ್ಯೇಯಗಳು	-	43
4.	ವಾಕ್ಯ ಪ್ರಕಾರಗಳು	-	43
5.	ಪದೆನುಡಿಗಳು	-	44
6.	ನಿಬಂಧ ಬರಹ	-	45
7.	ಕಥೆ ರಚನೆ	-	46
8.	ಪತ್ರ ಲೇಖನ	-	47
9.	ಆಮಂತ್ರಣ ಪತ್ರಿಕೆ	-	48

ಪದ್ಯ ವಿಭಾಗ

1. ಹಡೆದವ್ವ

- ಜನಪದರು

(ಜನಸಾಮಾನ್ಯರು ರಚಿಸಿದ ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯ ವಿಖ್ಯಾತವೂ ವೈವಿಧ್ಯಪೂರ್ವಾಭಾಗವೂ ಆದುದಾಗಿದೆ. ಜನಪದರು ತಮ್ಮ ಬದುಕಿನ ಅನುಭವಗಳಿಗೆ ಬಣ್ಣ ತುಂಬಿಸು ಆಕಾರ ನೀಡಿದ್ದು ಈ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಮೂಲಕ. ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ವಿಶಿಷ್ಟ ಸ್ಥಾನವಿದೆ. ಪಾಮರ ಸಾಹಿತ್ಯವೇನಿಸಿದ ಇದರ ಸೃಷ್ಟಿಕಾರ್ಯ ಪುರುಷ ಹಾಗೂ ಮಹಿಳೆ ಇಬ್ಬರಿಂದಲೂ ನಡೆದಿದೆ. ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಶಿಪದಿಯೇ ಪ್ರಮುಖವಾದುದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಬಿಡಿರಚನೆಗಳಾದ ಈ ಶಿಪದಿಯಲ್ಲಿ ಜನಪದರು ತಮ್ಮ ಬದುಕಿನ ಸರಸ-ವಿರಸ, ಸುಖ-ದುಃখ, ನೊವು-ನಲಿವು, ಶ್ರೀಮಿ-ವಾತ್ಸಲ್ಯ, ಆಸರಿಕೆ-ಬೇಸರಿಕೆ ಹೇಳಲಾದ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ).

ಕೊಸು ಇದ್ದ ಮನಿಗೆ ಬೀಸೆಳಿಕೆ ಯಾತಕ |
ಕೊಸು ಕಂದಯ್ಯ ಒಳಹೊರಗ | ಆಡಿದರ |
ಬೀಸೆಳಿಕೆ ಗಾಳಿ ಸುಳಿದಾವ ||1||

ತಂದೀಯ ನೆನೆದರ ತಂಗಳ ಬಿಸಿಯಾಯ್ತು |
ಗಂಗಾದೇವಿ ನನ್ನ ಹಡೆದವ್ವ | ನೆನೆದರ |
ಮಾಸೀದ ತಲೆಯು ಮಡಿಯಾಯ್ತು ||2||

ಹೆಣ್ಣೆದ್ದ ಮನಿಗೆ ಕನ್ನಡಿ ಯಾತಕ್ಕೆ |
ಹೆಣ್ಣು ಸಣ್ಣವಳು ಒಳಗಿರಲು | ನನ ಮಗಳು |
ಕನ್ನಡಿಯಂಗ ಹೊಳೆಯುವಳು ||3||

ಬಡವೆಯ ಮಕ್ಕಳು ನಡೆದರೆ ಸಂತೋಷ |
ಮುಡಿಯಾಡಿ ಮನೆಗೆ ಬರುವಾಗ | ತಾಯಿಗೆ |
ಬಡತನದ ಜಾನ ಮರೆಯಿತು ||4||

ಜನಕರಾಯನ ಮಗಳು ಬನಕ ತೊಟ್ಟಿಲ ಕೆಟ್ಟಿ |
ಲವಕುಶರನ್ನ ತೊಗ್ಯಾಳೊ | ಸೀತಾದೇವಿ |
ನಗುತ ವನವಾಸ ಕಳದಾಳ ||5||

ತಾಯವ್ವನ ಬೆಬ್ಬಾಡ ತಿಳಿಗೇಡಿ ನನ ತಮ್ಮ |
ಬಾಳ ದಿನದಾಕಿ ಹಡೆದವ್ವೆಗೆ | ಬೆದರ |
ಬಾಳ ಮರುಗ್ಯಾಳ ಮನದಾಗ ||6||

ಶಬ್ದಗಳ ಅರ್ಥ:

ಬೀಸಣಿಕೆ = ಗಾಳಿ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಧನ; ಮಾರಿದ = ಹೊಲಸಾದ; ಹುಡಿಯಾಡು = ದೂಡಿನಲ್ಲಿ ಆಡು; ಮರುಗು = ಕಳೆವಳಗೊಳ್ಳು

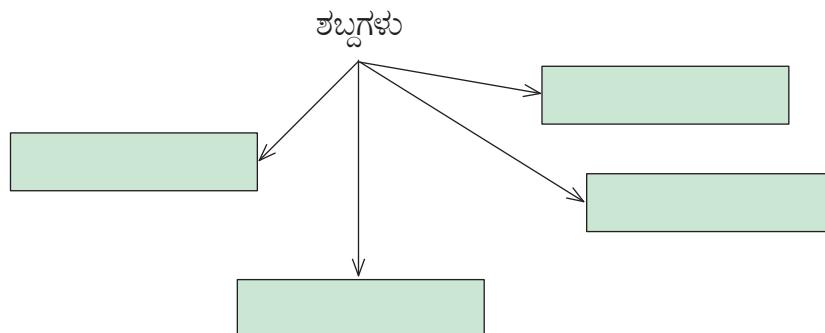
ಅಭ್ಯಾಸ

ಪಠ್ಯಾಧಾರಿತ ಪದ್ಯವನ್ನು ಒದಿಕೊಂಡು ಕೊಟ್ಟ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿರಿ.

ಕೃತಿ 1) ಕೆಳಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಒಂದು ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಬರೆಯಿರಿ.

- 1) ಕೊಸು ಇದ್ದ ಮನಿಗೆ ಯಾವುದು ಬೇಡ?
- 2) ಹಡೆದವ್ಯಾಪನ್ನು ಯಾವ ನದಿಗೆ ಹೋಲಿಸಲಾಗಿದೆ?
- 3) ಸೀತಾದೇವಿಯ ಮಕ್ಕಳು ಯಾರು?
- 4) ತಾಯವ್ಯಾಮ ಮರುಗಬಾರದೆಂದು ತಮ್ಮನು ಹೇಗೆ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು?

ಕೃತಿ 2) ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಒಂದಿರುವ ಗ್ರಾಮ್ಯ ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ಹುಡುಕಿ ಬರೆಯಿರಿ.

ಕೃತಿ 3) I. ಮಗುವಿನ ಪ್ರೇಮವು ತಾಯಿಯ ಯಾವ ಯಾವ ಮಾತುಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿವೆ ಬರೆಯಿರಿ.

- 1) .....
- 2) .....
- 3) .....
- 4) .....

II. “ತಾಯಿಯೇ ದೇವರು” ಈ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಮಾತುಗಳಲ್ಲಿ 8 ರಿಂದ 10 ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವಷ್ಟ ಪಡಿಸಿರಿ.

III.

- 1) ಜನಕ ರಾಜನ ಮಗಳು ಜಾನಕಿಯಾದರೆ
- 2) ದ್ರುಪದ ರಾಜನ ಮಗಳು .....
- 3) ಶುಂತಲ ರಾಜನ ಮಗಳು .....
- 4) ಗಾಂಥಾರ ರಾಜನ ಮಗಳು .....

ಕ್ರತಿ 4) I. ಕೆಳಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ಗ್ರಾಂಡಿಕ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಬರೆಯಿರಿ.

ಕೊಸು, ಮಾಸೀದ, ಹುಡಿಯಾಡಿ, ತೊಗ್ಗಾಳ್ಳೂ, ಕಳ್ಳದಾಳ ಮರಗ್ಗಾಳು

II. ಕೆಳಗಿನ ಶಬ್ದಗಳಿಗೆ ತತ್ವಮು ತದ್ವಾಪ ಬರೆಯಿರಿ.

ರೂಪ, ವರುಷ, ಕಬ್ಜು, ಬ್ರಹ್ಮ

III. ಉಪಸರ್ಗಗಳನ್ನು ಪದಗಳನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ

ಯೋಗ, ಬಲ, ಲೋಕ

IV. ಕೆಳಗಿನ ವಾಕ್ಯದ ಪ್ರಯೋಗ ಬರೆಯಿರಿ

ಲವಕುಶರು, ಕುದುರೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿದರು.

ಕ್ರತಿ 5) I. ನಿಮ್ಮ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಏಪ್ರೆಡಿಸಿದ ಭಾಷಣ ಸ್ಥಫೇರ್ಯಲ್ಲಿನೇವು ವಿಜೇತರಾದ ಬಗ್ಗೆ ನಿಮ್ಮ ತಾಯಿಗೆ ಒಂದು ಪತ್ರ ಬರೆಯಿರಿ.

***

2. ಶಿವಯೋಗ ಮಂದಿರ

- ಡಿ.ಎಸ್. ಕಕ್ಷೆ -

(ಕವಿ ಪರಿಚಯ: ಡಿ.ಎಸ್. ಕಕ್ಷೆ ಇವರ ಪ್ರಮುಖವಾದ ಕಾವ್ಯಧೋರಣೆ ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನ ಸೈಸೆಗಿಕ ಸೌಂದರ್ಯ, ಲಲಿತ ಕಲೆಗಳ ಮೇಲೆ ಇತಿಹಾಸ ಉಜ್ಜ್ವಲತೆ ಮತ್ತು ಪ್ರಣಾಶೀಕ್ರಿಗಳನ್ನು ಅವುಗಳ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಗಳೊಂದಿಗೆ ಪರಿಚಯ ಮಾಡಿಕೊಡುವದಾಗಿದೆ. ಇವರು ಕೆಲವು ಮಕ್ಕಳ ಗೀತೆಗಳನ್ನೂ ರಚಿಸಿದಾರೆ. ಇವರು ಬರೆದ ಸಂಶೋಧನ ಗ್ರಂಥ 'ಕನ್ನಡ ಭಂದೋವಿಕಾಸ' ಒಂದು ಮೌಲಿಕ ಆಧಾರ ಗ್ರಂಥ. 'ನಕ್ಷತ್ರಗಾನ' ತನನತೊಂ 'ಬಣ್ಣದ ಚೆಂಡು' ಮುಂತಾದವು ಇವರ ಇತರ ಕೃತಿಗಳು.

"ಶಿವಯೋಗ ಮಂದಿರ" ಮುಲಪ್ರಭಾ ನದಿಯ ದಂಡೆಯ ಮೇಲೆ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕದ್ವೇಗಂದು ನಿರ್ಮಿತವಾದ ಒಂದು ಹಿತ. ಇದು ಗುರುಕುಲ ಸಂಪ್ರದಾಯದ ಬಗೆಯಲ್ಲದೆ. ಇದರ ಸುತ್ತಲಿನ ನಿಸರ್ಗಶೋಭೆ, ಶಾಂತಿಯ ನೆಲಸು, ತಪೋಭೂಮಿಯ ಬದುಕು-ಬೆಳಕನ್ನು ಹೊಮ್ಮಿಸಿದೆ. ಈ ವಿಷಯವು ಪ್ರಸ್ತುತ ಕವಿತೆಯಲ್ಲಿ ನಾಕಾರಗೊಂಡಿದೆ. ಇದನ್ನು "ಭಾವ ತೀರ್ಥ" ಸಂಗ್ರಹದಿಂದ ಆಯ್ದು ಸಂಪಾದಿಸಲಾಗಿದೆ).

ಇದೊ ಮಂದಿರ ಶಿವ ಮಂದಿರ
ಶಿವಯೋಗದ ಮಂದಿರ
ಪ್ರಕೃತಿಯ ಪರಮಾನಂದದ
ಸುಧೆ ಸೂಸುವ ಚಂದಿರ.

-1-

ಸುತ್ತಲು ಸುಳಿದೆದ್ದಿವೆ ಕಿರಿ
ಕಾನನಗಳು ದಿಟ್ಟಿಗೆ
ಮೌನದೊಂದು ಸಂಗದಿ ಕೆಳೆ
ಬಂದಿದೆ ಶಿವಸ್ಯಷಿಫ್ಗಿ
ಕಾನನದೀ ಮೌನದಲ್ಲಿ
ಶ್ರುತಿಗೂಡುವ ತಾನದಲ್ಲಿ
ತನ್ನದೆ ಸುಖ-ಗಾನದಲ್ಲಿ
ತೇಲಿಸಿ ತಿಳಿಯೊಲವನು
ರಚಿಸುವಳು ಮಲಾಪಹಾರಿ
ತೆರ ತೆರನಹ ಚೆಲುವನು

-2-

ಜಲ ಮಡುಗಳಿಂದ ಈ ದಡ-
ದಲ್ಲಿ ನೆಲಸಿದೆ ಸೌಂದರ್ಯ
ಲತೆ ಲತೆ ಜತೆಗೂಡಿ ನೆಳಲ
ನೆಯಿಡಿಕೆ ಹಂದರ
ಕುಳಿರು ಈ ತಂಪಿನಲ್ಲಿ
ಒಂದಾಗುತ ಸೊಂಪಿನಲ್ಲಿ
ತೇಲಲಿ ಎದೆ ತಂಪಿನಲ್ಲಿ
ಸೈಮುಳ್ಳುದ ಸಂಗಕೆ
ಕಕ್ಷೆ ಕಾರಣವೆಲ್ಲ
ಕರಗುವ ರಸರಂಗಕೆ

-3-

ಶಬ್ದಗಳ ಅರ್ಥ

ಕಾನನ - ಅಡವಿ, ಅರಣ್ಯ; ಸಂಗ - ಸಹವಾಸ, ಮಲಾಪಹಾರಿ - ಮಲಪ್ರಭಾ ನದಿಗೆ ಇರುವ ಇನ್ನೊಂದು ಹೆಸರು; ಸೊಂಪು - ಹಿಗ್ನು, ಚೆಲುಪು; ತಾನ - ಸ್ವರ್ವ ವಿಸ್ತಾರ ಆಲಾಪ.

ವಿಶೇಷ ವಿಚಾರ -

- 1) ಶಿವಸೃಷ್ಟಿ - ಶಿವನ ಸೃಷ್ಟಿಯೆಂದೂ, ಆನಂದದ ನೆಲೆಯೆಂದೂ ಅರ್ಥ
- 2) ರಸರಂಗ - 'ರಸ' ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಸೌಂದರ್ಯ ಮತ್ತು ಆನಂದ ಎಂದು ಎರಡು ಅರ್ಥ. 'ರಸರಂಗ' ಎಂದರೆ ಈ ಭಾವಗಳು ರಂಜಿಸುವ ನೆಲೆ

ಅಭ್ಯಾಸ

ಕ್ಷತಿ 1) ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಒಂದು ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಬರೆಯಿರಿ.

- 1) ಶಿವಯೋಗ ಮಂದಿರ ಯಾವ ಚಂದಿರವಾಗಿದ್ದಾನೆ?
- 2) ಶಿವಯೋಗ ಮಂದಿರದ ಸುತ್ತಲು ಏನು ಸುಳಿದೆದ್ದಿವೆ?
- 3) ಯಾವುದು ಹಂದರ ನೆಯ್ಯಿಕ್ಕಿದೆ?

ಕ್ಷತಿ 2) ವಿರುದ್ಧಾರ್ಥಕ ಪದಗಳನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.

- 1) ತೇಲೆಸು x
- 2) ಕರ್ಕೆಶ x
- 3) ಕರಿಣ x
- 4) ಸುಂದರ x

ಕ್ಷತಿ 3) ಒಂದು ದಿನ ರಚೆ ನೀಡುವಂತೆ ನಿಮ್ಮ ವರ್ಗ - ತಿಕ್ಕರಿಗೆ ಅಜ್ಞ ಬರೆಯಿರಿ.

ಕ್ಷತಿ 4) ವಿಭಕ್ತಿ ಪ್ರತ್ಯೇಯಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿರಿ.

ತಾನದಲ್ಲಿ ದಿಟ್ಟಿಗೆ, ಸಂಗಕ್ಕೆ, ಸುಧೆಯ

ಕ್ಷತಿ 5) ಕೆಳಗಿನ ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಸ್ವಂತ ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿ ಬಳಸಿರಿ.

ಕಾನನ, ಸಂಗ, ರಚನೆ, ನಿರ್ಮಲ

***

3. ಶ್ರವಣ ವೈಭವ

- ದ.ರಾ. ಬೇಂದ್ರೆ

(ಕವಿ ಪರಿಚಯ: ಈ ಪದ್ಯಭಾಗವನ್ನು ದತ್ತಾತ್ರೇಯ ರಾಮಚಂದ್ರ ಬೇಂದ್ರೆ ಅವರು ಬರೆದಿರುವ ‘ಸರೀಗೀತೆ’ ಎಂಬ ಕವನ ಸಂಕಲನದಿಂದ ಆರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇವರ ಕಾವ್ಯನಾಮ ‘ಅಂಬಿಕಾತನಯದತ್ತ’ ಎಂದು. ಆಧುನಿಕ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿದೆ. ರಾ. ಬೇಂದ್ರೆ ಅವರು ಬರೆದ ಪದ್ಯಗಳು ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಪೂರ್ಣವಾದುವು. ‘ದೇಶಿ’ಯ ಸೊಬಗು, ಬೆಡಗು, ಬಿನಾಣಗಳು ಇವರ ಪದ್ಯಗಳ ಪ್ರಥಾನ ಲಕ್ಷಣಗಳು. ಸರಳವಾದ ಪದಬಳಕೆಯ ಅಡುಮಾತು ಕೂಡು ನುಡಿಗಳೇ ಮೊಲಾದಪ್ಪಗಳು ಸಹಜ ಕವಿತೆಗಳಾಗಿ ಇವರ ಲೇಖನಿಲ್ಲಿಂದ ಮೂಡಿ ಹೊರಬರುತ್ತವೆ. ಇವರು ಸೂರ್ಯಪಾನ, ಗರಿ, ನಾದಲೀಲೆ ಮುಂತಾದ ಅನೇಕ ಕವನ ಸಂಕಲನಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇವರ ‘ಅರಳು ಮರಳು’ ಎಂಬ ಕವನ ಸಂಕಲನಕ್ಕೆ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಆಕಾದೆಮಿಯ ಬಹುಮಾನ ದೊರಕಿದೆ. ವೈಶೋರ್ಯ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯವು ಇವರಿಗೆ ಗೌರವ ಡಾಕ್ಟರೇಟ್ ಪದವಿಯನ್ನಿಲ್ಲು ಗೌರವಿಸಿದೆ. 1943ರಲ್ಲಿ ಶಿವಮೋಗ್ಗದಲ್ಲಿ ನಡೆದ 27ನೇಯ ಅಧಿಲ ಭಾರತ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮ್ಮೇಳನದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿದ್ದರು. ಇವರ ನಾಕು ತಂತಿ ಕವನ ಸಂಕಲನಕ್ಕೆ ‘ಜಾಞ್ಜನಪಿಠೆ’ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ದೊರಕಿದೆ.

(ಶ್ರವಣ ಮಾಸದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕೃತಿಯ ಸೊಬಗು ಆಶ್ಚರ್ಯ ಮನೋಹರವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ತಾವು ಕಂಡ ಆ ಮನೋಹರ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಈ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ).

ಎನು ಹಿಸಿರು ! ಎನು ಹಳದಿ !
ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ನೋಡು ಕೆಳದಿ || ಪಲ್ಲ||

ಹಲ್ಲ ಹೂವು ಆದರೇನು,
ಹಬ್ಬದುಬ್ಬಿ ನಲ್ಲಿವೆ;
ದಿಬ್ಬಗಳನು ತಬ್ಬಲೆಂದು
ಎಲ್ಲ ನೆಲಕು ಹಬ್ಬಿವೆ.

ಮಳೆಯ ಬಿಲ್ಲು ಮುರಿದು ಹತ್ತು
ಕಡೆಗು ಹಂಚಿದಂತಿದೆ;
ಹಲ್ಲು ಕಸವು ಬಣ್ಣ ಬಡೆದು
ಹೂತು ಹಿಗ್ಗಿ ನಿಂತಿದೆ.

ನೆಲದ ಬಸಿರ ರತ್ನ ರತ್ನ
ತನ್ನ ಸೊಬಗ ಕಳಿಸಿದೆ;
ಬಣ್ಣ ದೊಂದು ಜಾತ್ರೆಗಾಗಿ
ತನ್ನ ಪಯಣ ಬೆಳೆಸಿದೆ.

ಮಣ್ಣ ಮುಡಿಯ ಕಣಕಣವೂ,
ಕಣ್ಣ ಪಡೆದ ಹಾಗಿದೆ.
ಬಾನಿನಂಚಿನಲ್ಲಿ ಮೋಡ,
ನೋಡಲಿದನೆ ಬಾಗಿದೆ.

ಮುಗಿಲು ನೆಲಕೆ ಮುಕ್ಕು ಚಿಕ್ಕೆ
ಕಾಳುಗಳನು ಬಿತ್ತಿದೆ;
ನೆಲವು ಮುಗಿಲಿಗರ್ಭಯಿಂದ
ಆರತಿಯೆನ್ನೆತ್ತಿದೆ

ಬಸಿರೆ ಹೊಲಕೆ ಹೊವು ಮುಡಿಸ
ಲೆಂದು ಬಂದ ಸಂಭ್ರಮ;
ಸೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಣತಿಹುದು,
ಮುನುಜನೆತ್ತಿದೀ ಕ್ರಮ.

ಶಬ್ದಗಳ ಅರ್ಥ

ಕೆಳದಿ-ಗೆಳತಿ; ಉಬ್ಬ - ಏರು; ದಿಟ್ಟ - ದಿನೆ; ತೆಬ್ಬ - ಅಪ್ಪ; ಪೆಯಣ - ಪ್ರಯಾಣ

ವಿಶೇಷ ವಿಚಾರ

ಮುಕ್ಕು = ಒಂದು ಮುಷ್ಟಿ, ಬಸಿರೆ ಹೊಲ = ಗಭಿರಣೆಯಾದ ಭೂಮಿ. (ಭೂಮಿ ಗಭಿರಣೆಯಾದಂತೆ ತಿಳಿದು ಹೊ ಮುಡಿಸುವ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಆ ಭಾಗದ ಜನರು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅದನ್ನೇ ಜ್ಞಾಭಿಸಿಕೊಂಡು ಕವಿಯು ಕವಿತೆ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ.)

ಅಭ್ಯಾಸ

ಕ್ಷತಿ 1) ಶ್ರಾವಣ ಮಾಸದಲ್ಲಿ ಕಾಣುವ ಪ್ರಕೃತಿ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ಕವಿ ಹೇಗೆ ವರ್ಣಿಸಿದ್ದಾನೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ

ಕ್ಷತಿ 2) ಕೆಳಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಶಬ್ದಗಳಿಂದ ವಾಕ್ಯ ಪೂರ್ಣಮಾಡಿ.

(ಸಂಭ್ರಮ, ಬೆಳೆಸಿದ, ಹಬ್ಬಿಪೆ, ಕೆಳದಿ)

- 1) ಏನು ಹಸಿರು! ಏನು ಹಳದಿ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ನೋಡು
- 2) ದಿಬ್ಬಿಗಳನ್ನು ತಬ್ಬಿಲೆಂದು ಎಲ್ಲ ನೇಲಕು
- 3) ಬುಣ್ಣದೊಂದು ಜಾತೀಗಾಗಿ ತನ್ನ ಪಯಣ
- 4) ಬಸಿರೆ ಹೊಲಕೆ ಹೊವು ಮುಡಿಸಲೆಂದು ಬಂದ

ಕ್ಷತಿ 3) ಕೆಳಗಿನ ಪದಗಳನ್ನು ಸ್ವಾತ್ಮ ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ.

- 1) ಮುಡಿಸು, ಬಾಗಿದೆ, ಸೊಬಗು, ಜಾತೀ

ಕ್ಷತಿ 4) ಈ ಪದ್ಯದ ಸಾರಾಂಶ ನಿನ್ನ ಮಾತುಗಳಲ್ಲಿ ಬಣ್ಣಿಸಿ.

ಕ್ಷತಿ 5) ಒಂದೇ ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಬರೆಯಿರಿ.

- 1) ಕಣ್ಣ ಪಡೆದ ಹಾಗಿರುವುದು ಯಾವುದು?
- 2) ಮುಗಿಲು ನೆಲಕೆ ಏನನ್ನು ಬಿಡಿದೆ?
- 3) ಬಾನಿನಲ್ಲಿ ಮೋಡವು ಏಕೆ ಬಾಗಿದೆ?

***

4. ವಚನಗಳು

ಕವಿ ಪರಿಚಯ : ಬಸವಣ್ಣಪರು 12ನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಆಗಿ ಹೋದ ಸಮಾಜ ಸುಧಾರಕರು. ಇವರು ಹುಟ್ಟಿರು ಏಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಸವನ ಬಾಗೇವಾಡಿ. ಮಾದರಿ ಮಾದಲಾಂಬಕೆಯರು ಇವರ ಮಾತಾಪಿತುಗಳು. ಇವರು ಮಲಾಪಹಾರಿ ಮತ್ತು ಕೃಷ್ಣ ನದಿಗಳ ಸಂಗಮ ಸ್ಥಳವಾದ 'ಕಪ್ಪಡಿ ಸಂಗಮ' ಎಂಬ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿದ್ದ ಜಾತವೇದ ಮುನಿಗಳಂಬರಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿ ಪ್ರಾಧ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಕಲ್ಲಾಣದಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯಭಾರ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಕಲಚೊಯ್ಯ ಬಿಜ್ಞಳನ ಕರಣಕರಾಗಿ, ಮುಂತಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದರೆಂದು ತಿಳಿದುಬರುವುದು. ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವ ಎಂಬ ಅಂತಹನಾಮದಿಂದ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಆಸಂಖ್ಯಾತ ವಚನಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಈ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ಅತ್ಯ ಶುದ್ಧ ದೇಹಶುದ್ಧ ವಾಕಾಶುದ್ಧ ವಿನಯಗುಣ, ಬೇಡದಿರುವಿಕೆ ಮುಂತಾದ ಗುಣಗಳು ಮನುಷ್ಯನ ಉದ್ಧಾರಕ್ಕೆ ಅವಶ್ಯಕ ಎಂಬ ಅಂಶ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ.

ಮತ್ತವ ಬಡಿದೊಡೆ ಹಾವು ಸಾಯಬಲ್ಲದೆ ಅಯ್ಯಾ
ಫೋರ ತಪವ ಮಾಡಿದೊಡೇನು? ಅಂತರಂಗ ಆತ್ಮಶುದ್ಧ
ಯಿಲ್ಲದವರನೆಂತು ನಂಬುವನಯ್ಯ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವ? || 1 ||

ಉಳ್ಳವರು ಶಿವಾಲಯವ ಮಾಡುವರು. ನಾನೇನ ಮಾಡಲಿ?
ಬಡವನಯ್ಯ! ಎನ್ನ ಕಾಲೇಕಂಬ ದೇಹವೇ ದೇಗುಲ;
ಶಿರವೇ ಹೊನ್ನ ಕಲಶವಯ್ಯ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವ ಕೇಳಯ್ಯ!
ಸಾಫರಕ್ಕಳಿವುಂಟು; ಜಂಗಮಕ್ಕಳಿವಲ್ಲ. || 2 ||

ಕಂಡಬ್ರಕರಿಗೆ ಕೈಮುಗಿಯುವಾತನೇ ಭಕ್ತ
ಮೃದು ವಚನವೇ ಸಕಲ ಜಪಂಗಳಯ್ಯ,
ಸದುವಿನಯವೇ ಸದಾಶಿವನ ಒಲುಮೆಯಯ್ಯ
ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವ ನಂತಲ್ಲ ದೊಲ್ಲನಯ್ಯ. || 3 ||

“ಎನು ಬಂದಿರ ಹದುಳವಿದ್ದರೆ” “ಎಂದರೆ ನಿಮ್ಮ ಮೈಸಿರಿ ಹಾರಿಹೋಹುದೆ?
‘ಕುಳಿರಿ’ ಎಂದರೆ ನೆಲಕುಳಿ ಹೋಹುದೆ?
ಒಡನೆ ನುಡಿದರೆ ಶಿರ ಹೊಟ್ಟೆಯೊಡೆಯುವುದೆ?
ಕೊಡಲಿಲ್ಲದಿದ್ದ ರೊಂದು ಗುಣವಿಲ್ಲದಿದೊಡೆ
ಕೆಡೆಹಿ ಮೂಗ ಕೊಯ್ದೆ ಮಾಣಿಸ್ತೇ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವನು? ||4||

ಸುರರ ಬೇಡಿದಡಿಲ್ಲ; ನರರ ಬೇಡಿದೊಡಿಲ್ಲ⁹
ಬರಿದೆ ಧೃತಿಗೆಡಬೇಡ ಮನವೇ;
ಆರನಾದಡೆಯು ಬೇಡಿ ಬೇಡಿ ಬರಿದೆ ಧೃತಿಗೆಡಬೇಡ ಮನವೇ
ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವನ್ನಲ್ಲದೆ ಆರ ಬೇಡಿದಡಿಲ್ಲ ಮನವೇ. || 5 ||

ಶಬ್ದಗಳ ಅರ್ಥ

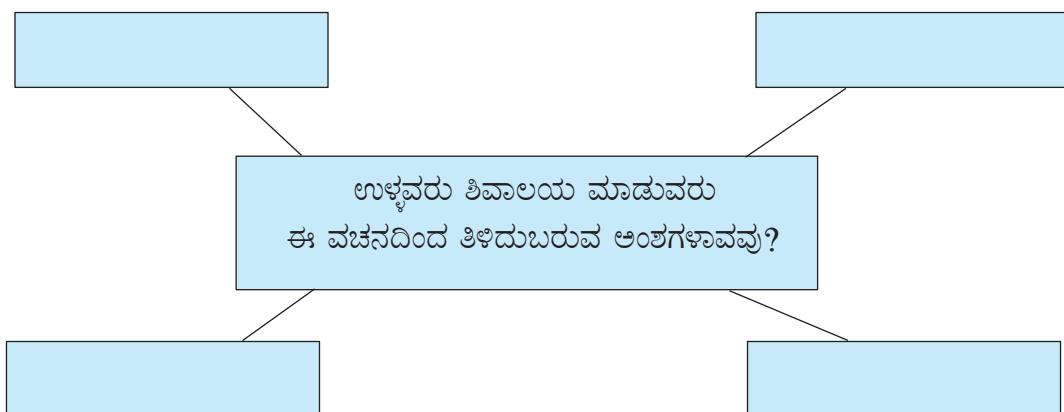
ಫೋರ್-ಬಯಂಕರ್; ಶಿರ್-ತಲೆ; ಸಾಫರ್-ಸ್ವಿರವಾದುದು; ಜಂಗಮ್- ಚಲನೆಯುಳ್ಳದ್ವು; ಹದುಳ್- ಕ್ಷೇಮ, ಸೌಖ್ಯ

ಅಭ್ಯಾಸ

ಕ್ಷತಿ 1) ಒಂದೇ ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಿರಿ

- 1) ದೇವರು ಎಂಥವರನ್ನು ನಂಬುವುದಿಲ್ಲ?
- 2) ಯಾರಿಗೆ ಅಳಿವಿಲ್ಲ?
- 3) ಭಕ್ತನ ನಡೆನುಡಿಗಳು ಹೇಗಿರಬೇಕೆಂದು ಬಸವಣ್ಣನವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ?
- 4) ಬಸವಣ್ಣನವರ ವಚನಗಳ ಅಂಕಿತನಾಮ ಯಾವುದು?

ಕ್ಷತಿ 2) ಈ ಕೆಳಗಿನ ಜಾಲಾಕೃತಿಯನ್ನು ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಿರಿ.

ಕ್ಷತಿ 3) ಅನುಕ್ರಮವಾಗಿ ಬರೆಯಿರಿ.

- 1) ಅರನಾದಡೆಯು ಬೇಡಿ ಬೇಡಿ ಬರಿದೆ ಧೃತಿಗೆದಬೇಡ ಮನವೇ.
- 2) ಒಡನೆ ನುಡಿದರೆ ಶಿರ ಹೊಟ್ಟೆಯೊಡೆಯುವುದೆ?
- 3) ವ್ಯಾದಿ ವಚನವೇ ಸಕಲ ಜಪಂಗಳಯ್ಯ.
- 4) ಹುತ್ತುವ ಬಡಿದೊಡೆ ಹಾವು ಸಾಯಬಲ್ಲದೆ ಅಯ್ಯಾ.

ಕ್ಷತಿ 4) ಗುಂಪಿಗೆ ಸೇರದ ಪದ ತೆಗೆಯಿರಿ.

- 1) ಬಸವಣ್ಣ ಅಕ್ಷಮಹಾದೇವಿ, ಅಲ್ಲಮಪ್ರಭು, ಚನ್ನ ಬಸವಣ್ಣ
- 2) ವಚನ, ಕವಿತೆ, ರಗಳೆ, ಕಾದಂಬರಿ,
- 3) ಕಾಲು, ಶಿರ, ದೇಹ, ಕಂಬ
- 4) ಶಿವಾಲಯ, ದೇವಾಲಯ, ಮಂದಿರ, ಮನೆ

ಕ್ಷತಿ 5) ಒಂದು ಮತ್ತು ಎರಡನೆಯ ವಚನಗಳ ಸಾರಾಂಶವನ್ನು ನಿನ್ನ ಮಾತುಗಳಲ್ಲಿ ಬರೆಯಿರಿ.

ಕ್ಷತಿ 6) ವಿಭಕ್ತಿ ಪ್ರಶ್ನೆಯಗಳನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.

ಭಕ್ತಿಗೆ, ವಚನವೇ, ಶಿವನ, ಮನೆಯಲ್ಲಿ

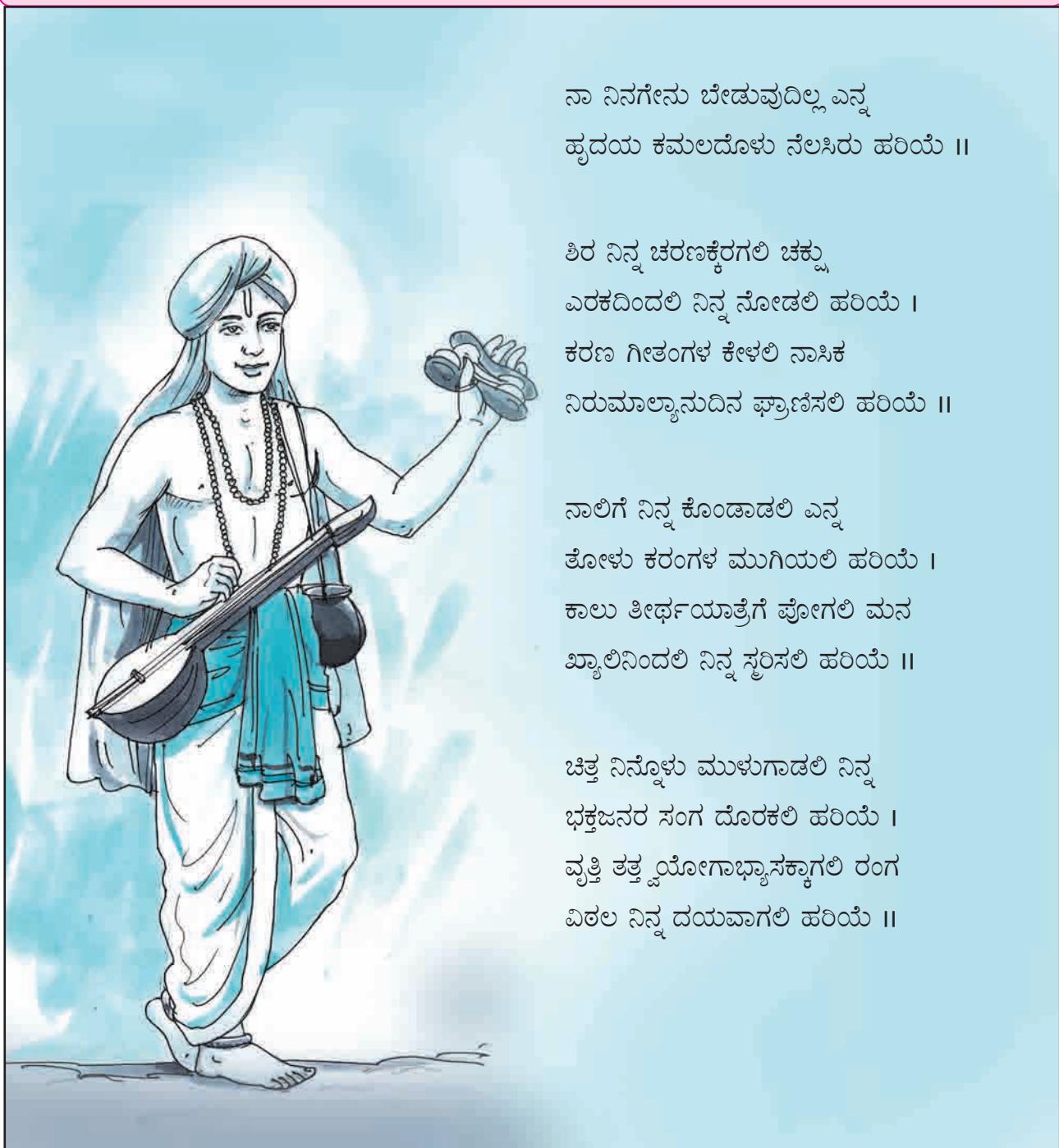
***

5. ನಿನ್ನ ದಯವಾಗಲಿ ಹರಿಯೆ

- ಶ್ರೀಪಾದರಾಯರು

ಕವಿ ಪರಿಚಯ: ಶ್ರೀಪಾದರಾಯರು: ಇವರ ಮೊದಲಿನ ಹೆಸರು ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣ. ಮುಖಭಾಗಿಲು ಇವರು ನೆಲಸಿದ ಸ್ಥಳ. ನರಪರಿಂಥರೆ ನಂತರ ಕೀರ್ತನ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಮತ್ತೆ ಎತ್ತಿ ನಿಲ್ಲಿಸಿದ ಕೀರ್ತನ ಶ್ರೀಪಾದರಾಯರು. ಇವರು ಅನೇಕ ಕೀರ್ತನೆಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ಅವರು ಬರೆದ ಭೂಮರಿಗೆ, ಗೋಪಿಗಳಿಗೆ ಹರಿದಾಸರಿಂದ ಪೂಜಾಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹಾಡಿಸಿ ಕೀರ್ತನೆಗಳಿಗೆ ವೇದಮಂತ್ರಗಳಷ್ಟು ಸಾಫ್ ಕಲ್ಪಿಸೊಟ್ಟು ಉದಾರ ದೃಷ್ಟಿಯ ಸಾಮ್ಮಿಗಳಿವರು ಕೀರ್ತನೆಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಸುಳಾದಿ ಹಾಗೂ ಉಗಾಭೋಗಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದರು. ‘ರಂಗವಿಶಲ’ ಇವರ ಕೀರ್ತನೆಗಳ ಅಂಕಿತ.

ಈ ಕೀರ್ತನೆಯನ್ನು ‘ಕೆಲ್ಲು ಸಕ್ಕರೆ ಹೊಳ್ಳಿರೋ’ ಎಂಬ ಕೀರ್ತನ ಸಂಗ್ರಹದಿಂದ ಆಯ್ದುಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ನಾ ನಿನಗೇನು ಬೇಡುವುದಿಲ್ಲ ಎನ್ನ
ಹೃದಯ ಕಮಲದೊಳು ನೆಲಸಿರು ಹರಿಯೆ ||

ಶಿರ ನಿನ್ನ ಚರಣಕ್ಕೆರಗಲಿ ಚಕ್ಕು
ಎರಕದಿಂದಲಿ ನಿನ್ನ ನೋಡಲಿ ಹರಿಯೆ |
ಕರಣ ಗೀತಂಗಳ ಕೇಳಲಿ ನಾಸಿಕ
ನಿರುಮಾಲ್ಯಾನುದಿನ ಘಾಣಿಸಲಿ ಹರಿಯೆ ||

ನಾಲಿಗೆ ನಿನ್ನ ಕೊಂಡಾಡಲಿ ಎನ್ನ
ತೋಳು ಕರಂಗಳ ಮುಗಿಯಲಿ ಹರಿಯೆ |
ಕಾಲು ತೀಫ್ಯಾಯಾತೀಗೆ ಪೋಗಲಿ ಮನ
ಖ್ಯಾಲಿನಿಂದಲಿ ನಿನ್ನ ಸೃಷಿಸಲಿ ಹರಿಯೆ ||

ಚಿತ್ತ ನಿಮೋಳು ಮುಳುಗಾಡಲಿ ನಿನ್ನ
ಭಕ್ತಜನರ ಸಂಗ ದೊರಕಲಿ ಹರಿಯೆ |
ವೃತ್ತಿ ತತ್ತ್ವಯೋಗಾಭ್ಯಾಸಕ್ಷಾಗಲಿ ರಂಗ
ವಿಶಲ ನಿನ್ನ ದಯವಾಗಲಿ ಹರಿಯೆ ||

ಶಬ್ದಗಳ ಅರ್ಥ

ಚಕ್ಕು = ಕೆಲ್ಲು; ಎರಕ = ತ್ವಿತಿ; ಕರಣ = ಕಿವಿ; ನಾಸಿಕ = ಮೂಗು;

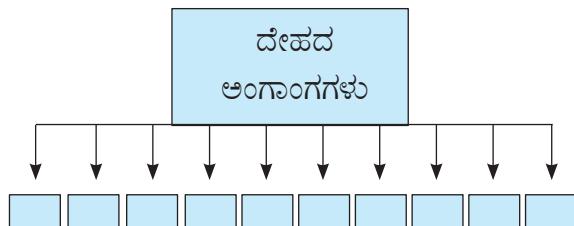
ನಿರುಮಾಲ್ಯ (ಧ್ವ) - ನಿಮಾರ್ಲ್ಯ (ತ್ವ) - ದೇವರಿಗೆ ಆರ್ಥಿಕಿಸಿದ ಹೊವು. ಘ್ರಾಣಿಸು = ಮೂಸು; ಖ್ಯಾಲು - ಧ್ವನಿ, ಏಕಾಗ್ರತೆ; ವೃತ್ತಿ - ಉದ್ದೇಶ.

ಅಭಿಪ್ರಾಯ

ಕ್ಷೇತ್ರ 1) ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಒಂದು ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಬರೆಯಿರಿ.

- 1) ದಾಸರು ಹರಿಯು ಎಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಲಿ ಎನ್ನುವರು?
- 2) ಕಾಲು ಎಲ್ಲಾಗೆ ಹೋಗಲಿ ಎನ್ನುವರು?
- 3) ಯಾವುದು ವೃತ್ತಿಯಾಗಬೇಕು?
- 4) ಶ್ರೀಪಾದರಾಯರ ಅಂಕಿತ ಯಾವುದು?

ಕ್ಷೇತ್ರ 2) ಈ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ದಾಸರು ಬಳಸಿದ ದೇಹದ ಅಂಗಾಂಗಗಳನ್ನು ಕೆಳಗಿನ ಜಾಲಾಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ತುಂಬಿ ಪ್ರಾಣ ಗೊಳಿಸಿರಿ.

ಕ್ಷೇತ್ರ 3) I. ಸಂಧಿ ಬಿಡಿಸಿ ಹೆಸರಿಸಿರಿ.

ಚರಣಕ್ಕೆರಗು, ಮುಖುಗಾಡು, ಯೋಗಾಧ್ಯಾಸ, ದಯವಾಗು,

II. ಸಮಾನ ವಿಗ್ರಹಿಸಿ ಹೆಸರಿಸಿರಿ.

ಹೃದಯಕಮಲ, ತೀರ್ಥಯಾತ್ರೆ,

III. ಕೆಳಗಿನ ಪದಗಳಿಗೆ ತತ್ವಮ-ತಧ್ವವ ರೂಪ ಬರೆಯಿರಿ.

ಯಾತ್ರೆ, ಭಕ್ತ, ತೀರ್ಥ-

IV. ವಿಭಕ್ತಿ ಪ್ರತ್ಯಯಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿರಿ.

ಚರಣಕ್ಕೆ, ಎರಕದಿಂದ, ಮನದಲ್ಲಿ, ರೂಪವನ್ನು

***

ಗದ್ಯ ವಿಭಾಗ

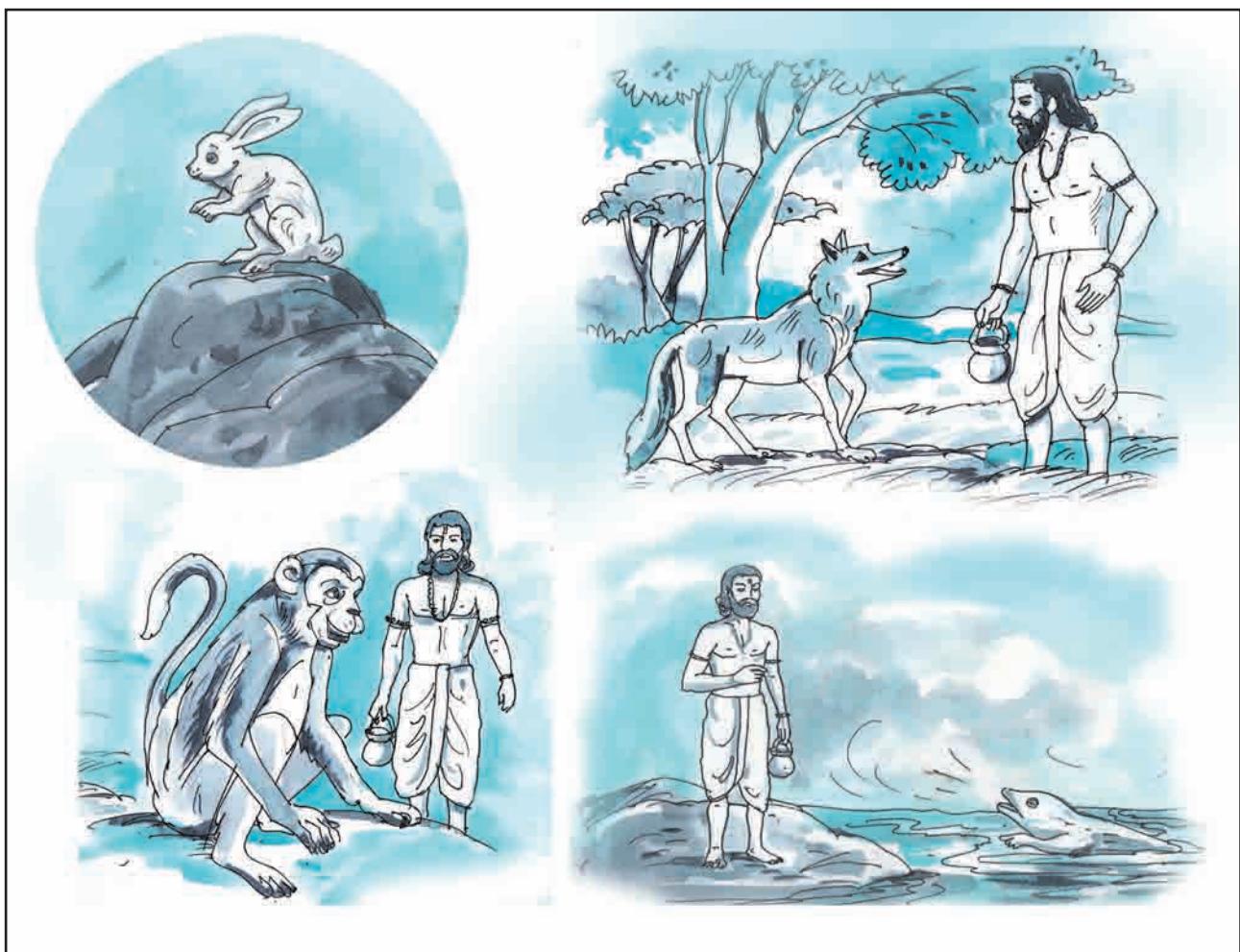
1. ಸದ್ಗುಣ

ಕಾಡಿನ ಕೊಳದ ಬಳಿ ಒಂದು ಮೊಲ ವಾಸವಾಗಿತ್ತು. ಆ ಕೊಳದ ನೀರು ತಿಳಿಯಾಗಿ ಪರಿಶುದ್ಧವಾಗಿತ್ತು. ಇಂದ್ರನೀಲ ಮಣಿಯಂತೆ ಧಳಧಳಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಕೊಳದಸುತ್ತಲು ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಹುಲ್ಲು ಪಚ್ಚೆಯಂತೆ ಹಸುರಾಗಿ ಶೋಮಲವಾಗಿ ಬೆಳೆದಿತ್ತು. ಅಲ್ಲಿನ ಗಿಡಗಳಲ್ಲಿ ಹೂಗಳೂ ಹಣ್ಣಗಳೂ ಗೊಂಚಲು ಗೊಂಚಲಾಗಿ ತುಂಬಿಕೊಂಡಿದ್ದವು. ಆ ಅಡವಿಯು ಗಿಡ, ಮರ, ಬಳ್ಳಿ, ವನಸ್ಪತಿಗಳಿಂದ ತುಂಬಿ ನೋಟಕ್ಕೆ ಅತಿ ಸುಂದರವಾಗಿತ್ತು. ಅಲ್ಲಿ ಗಳಿಯೂ ಹಿತಕರವಾಗಿ ಸುಳಿಯುತ್ತಿತ್ತು. ಆ ಕಾಡಿನ ಸೋಗಸಿಗೆ ಮನ ಸೋತು ಜನರು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬರುತ್ತಾ ಇದ್ದರು.

ಮೊಲ ಬಹಳ ಬಲಶಾಲಿಯಾಗಿದ್ದರೂ, ಸೌಮ್ಯವಾಗಿಯೂ ಸುಂದರವಾಗಿಯೂ ಬುದ್ಧಿಶಾಲಿಯಾಗಿಯೂ ಇತ್ತು. ಅದರ ತೇಜಸ್ಸನ್ನೂ ಗಾಂಭೀರ್ಯವನ್ನೂ ಬುದ್ಧಿ ಶಕ್ತಿಯನ್ನೂ ಮೆಚ್ಚಿ ಕಾಡಿನ ಎಲ್ಲ ಪ್ರಾಣಿಗಳೂ ಸೇರಿ ಆದನ್ನ ತಮ್ಮ ರಾಜನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡವು.

ಆ ವನದ ಪ್ರಾಣಿಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಂಗ, ಒಂದು ನರಿ, ಒಂದು ನೀರು ನಾಯಿ, ಈ ಮೂವರು ಮೊಲದ ಜೀವದ ಗಳಿಯರಾಗಿದ್ದರು. ಈ ಗಳಿಯರು ಪ್ರತಿದಿನ ಸಂಚೆಯ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಒಂದುಕಡೆ ತಪ್ಪದೆ ಸೇರುತ್ತಿದ್ದರು. ನಿತ್ಯವೂ ಮಾತನಾಡುತ್ತ ಚಚೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಕ್ರಮೇಣ ತಮ್ಮಲೀಡ್ದ ದುರುಣಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಸದ್ಗುಣವಂತರಾದರು. ಆ ವನದ ಎಲ್ಲ ಪ್ರಾಣಿಗಳೊಡನೆ ಸ್ವೇಹವನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿ ಸೌಮ್ಯದಿಂದ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು.

ಒಂದು ದಿನ ಸಾಯಂಕಾಲ ಈ ಮೂವರು ಆಪ್ತ ಮಿಶ್ರರು ಮಾತಿಗೆ ಕುಳಿತಾಗ ಬಹಳ ಹೊತ್ತಾಯಿತು. ನಿಮ್ರಲವಾದ ಭಾನಿನಲ್ಲಿ ಪೂರ್ಣ ಚಂದ್ರ ಹೊಳೆಯುತ್ತಿದ್ದನು. ಮಧ್ಯರಾತ್ರಿಯ ಸಮಯವಾಗಿರಬಹುದು. ಆಗ ವನರಾಜನಾದ ಮೊಲ ಇವರನ್ನು ಕಂಡು ‘ಗೆಳೆಯರೆ, ನಾಳೆ ಏನನ್ನೂ ತಿನ್ನಬಾರದು. ಉಪವಾಸಮಾಡಬೇಕು. ಅಲ್ಲದೆ ನಮಗೆ ಸಿಕ್ಕ ಆಹಾರವನ್ನು ಹಸಿದವರಿಗೆ ದಾನಮಾಡಬೇಕು’ ಎಂದು ಹೇಳಿತು. ಮೊಲದ ಈ ಮಾತಿಗೆ ಮೆಚ್ಚಿ ಈ ಮೂವರು ಗೆಳೆಯರು ಸುಮೃಂತಾದರು.

ಮರುದಿನ ಮಂಗ ಸಮೀಪದ ಒಂದು ಮಾವಿನ ಶೋಟಿಗೆ ಹೋಗಿ ಒಳೆಹೊಳೆಯ ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಆರಿಸಿ ತಂದಿತು. ಆ ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಒಂದೆಡೆ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಯಾರಾದರೂ ಹಸಿದವರು ಒಂದರೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕಾಯುತ್ತಿಕುಳಿತಿತು. ಯಾರೂ ಬರದಿದ್ದರೆ ತನಗೆ ನಾಳೆ ಒಳೆಯ ಆಹಾರವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಯೋಚಿಸಿತು.

ಅದರಂತೆ ನರಿಯೂ ಆಹಾರವನ್ನು ಮುಡುಕುತ್ತ ಹೊರಟಿತು. ಒಂದು ಗುಡಿಸಲಿನ ಹೊರಗೆ ಮೊಸರಿನ ಒಂದು ಚಿಕ್ಕ ಪಾತ್ರೆಯನ್ನು ಕಂಡಿತು. ಅದರ ಒಡೆಯರು ಯಾರಾದರೂ ಇರಬಹುದೆ ಎಂದು ಸ್ಪಷ್ಟ ಹೊತ್ತು ಅಲ್ಲಿಯೇ ಕಾದುಕುಳಿತಿತು. ಯಾರೂ ಬರಲಿಲ್ಲ, ‘ಇದು ಯಾರ ವಸ್ತು’, ಎಂದು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ಸಲ ಕೊಗಿತು. ಯಾರೂ ಬರಲಿಲ್ಲ, ಆಗ ಮೊಸರಿನ ಪಾತ್ರೆಯನ್ನು ಬಾಯಲ್ಲಿ ಕಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಹೋಯಿತು. ಅದನ್ನು ಒಂದು ಕಡೆ ಇಟ್ಟು ಯಾರಾದರೂ ಹಸಿದು ಬಂದ ವರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕಾದು ಕುಳಿತಿತು. ಯಾರೂ ಬರದಿದ್ದರೆ ನಾಳೆ ಒಳೆಯ ಉಂಟವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಯೋಚಿಸಿತು.

ಇದೇ ರೀತಿ ನೀರುನಾಯಿ ಆಹಾರವನ್ನು ಮುಡುಕುತ್ತಾ ಹೋಯಿತು. ಒಬ್ಬ ಮೀನುಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದು ರಾಶಿ ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದನು. ಅಲ್ಲಿಯೇ ಸ್ಪಷ್ಟ ದೂರದಲ್ಲಿ ಮರಳಿನವೇಲೆ ಒಂದು ಮೀನು ಬಿದ್ದಿತು. ಇದರ ಒಡೆಯರು ಯಾರಾದರೂ ಇರಬಹುದೇನೋ ಎಂದು ಕಾದು ನೋಡಿತು. ಯಾರೂ ಬರಲಿಲ್ಲ, ‘ಈ ಮೀನು ಯಾರದು’, ಎಂದು ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ಸಲ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಕೊಗಿತು. ಯಾರೂ ಬರಲಿಲ್ಲ, ಆಗ ಆ ಮೀನನ್ನು ಕಚ್ಚಿ ಕೊಂಡು ಒಂದು ಒಂದುಕಡೆ ಇಟ್ಟಿತು. ಯಾರಾದರೂ ಹಸಿದು ಬಂದು ಕೇಳಿದರೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕಾದು ಕುಳಿತಿತು. ಯಾರೂ ಬಾರದಿದ್ದರೆ ನಾಳೆ ಒಳೆಯ ತಿಂಡಿಯಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಯೋಚಿಸಿತು.

ಮೊಲದ ಆಹಾರ ಹುಲ್ಲು, ಅದು ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಬೆಳೆದಿತ್ತು. ಮನುಷ್ಯರು ಹುಲ್ಲನ್ನು ತಿನ್ನುವುದಿಲ್ಲ, ‘ಇದನ್ನು ಯಾರಿಗೆ ಕೊಡಲಿ, ಏನು ಮಾಡಲಿ’ ಎಂದು ಮೊಲ ಬಹಳ ಚಿಂತೆಗೆ ಒಳಗಾಯಿತು. ಆಗ ಮನುಷ್ಯರು ಮಾಂಸವನ್ನು ತಿನ್ನುವರೆಂಬ ವಿಷಯ ಹೊಳೆಯಿತು. ಆನಂದದಿಂದ ಕುಣಿದಾಡಿತು. “ಒಬ್ಬನ ಹಸಿವನ್ನು ಹಿಂಗಿಸಲು ತನ್ನ ಮಾಂಸವನ್ನೇ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಕೊಟ್ಟಿ ಧನ್ಯನಾಗುತ್ತೇನೆ,” ಎಂದು ದೃಢ ನಿರ್ಧಾರದಿಂದ ಪ್ರತಿಜ್ಞೆಮಾಡಿತು. ಈ ಪ್ರತಿಜ್ಞೆಯನ್ನು ಕೇಳಿ ಭೂದೇವಿಗೆ ರೋಮಾಂಚನವಾಯಿತು. ಸಮುದ್ರ ಅಲ್ಲೋಲ ಕಲ್ಲೋಲವಾಯಿತು. ಆಕಾಶ ನಿಮ್ರಲ ನೀಲವಣಾದಿಂದ ಬೆಕ್ಕನ ಬೆರಗಾಯಿತು. ಗಾಳಿಯು ಸುಳಿಸುಳಿದು ನತ್ಯಸುತ್ತ ಪ್ರಷ್ಟಪರಾಗವನ್ನು ತಂದು ಸುರಿದುಸನ್ನಾನಿಸಿತು.

ಈ ಪ್ರತಿಜ್ಞೆಯನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಬೇಕೆಂದು ದೇವೇಂದ್ರನು ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಿದನು. ಬಡ ಹಾದಿಕಾರನ ವೇಷದಿಂದ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಆವನಕ್ಕೆ ಬಂದನು. “ನನ್ನ ಗುಂಪಿನ ಗೆಳೆಯರನ್ನು ಆಗಲಿ ದಾರಿತಪ್ಪಿ ಬಂದಿದ್ದೇನೆ. ನನಗೆ ಬಹಳ ಹಸಿವಾಗಿದೆ” ಎಂಥು ಕೊಗುತ್ತಾ ಮಂಗನ ಬಳಿಗೆ ಬಂದನು. ಮಂಗ ತನ್ನಲ್ಲಿದ್ದ ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಕೊಡಲು ಹೋಯಿತು. ಆಗ ವೇಷಧಾರಿ ಯಾದ ಶಕ್ತನು “ಸ್ವಲ್ಪ ತಾಳು ಬರುತ್ತೇನೆ” ಎಂದು ಮುಂದೆ ಹೋದನು. ನರಿಯ ಬಳಿಗೆ ಹೋಗಿ “ಹಸಿವು ಹೆಚ್ಚಿದೆ, ಅನ್ನವನ್ನು ಕೊಡಿರಪ್ಪಾ” ಎಂದು ಕೊಗಿದನು. ನರಿ ತನ್ನಲ್ಲಿದ್ದ ಆಹಾರವನ್ನು ಕೊಡಲು ಹೋಯಿತು. ಮಹಿಳೆಯ ಇಂದ್ರನು “ಬರುತ್ತೇನೆ, ಸ್ವಲ್ಪ ತಾಳು” ಎಂದು ಹೇಳಿ ನೀರು ನಾಯಿಯ ಹತ್ತಿರ ಬಂದನು. ‘ಹಸಿವನ್ನು ತಾಳೆಲಾರೆ ಏನಾದರೂ ದಾನ ಮಾಡಿರ್ಯಾ’, ಎಂದು ಕೊಗಿದನು. ನೀರುನಾಯಿ ತನ್ನಲ್ಲಿದ್ದ ಮೀನನ್ನು ಕೊಡಲು ಹೋಯಿತು. ಇಂದ್ರನು ಬರುತ್ತೇನೆ ಸ್ವಲ್ಪತಾಳು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ಮೊಲದ ಸಮೀಪಕ್ಕೆ ಹೋದನು. “ಅಯ್ಯೋ! ನನಗೆ ತಾಳಲಾರದ ಹಸಿವು. ಇಲ್ಲಿನನ್ನ ಹಸಿವನ್ನು ಹಿಂಗಿಸುವವರು ಯಾರೂ ಇಲ್ಲವೇ?” ಎಂದು ಕೊಗಿದನು. ಮೊಲ ಬಂದು ‘ನನ್ನ ಮಾಂಸವನ್ನು ತಿಂದು ತೈಟ್ಟಿಪಡು’

ಎಂದಿತು. ಅದಕ್ಕೆ ಇಂದ್ರನು “ಅಯ್ಯಾ ಪ್ರಾಣವನ್ನೇ ಕೊಡಲು ಹಿಂಜರಿಯದೆ ದಯೆ ತೋರಿದ ನಿನ್ನನ್ನು ಹೇಗೆ ಕೊಲ್ಲಲಿ? ಖಂಡಿತ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ” ಎಂದನು. ಮೊಲಕ್ಕೆ ಬಹಳ ವ್ಯಧೆಯಾಯಿತು. ಒಬ್ಬರ ಹಸಿವನ್ನು ಹಿಂಗಿಸುವುದು ತನಿಂದಾಗಲಿಲ್ಲವಲ್ಲಾ ಎಂಬ ದುಃಖದಿಂದ ಸಂಕಟಪಡುತ್ತಿತ್ತು.

ಸ್ವಾಪ್ಯದೂರದಲ್ಲಿ ಇಂದ್ರನ ಮಾಯೆಯಿಂದ ಬೆಂಕಿ ಹತ್ತಿ ಕೊಂಡಿತು. ಬಂಗಾರದ ಬಣ್ಣದಂತೆ ಉರಿಗಳುಮೇಲೇ ಇತ್ತಿದ್ದವು. ಅದನ್ನು ಕಂಡುಮೊಲ ಹಷಟದಿಂದ ಬೆಂಕಿಯ ಬಳಿಗೆ ಓಡೋಡಿ ಹೋಯಿತು. ತನ್ನ ವೈಮೇಲೆ ಸಣ್ಣ ಕ್ರಮಿಕೀಟಗಳಿದ್ದರೆ ಬೆಂಕಿಯಿಂದ ಅವು ಸಾಯಬಾರದೆಂದು ಮೈಯನ್ನು ಎರಡು ಮೂರು ಸಲ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೊಡುವಿತು. ರಭಸದಿಂದ ನುಗ್ಗಿ ಬೆಂಕಿಯಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದಿತು. ಅದರ ಮೈ ಸುಟ್ಟಿತೇ? ಇಲ್ಲ ಅಗ್ನಿದೇವನು ಹೊವಿನ ರಾಶಿಯಂತೆ ತಂಪಾಗಿ ಅದರ ಆಯಾಸವನ್ನು ನಿವಾರಿಸಿದನು.

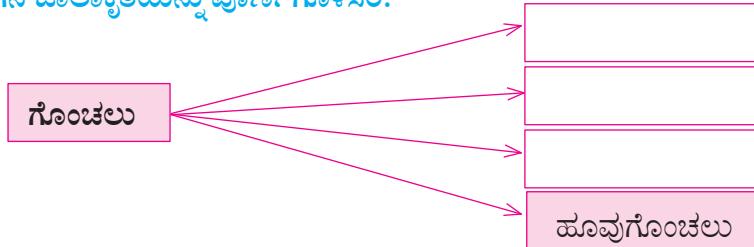
ಇಂದ್ರನು ತನ್ನ ಕ್ರಿಗಳಿಂದ ಹೊವನ್ನೆತ್ತುವಂತೆ ಮೈದುವಾಗಿ ಮೊಲವನ್ನೆತ್ತಿಕೊಂಡು ಸ್ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಹೋದನು. ದೇವ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಅದರ ತ್ಯಾಗವನ್ನು ಬಾಯ್ತುಂಬ ಹೋಗಳಿದನು. ಅದರ ವಿಗ್ರಹಗಳನ್ನು ರತ್ನದಲ್ಲಿ ಕೆತ್ತಿಸಿ, ತನ್ನರಮನೆಯ ಮೇಲೆ ಒಂದನ್ನು ಸಾಫ್ಟಿಸಿ, ಅದಕ್ಕೆ ‘ವೈಗ್ರಹವಂತೆ’, ಎಂಬ ಹೆಸರಿಟ್ಟಿನು. ದೇವ ಸಭಾಭವನದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಂದನ್ನು ಸಾಫ್ಟಿಸಿ, ಸುಧಮ್ರ ಎಂದು ಹೆಸರಿಟ್ಟಿನು. ಅಮೃತಕಿರಣನಾದ ಚಂದ್ರನಲ್ಲಿ ಮತ್ತೊಂದು ಮೂರ್ತಿಯನ್ನು ಸಾಫ್ಟಿಸಿದನು. ಹೀಗೆ ಅದರ ಕೀರ್ತಿಯನ್ನು ಶಾಶ್ವತವಾಗಿರುವಂತೆ ಮಾಡಿದನು.

ಶಬ್ದಗಳ ಅರ್ಥ

ಕೋಮಲ-ಮೃದು; ದುರ್ಗಣ-ಕೆಟ್ಟಗುಣ; ನಿಮ್ರಲ-ಪವಿತ್ರ; ಹಿಂಗಿಸು-ತೃತ್ಯಿಪಡಿಸು

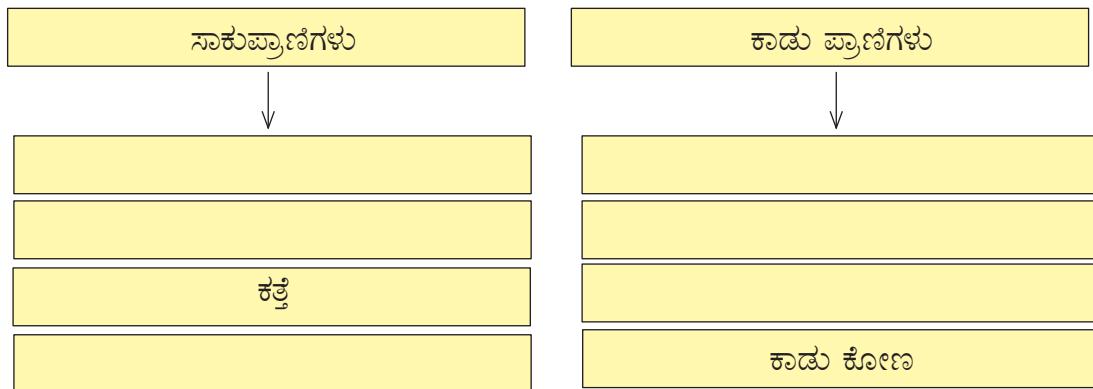
ಅಧ್ಯಾಸ

ಕ್ಷತಿ 1) I. ಕೆಳಗಿನ ಜಾಲಾಕೃತಿಯನ್ನು ಪ್ರಾಣಗೊಳಿಸಿರಿ.

II. ವರ್ತುಲಾಕೃತಿಯನ್ನು ವರ್ಗೀಕರಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ.

ಹುಲಿ, ಬೆಕ್ಕೆ, ಆನೆ,
ಕುದುರೆ, ಸಿಂಹ, ಕರಡಿ, ಎಮ್ಮೆ,
ಹೊರಿ, ನರಿ, ಚಿರತೆ, ಎತ್ತು,
ತೊಳೆ, ಆಕಳು, ಕಾಡೆಮ್ಮೆ, ನಾಯಿ
ಹಂದಿ, ಜಿರಾಫೆ, ಕೋಣಾ, ಚಿಗರೆ,
ಫೇಂಡಾ ಮೃಗ, ಕುರಿ, ಆಡು,
ಪಟ್ಟಿ ಚಿರತೆ, ಕಾಡುಕೋಣಾ,
ರಿಖಾರ್ಜು, ಕತ್ತೆ

ಕ್ಷತಿ 2) ಕೆಳಗೆ ಸೂಚಿಸಿದಂತೆ ಜಾಲಾಕೃತಿಯನ್ನು ಪ್ರಾಣಗೊಳಿಸಿರಿ.

ಹುಲ್ಲು ತಿನ್ನುವ ಪ್ರಾಣಿಗಳು

ಮಾಂಸ ತಿನ್ನುವ ಪ್ರಾಣಿಗಳು

ಕ್ಷತಿ 3) ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರ ಬರೆಯಿರಿ

- 1) ಮೊಲ ವಾಸವಾಗಿದ್ದ ಕಾಡು ಹೇಗಿತ್ತು?
- 2) ಮೊಲವು ಗೆಳೆಯರಿಗೆ ಹಬ್ಬಿವನ್ನು ಹೇಗೆ ಆಚರಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿತು?
- 3) ಕಾಡಿನ ದಾರಿಗುಂಟ ಯಾರು ಹೊರಟಿದ್ದರು ?
- 4) ನೀರು ನಾಯಿಯು ತಪಸ್ಸಿಗೆ ಏನೆಂದು ಹೇಳಿತು?

ಕ್ಷತಿ 4) ಹೊಂದಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ.

1) ಮೊಲ	.....	ಮೊಸರಿನ ಚಿಕ್ಕ ಪಾತ್ರೆ ತಂದಿತು
2) ನರಿ	.....	ಒಳೆಳ್ಳೆಯ ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಆರಿಸಿತಂದಿತು
3) ಮಂಗ	.....	ಒಂದು ಮೀನವನ್ನು ತಂದಿತು
4) ನೀರುನಾಯಿ	.....	ತನ್ನ ಮಾಂಸವನ್ನೇ ಕೊಡತ್ತೇನೆಂದಿತು

***

93SVG4

2. ಮಾವಿನ ಮರ ಸಾಕ್ಷಿ ಹೇಳಿದ್ದು

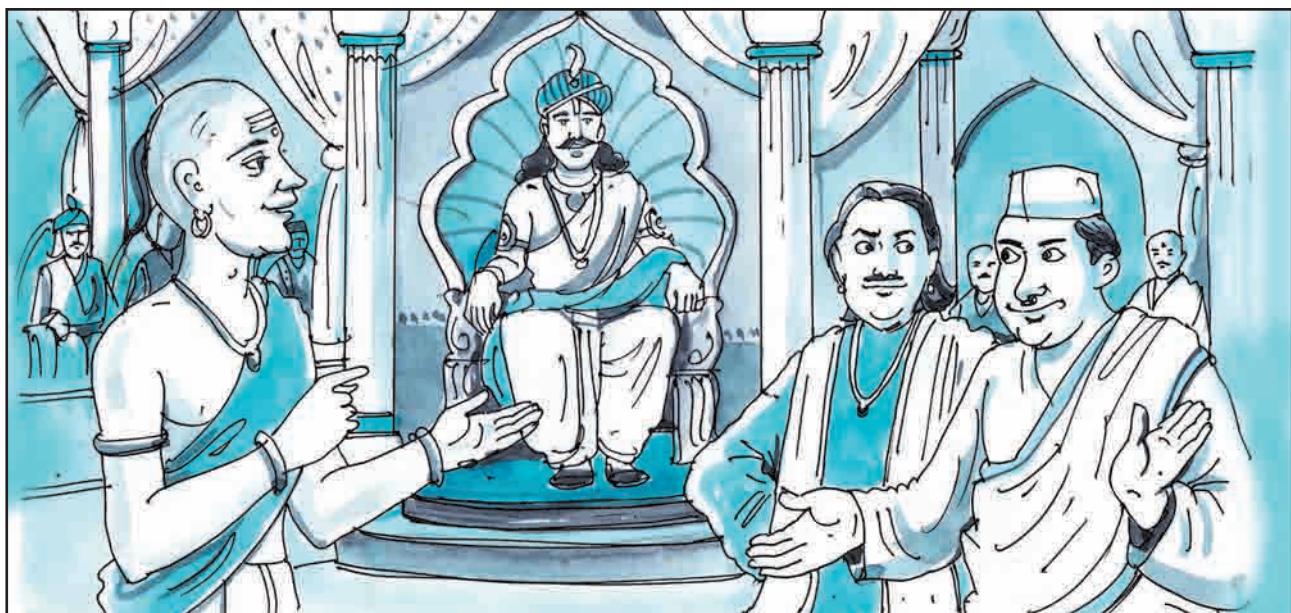
ವಿಜಯನಗರದಲ್ಲಿಬ್ಬು ಬಡವನಿದ್ದು. ಆತ ಅತೀ ಮುಗ್ದ ಶೀರ್ಘಯಾತ್ರೆ ಮಾಡಿಬರುವ ಆಶೇ ಪಟ್ಟು. ಆಗ ಈಗಿನಂತೆ ಓಡಾಡಲು ವಾಹನದ ಸೌಕರ್ಯ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಕಾಲ್ಪಣಿಗೆಯಲ್ಲೇ ಹೋಗಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಕಳ್ಳು-ಕಾಕರ ಭಯ ಬೇರೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಹಣವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವಂತಿಲ್ಲ.

ದುಡಿದು ಉಳಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಅಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪ ಹಣವನ್ನು ಉರ ಸಾಹುಕಾರನೊಬ್ಬನಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಾಸದಿಂದ ಇಟ್ಟು.

ಆ ಬಡವ ಉರಾಚೆ ಇರುವ ಮಾವಿನ ಮರದ ಕೆಳಗೆ, ಸಾಹುಕಾರನಿಗೆ ತನ್ನ ಹಣ ಕೊಟ್ಟು. ಈ ಸಾಹುಕಾರನ ಬಳಿ ತನ್ನ ಹಣ ಜೋಪಾನವಾಗಿರುತ್ತದೆ, ಎಂಬ ನಂಬಿಕೆ ಬಡವನದು.

ಯಾತ್ರೆ ಮುಗಿಸಿ, ಕೆಲ ತಿಂಗಳುಗಳ ನಂತರ, ಆ ಬಡವ ಸ್ವಾತ್ಮಮಕ್ಕೆ ವಾಪಸ್ಸು ಬಂದ. ನಂತರ ಪದ್ಧತಿಯಂತೆ ತನ್ನ ಬಂಧು-ಬಳಗಕ್ಕೆಲ್ಲ ಭೋಜನದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುವುದಿತ್ತು. ಹೇಗಿದ್ದರೂ ಉರ ಸಾಹುಕಾರನ ಬಳಿ ತಾನು ಇಟ್ಟುಹೋಗಿದ್ದ ಹಣವಿದೆಯಲ್ಲ ಎಂಬ ದ್ವೇಯ. ಸಾಹುಕಾರನ ಮನಗೆ ಬಂದ. ಯಾತ್ರೆ ಹೇಗಾಯಿತು? ಎಂದೆಲ್ಲ ಯೋಗಕ್ಕೇಮು ವಿವರಿಸಿದ. ಸಾಹುಕಾರ ದೇಶಾವರಿ ನಗುತ್ತ, ಬಡವನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಆಲಿಸಿದ. ಅದಾದ ನಂತರ ಹೊರಡುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಬಡವ.

“ಸಾಹುಕಾರರೆ, ನನ್ನ ದುಡ್ಡನನಗೆ ಹಿಂತಿರುಗಿಸುವಿರಾ?” ಎಂದು ಕೇಳಿಕೊಂಡ. ಈ ತನಕ ಮೆತ್ತನೆ ಮಲ್ಲಿಗೆಯಂತಿದ್ದ ಸಾಹುಕಾರನ ಮನಸ್ಸು, ಹಣದ ವಿಷಯ ಬರುತ್ತಲೇ ಕೆರಳಿದ ಸರ್ವವಾಯಿತು.

“ಯಾಕೋ, ಯಾತ್ರೆ ಮಾಡಿಬಂದ ಮೇಲೆನಿನಗೆ ಅರಳು - ಮರಳು ಶುರುವಾಗಿದೆ ಏನು? ನಿನ್ನ ಹಣ ನಾನೇಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಿ? ನನ್ನದೇ ನನಗೆ ಗುಡ್ಡದಷ್ಟು ಸಂಪತ್ತು ಬಿಡ್ಡಕೊಂಡಿರುವಾಗ, ನಿನ್ನ ಜುಜುಬಿ ಹಣದ ಮೇಲೆ ನಾನಾಕೆ ಆಶೇ ಪಡಲಿ?” ಜೋರು ಬಾಯಿ ಮಾಡಿದ.

“ಇದೇನು ಸಾಹುಕಾರರೇ ತಾವಾಡುತ್ತಿರೋದು? ಯಾತ್ರೆಗೆ ಹೊರಡುವದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ, ನನ್ನಲ್ಲಿದ್ದ ದುಡ್ಡನ್ನು ನಾನೇ ಕ್ಯೇಯಾರೆ ತಮಗೆ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲವೇ? ಉರಿಗೇ ದೊಡ್ಡ ಮನುಷ್ಯರಾದ ನಿಎವೇ ಹೀಗೆ ಮಾತಾಡಿದರೆ ಹೇಗೆ?” ಆ ಬಡವ ಹೌಹಾರಿದ.

“ನೋಡು, ನಿನ್ನ ತಲೆ ಸರಿಯಿದ್ದಂತಿಲ್ಲ. ಸುಮ್ಮ ಸುಮ್ಮನೆ ನಿನ್ನ ಮೇಲೆ ಆರೋಪ ಮಾಡುತ್ತಿರುವೆ. ಉರಲ್ಲಿ ನಿನ್ನ ಹಸರಿಗೆ ಮುಸಿ ಒಳಿಯ ಬೇಕೆಂದು ಈ ಆಟ ಆಡುತ್ತಿರುವೆ, ಹೋಗೋಗುನು.”

ಹಣದ ಮುಂದೆ ಸತ್ಯದ ಆಟವೇನೂ ನಡೆಯದು. ಹಣವೆಂದರೆ ಹಣವೂ ಬಾಯಿಬಿಡುತ್ತದೆ ಎಂಬ ಮಾತು ಸುಳ್ಳಲ್ಲ. “ನಿನ್ನ ಬಳಿ ಅಷ್ಟೂದು ಹಣ ಹೇಗಿರಲು ನಾಧ್ಯ? ಅಲ್ಲದೆ ನಿನ್ನ ಹತ್ತಿರ ನೀನು ಹಣ ಇಟ್ಟರುವೆ ಎಂಬುದಕ್ಕೇನಾದರೂ ನಾನು ಪತ್ತ ಬರೆದು ಕೊಟ್ಟಿರುವನೇನು? ಅಥವಾ ಯಾರಾದರೂ ಸಾಕ್ಷಿ-ಗೀಕ್ಷೆ ಇದ್ದಾರೇನು? ಹಾರಾಡಿದ ಸಾಹುಕಾರ.

ಇಲ್ಲವಲ್ಲ. ಬಡವ ಹಣ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದಕ್ಕೂ... ಸಾಹುಕಾರ ಸ್ವೀಕರಿಸಿರುವುದಕ್ಕೂ ಅವರಿಭೂ ಮನಸ್ಸೇ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿದೆ. ವ್ಯವಹಾರಿಕವಾದ ದಾಖಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಕ್ಷಿಗಳೂ ಇಲ್ಲ. ಅಳುಮೋರೆ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಬಡವ ಹಿಂತಿರುಗಬೇಕಾಯಿತು.

ವಿಷಯ ಗೊತ್ತಾಗಿ, ನೆರೆಹೊರೆಯವರು ಬಡವನಿಗೆ ಸಾಂತ್ವನೆ ಹೇಳಿದರು. ಒಬ್ಬ ಮುದುಕ ಹೇಳಿದ, “ಇಂಥ ಅಧರ್ಮ ಸಾಹುಕಾರರಿಗೆ ಆ ತೆನ್ನಾಲಿಯೇ ಸರಿ. ನೀನು ಆತನ ಮುಂದೆ ಎಲ್ಲವನ್ನು ಹೇಳು... ನಿನ್ನ ಸಮಸ್ಯೆ ಸರಳ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ.”

ಮುದುಕನ ಮಾತಿಗೆ ಅಲ್ಲಿದ್ದವರೂ ಧ್ವನಿಗೂಡಿಸಿದರು. ಬಡವ ತನ್ನ ಗೋಳಿನ ಕತೆಯನ್ನು ತೆನ್ನಾಲಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ಹೇಳುವಂತೆ ಅವರೆಲ್ಲ ಒತ್ತಾಯಿಸಿದರು. ತನ್ನ ದೈವ ಇದ್ದಂತೆ ಆಗಲಿ ಅಂದುಕೊಂಡ ಬಡವ, ತೆನ್ನಾಲಿಯ ಮನೆಗೆ ಬಂದ. ತಾನು ಹೇಗೆ ಮೋಸಮೋದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ರಾಮಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ವಿವರಿಸಿದ. ತಪ್ಪು ಯಾರದೆಂಬುದು ತೆನ್ನಾಲಿಯ ಸೂಕ್ತ ಮತಿಗೆ ಆಗಲೇ ತಿಳಿಯಿತು.

“ನಾಳೆ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ನೀನು ಮಹಾರಾಜರ ಆಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಬಾ. ಆ ಸಾಹುಕಾರನನ್ನೂ ಕರೆಸುತ್ತೇವೆ. ಅಲ್ಲಿಯೇ ನಿನ್ನ ಸಮಸ್ಯೆ ಬಗೆಹರಿಸೋಣ” ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಧೈರ್ಯ ಹೇಳಿದ.

ಇದು ಸಾಹುಕಾರನಿಗೂ ಗೊತ್ತಾಯಿತು. ಒಂದು ಪತ್ತವಿಲ್ಲ. ಯಾರೊಬ್ಬರೂ ಸಾಕ್ಷಿಯಿಲ್ಲ.. ಹಣ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕೂ ಪಡೆದದ್ದಕ್ಕೂ ಪುರಾವೆಯೇ ಇಲ್ಲ... ಅಂದವೇಲೇ ಈ ವಿಚಾರಣೆಯಲ್ಲಿ ನಾನೇ ಗೆಲ್ಲೋದು-ಸಾಹುಕಾರನ ನಂಬಿಕೆ.

ಮರುದಿನ ಇಬ್ಬರೂ ಆಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಬಂದರು. ವಾದ-ಪ್ರತಿವಾದ ಆಲಿಸಿದ ಮಹಾರಾಜರಿಗೆ- ಈ ವ್ಯಾಜ್ಯ ಜಟಿಲವೇನಿಸಿತು. ಹೇಗೆ ನ್ಯಾಯ ಹೇಳುವದು ತೋಚಲಿಲ್ಲ. ಕೊನೆಗೆ ಅವರೆ- “ತೆನ್ನಾಲಿ, ಈ ಪ್ರಕರಣ ನೀನೇ ಬಗೆಹರಿಸು, ನೋಡೋಣ” ಎಂದು ರಾಜರು ಈ ಹೊಣೆಯನ್ನು ರಾಮಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಸಿದರು. ಹೆಗಲ ಮೇಲಿನ ಶಲ್ಯ ಸರಿಪಡಿಸುತ್ತ, ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಎದ್ದು ನಿಂತೆ.

“ಪನಯ್ಯಾ, ಈ ಸಾಹುಕಾರರಿಗೆ ನೀನು ಹಣ ಕೊಡುವದೆಂದರೇನು? ಯಾಕೆ ಸುಮ್ಮನೆ ಈ ಮಹಾನುಭಾವರ ಮಾನ ತೆಗೆಯುತ್ತಿರುತ್ತಾನೆ?” ರಾಮಕೃಷ್ಣನ ಮಾತು ಕೇಳಿದ ಬಡವ ತತ್ತರಿಸಿ ಹೋದ. ನ್ಯಾಯಪರನೂ ಸತ್ಯವಂತರ ಪಕ್ಷಪಾತಿಯೂ ಎಂದು ಕರೆಯಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಈ ರಾಮಕೃಷ್ಣನೇ ಹೀಗೆ ಮಾತಾಡತೊಡಗಿದರೆ...! ‘ಸತ್ಯವಂತರಿಗಿದು ಕಾಲವಲ್ಲ’ ಬಡವ ಹತಾಶನಾದನು.

‘ಈ ತೆನ್ನಾಲಿ ತನ್ನ ಪರವಾಗಿದಾಣನೇ...’ ಸಾಹುಕಾರ ಒಳಗೊಳಿಗೇ ಖುಷಿಪಟ್ಟ

ತೆನ್ನಾಲಿ ಮತ್ತೇ ಕೇಳಿದ - “ಹೇಳು, ಇವರಿಗೆ ನೀನು ಹಣ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದು ನಿಜವೇ ಆಗಿದ್ದರೆ.. ಯಾವಾಗ ಕೊಟ್ಟಿ? ಎಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿ?

ಬಡವ ಹೇಳಿದ - “ಸ್ವಾಮಿ, ಉರಾಚೆ ಇರುವ ದೊಡ್ಡ ಮಾನಿನ ಮರದ ಕೆಳಗೆ ನಾನು ಹಣ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದು ನಿಜ. ಇದಕ್ಕೆ ಈ ಮಾನಿನ ಮರವೇ ಸಾಧ್ಯ.”

“ಹಾಗಿದ್ದರೆ, ಆ ಮಾನಿನ ಮರದ ಹತ್ತಿರ ಹೋಗಿ, ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ಪ್ರಮಾಣ ಮಾಡಿ ಬಾ.. ಹುಂ... ಓಡು, ಸಮಯ ವ್ಯಾಧಿ ಮಾಡಬೇಡ” ತೆನ್ನಾಲೀ ಆಳ್ಳಿ ಮಾಡಿದ.

ಎಚು-ಪೇಚು ಒಂದು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದ ಬಡವ, ‘ಹಾಗೆ ಆಗಲಿ ಸ್ವಾಮಿ’ ಅಂದವನೇ ಓಟ ಕಿತ್ತು, ಸಾಹುಕಾರ ಅಲ್ಲಿಯೇ ನಿಂತ.

‘ಮರ ಇರೋದ ಅಲ್ಲಿ ವಿಚಾರಣೆ ಇಲ್ಲಿ ಅದೇನು ಮರ ಮಾತಾಡುತ್ತದೆಯೋ?’ ಎಂದು ಆಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿದ್ದವರು ಗೊಣಿ ಕೊಂಡರು. ಕುಶಾಗ್ರಮತಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಏನೇ ಮಾಡಿದರೂ, ಸರಿಯಾಗಿಯೇ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ- ಎಂಬುದು ಮಹಾರಾಜರಿಗೆ ಮನದಂತಾಗಿತ್ತು.

ಮಾನಿನ ಮರದ ಹತ್ತಿರ ಪ್ರಮಾಣ ಮಾಡಲು ಹೋಗಿದ್ದವ ಎಷ್ಟೊತ್ತಾದರೂ ಬರಲಿಲ್ಲ, ‘ಯಾಕೆ ತಡವಾಗುತ್ತಿದೆ?’ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಸಾಹುಕಾರನಿಗೆ ಕೇಳಿಸುವಂತೆ, ತನಗೆ ತಾನೆ ಪ್ರಶ್ನೆ ಹಾಕಿಕೊಂಡು.

“ಏ... ಬೇಗ ಬರಲು ಅದೇನು ಇಲ್ಲೆ ಇರೋದಾ? ಇಲ್ಲಿಂದ ನಾಲ್ಕು ಹರದಾರಿ ದೂರ ಇದೆ” ಸಾಹುಕಾರ ನಕ್ಕ.

“ಅಂದೇ ಆ ಸ್ಥಳ ನಿನಗೆ ಗೊತ್ತೇ?” ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದಂತೆಯೇ... “ಚೆನ್ನಾಯಿತು. ಗೊತ್ತಾ ಅಂತ ಕೇಳಿದ್ದೀರಲಾಗ್ಗೆ. ಅಲ್ಲಿಯೇ ತಾನೆ ಅವನಿಂದ ಹಣ ಪಡೆದದ್ದು” ಸಾಹುಕಾರ ತನಗರಿವು ಇಲ್ಲದೆ ನಿಜ ಅರುಂಡು.

ಅಪರಾಧಿ ಯಾರೆಂಬುದು ಸಭಿಗೆ ಗೊತ್ತಾಗಿ ಹೋಯಿತು. ಚಾಣಾಕ್ಕ ತೆನ್ನಾಲೀ, ಆರೋಖಿಯ ಬಾಯಿಂದಲೇ ಸತ್ಯ ಹೊರಬರುವಂತೆ ಮಾಡಿಬಿಟ್ಟು.

ದಂಡ ಸಹಿತ ಬಡವನ ಹಣ ಅವನಿಗೆ ಹಿಂತಿರುಗಿಸುವಂತೆಯೂ ಹಾಗೂ ಮಾಡಿದ ಅಪರಾಧಕ್ಕೆ ಒಂದು ವರ್ಷ ಜೀಲು ಶಿಕ್ಕೆ ಅನುಭವಿಸುವಂತೆಯೂ ತೆನ್ನಾಲೀ ತೀವ್ರ - ನೀಡಿದ.

ಶಬ್ದಗಳ ಅರ್ಥ

ಸೌಕರ್ಯ - ವ್ಯವಸ್ಥೆ; ವಾಪಸ್ತು - ಮರಳಿ; ಹೌಹಾರು - ಗಾಬರಿಯಾಗು; ಕುಶಾಗ್ರಮತಿ - ಬುದ್ಧಿವಂತ

ಕ್ಷತಿ 1) I. ಕೆಳಗಿನ ಜಾಲಾಕೃತಿಯನ್ನು ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಿರಿ.

(ರಸ್ತೆ ಸಾರಿಗೆ) ರಸ್ತೆಯ ಮೇಲೆ ಓಡಾಡುವ

(ವಾಯು ಸಾರಿಗೆ) ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ಹಾರಾಡುವ

(ಜಲ ಸಾರಿಗೆ) ಜಲದಲ್ಲಿ ತೇಲುತ್ತ ಸಾಗುವ

II. ಜಾಲಾಕೃತಿಯನ್ನು ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಿರಿ.

ಸಮಾಜದಲ್ಲಿನ್ನಾಯ ಬಗೆಹರಿಸುವ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು (ನೀಡುವ)

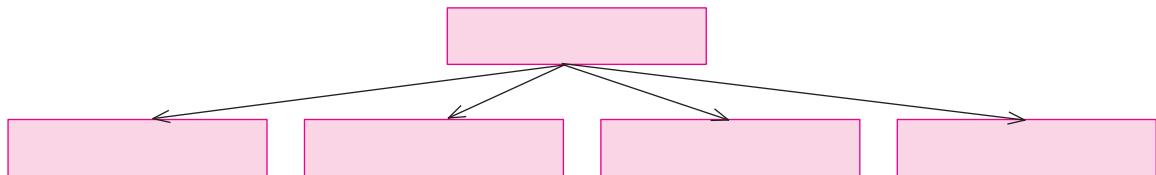
ಸರಪಂಚರು

III. ಹಣ ಮೊಡಿಕೆಯ ಕೇಂದ್ರಗಳು

ಬ್ಯಾಂಕು

ಕ್ಷತಿ 2) I. ಕೆಳಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಶಬ್ದದಿಂದ ಸರಿಯಾದ ಅಥವ ಬರುವ ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ.

II. ಕೆಳಗಿನ ಮಾತು ಯಾರು ಅಂದರು ಹೇಳಿರಿ.

- 1) “ಸಾಹುಕಾರರೆ, ನನ್ನ ದುಡ್ಡ ನನಗೆ ಹಿಂತಿರುಗಿಸುವಿರಾ?”
- 2) “ಯಾರೋ, ಯಾತ್ರೆ ಮೊಡಿಬಂದ ಮೇಲೆ ನಿನಗೆ ಅರಳು-ಮರಳು ಶುರುವಾಗಿದೆ ಏನು?
- 3) “ಇಂಥ ಅಥಮ್ ಸಾಹುಕಾರರಿಗೆ ಆ ತೆನ್ನಾಲಿಯೇ ಸರಿ”
- 4) “ತೆನ್ನಾಲಿ, ಈ ಪ್ರಕರಣ ನೀನೇ ಬಗೆಹರಿಸು, ನೋಡೋಣ”

III. ಕೆಳಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಪದಗಳಿಗೆ ವಿರುದ್ಧ ಪದ ಬರೆಯಿರಿ.

1)	ವಿಶ್ವಾಸೆ	X	
2)	ಒಡವ	X	
3)	ಧೈಯ	X	
4)	ದೊಡ್ಡ	X	
5)	ಸಾಧ್ಯ	X	
6)	ಮುದುಕ	X	

III. ಒಂದರಡು ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಬರುವಂತೆ ಇದು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಉತ್ತರ ಬರೆಯಿರಿ.

ಕೃತಿ

1) ಪ್ರಶ್ನೆ _____

ಉತ್ತರ: _____

_____

_____

2) ಪ್ರಶ್ನೆ _____

ಉತ್ತರ: _____

_____

_____

3) ಪ್ರಶ್ನೆ _____

ಉತ್ತರ: _____

_____

_____

4) ಪ್ರಶ್ನೆ _____

ಉತ್ತರ: _____

_____

_____

5) ಪ್ರಶ್ನೆ _____

ಉತ್ತರ: _____

_____

_____

***

3. ಚೈತಣಕ್ಕೆ ಕರೆ

ನಮ್ಮುನ್ನ ಅಪರೂಪವಾಗಿ, ಆದರೂ ಆದರಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಮೂರ್ತಿ ಚೈತಣಕ್ಕೆ ಆಮಂತ್ರಿಸಿದ್ದ ಎಷ್ಟೋ ದಿನಗಳಿಂದ ಮನೆಯ ಗೊಡ್ಡುಸಾರನ್ನವನ್ನೇ ತಿಂದು ನನಗೂ ಸಾಕಾಗಿತ್ತು. ಅವನ ಒತ್ತಾಯದ ಕರೆಯನ್ನು ನಿರಾಕರಿಸದೆ ನಾನು ಸಪತ್ನಿಕನಾಗಿ ಹೋಗಲು ಸಂಶೋಷಿಸಿದೆ.

ಅಂದು ಭಾನುವಾರವಾದರೂ ಬೇಗನೆ ಎದ್ದೇವು. ಉಂಟಕ್ಕೆ ಹೋಗುವಾಗ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಯಾಕೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಉಪಹಾರ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದು? ಇಲ್ಲೇ ಪುಷ್ಟಿವಾಗಿ ತಿಂಡಿತೀರ್ಥ ಮುಗಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋದರೆ ಮೂರ್ತಿಯ ಮನೆಯ ಚೈತಣಕ್ಕೆ ಅನ್ಯಾಯಮಾಡಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಬಗೆದು ಲಘು ಉಪಹಾರದಿಂದಲೇ ತೃಪ್ತರಾಗಿ ಹೊರಟೆವು.

ಮೂರ್ತಿಯ ಮನೆ ಇರುವುದು ಮಲ್ಲೆಶ್ವರದ ಹದಿನೆಂಟನೇ ಕೃಂಜಿನಲ್ಲಿನಾವು ಇರುವುದು ಬಸವನಗುಡಿಯ ಕೆನೆಯಲ್ಲಿ ಹನ್ನೆರಡು ಗಂಟಿಯೋಳಗಾದರೂ ಮನೆ ತಲುಪಬೇಕಲ್ಲಾ ಎಂದು ಒಂಬತ್ತು ಘಂಟೆಯ ಹೋತ್ತಿಗೆ ನಮ್ಮ ಉಪಹಾರವನ್ನು ಮುಗಿಸಿದೆವು. ಮಾಲಿನ 6 ಘಂಟೆಯಿಂದಲೇ ಹೊರಡುವ ಸನ್ಧಾಹದಲ್ಲಾದ್ಯಕ್ಷಾಗಿದಳು.

ಸೀತ ಹೊರಡುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹಟಮಾಡಿದಳಿಂದು ಧೋಪ, ಧೋಪ ಎಂದು ಬೆಸ್ಸಿನ ಮೇಲೆ ಎರಡು ಗುದ್ದಿದಳು. ರಾಗ ತಾರಕಕ್ಕೇರಿತು ನಿಲಾನ್ ಲಂಗ ಸಾಕೆಂದು ಮಾಲಿನ ಹೇಳಿದರೆ ಜರೀಲಂಗ ಬೇಕೆಂದು ಸೀತ ಸಂಗೀತ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದಳು. ಅದಕ್ಕೂಪ್ಪಿ ಎರಡು ಜಡ ಹಾಕಿಸಕೊ ಎಂದರೆ, “ಪೋನಿ ಟೈಲ್” ಬೇಕು ಎಂದು ಪುನಃ ರಾಗ ತೆಗೆದಳು. ಅದ ವಿವಿಧ ಮೇಲೆ ಉಪಿಟ್ಟು ಇನ್ನೂ ಬೇಕೆನ್ನುತ್ತಾ “ಹೋ” ಎಂದು ಕಿರಿಚಿದಳು. “ಉಂಟಕ್ಕೆ ಹೋಗುವಾಗ ಹೊಟ್ಟಿ ಬಿರಿಯುವಂತೆ ಇಲ್ಲೇ ತಿಂದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದೇ? ಸಾಕು ಎದ್ದೋಳು” ಎಂದು ಮಾಲಿನಿ ಸಮಾಧಾನಪಡಿಸಿದಳು. ಅಂತೂ 10 ಘಂಟೆಗೆ ಮನೆಬಿಟ್ಟು ಬಸ್ ಸ್ವಾಂಡಿಗೆ ಹೋದೆವು.

ಭಾನುವಾರವೆಂದ ಮೇಲೆ ಬಸ್ಸಾಗಿ ನೂಕುನುಗ್ಗಲು ಹೇಳ ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಒಂದನೇ ನಂಬರ್ ಬಸ್ಸನ್ನು ಹಿಡಿದು ಗಾಂಧಿಬಜಾರ್ ವರೆಗೆ ಹೋಗಿ, ಅಲ್ಲಿಂದ ಹನ್ನೊಂದನೇ ನಂಬರ್ ಬಸ್ಸನಲ್ಲಿ ಹೋಗಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಒಂದನೇ ನಂಬರ್ ಬಸ್ಸನ್ನು ಏರಲು ಮುಕ್ಕಾಲು ಘಂಟೆ ತಪ್ಪಸ್ಸುಮಾಡ ಬೇಕಾಯಿತು. ಹನ್ನೊಂದು ಘಂಟೆಗೆ ಗಾಂಧಿಬಜಾರ್ ತಲುಪಿ ಹನ್ನೊಂದನೇ ನಂಬರ್ ಬಸ್ಸಿನ ಹ್ಯಾನಲ್ಲಿ ನಿಂತೆವು. ಆಗ ಬಂದಬಸ್ಸು ಪ್ರಾವಾರ್ಥ ಹ್ಯಾವನ್ನು ಹೊತ್ತು ಹೊರಟಿತು. ಇನ್ನೊಂದು ಬಸ್ಸನಲ್ಲಿ ನಾವು ಕುಳಿತೆವು. ಕಂಡಕ್ಕರ್ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಟಿಕೆಟ್ ಕೊಟ್ಟು ನಾವು ಟಿಕೆಟ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಭದ್ರವಾಗಿ ಕುಳಿತೆವು. “ವಿದ್ಯುಚ್ಚಿಕ್ ನಿಂತರೆ ಟಿಕೆಟು ಹಣ ವಾಪಾಸು ಕೊಡಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅದೇ ಟಿಕೆಟನ್ನು ಮುಂದಿನ ಪ್ರದರ್ಶನಕ್ಕೆ ಉಪಯೋಗಿಸಬಹುದು” ಎಂದು ಚಲಬ್ಜಿತ್ ಮಂದಿರಗಳಲ್ಲಿ ಚಿತ್ರ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುವ ಮೊದಲೇ ಪರದೆಯಲ್ಲಿ ನೋಟಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದ ಹಾಗೆ ನೀರು ನಿಲ್ಲುವುದು, ಲೈಟ್ ಆರಹೋಗುವುದು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಸರ್ವರೂ ಅನುಭವಿಸಬೇಕಾದ ಸಾಮಾನ್ಯ ಘಟನೆಗಳು. ಇದನ್ನರಿತು ನುರಿತ ಚಲಬ್ಜಿತ್ ಮಂದಿರಗಳ ಮಾಲೀಕರು ತಪ್ಪದೆ ಮುಂಜಾಗ್ತೆ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ.

ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದ ಹಾಗೆ ಬಸ್ಸು ಮುಂದೆ ಹೊರಡದೆ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಹೂಡುವುದೂ ಸಾಮಾನ್ಯವೇ! ಇದಕ್ಕೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ನೋಟಿಸು ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೂ, ಟಿಕೆಟು ಪಡೆದ ಮೇಲೆ ಪ್ರಯಾಣ ಹೇಗಾದರೂ ಎಷ್ಟು ಹೋತ್ತಿಗಾದರೂ ಬಸ್ಸನಲ್ಲೇ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ತಿಳಿದ ವಿಷಯ. ಆದರೆ ಮುಂದಿನ ಬಸ್ಸನಲ್ಲೇ ಹೇಗಬೇಕೆಂಬ ನಿರ್ಬಂಧವೂ ಇಲ್ಲ. ಸಾಧ್ಯತೆಯೂ ಇಲ್ಲ. ಸ್ಥಳವಿದ್ದರೆ ಹೋಗಬಹುದು. ಇಲ್ಲವಾದರೆ ಪ್ರಯಾಣಕರನ್ನು ಹೊತ್ತು ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಹೂಡಿದ ಆಚಲ ವಾಹನಕ್ಕೆ ನೇರವಾಗಿ ಹಳೆಯ ನಿರ್ಬಾಗ್ಯ “ರಿಲೀಫ್” ಬಸ್ಸೊಂದು ಬರುವವರೆಗೆ ಕಾಯಬೇಕು.

ನಮ್ಮುನ್ನ ಹೊರಲು ಸಿದ್ಧವಾಗಿ ಬರಬೇಕಾಗಿದ್ದಂಥಾ “ರಿಲೀಫ್” ಬಸ್ಸಾಗಿ ಕಾಯಲೇಬೇಕಾಯಿತು. ಆ ಬಸ್ಸು ಬಂತು. ನಾವು ಅದರಲ್ಲಿ ನುಗ್ಗಿ ಕುಳಿತೆವು. ಕಂಡಕ್ಕರ್ “ರೈಟ್” ಎಂದ. ಬಸ್ಸು “ಫಾರ್” ಎಂದು ಹೊರಡುವ ಚಿನ್ನೆ ತೋರಿಸಿತು, ಆದರೆ

ಮರುಕ್ಕಣಾದಲ್ಲೇ ಪುಸಕ್ಕೆಂದು ತಟಸ್ವಾಯಿತು. ಆಗ ನನ್ನ ಎದೆ ಧನಕ್ಕೆಂದಿತು. ಈ ಬಸ್ಸುಕ್ಕೆಕೊಟ್ಟರೆ ಮಲ್ಲೇಶ್ವರ ಮುಟ್ಟಪುದೆಷ್ಟು ಹೊತ್ತಿಗೆ? ಪಾಪ ಮೂರ್ತಿ ನಮಗಾಗಿ ಕಾಡು, ಕಾಡು ಬೇಸರಪಟ್ಟ ಕೊಂಡಿರಬಹುದು ಎಂದು ಯೋಚಿಸಿದೆ. ಅಷ್ಟ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಡೆವರ್ ಸಾಹೇಬ್ ಕಂಡಕ್ಕರ್ ಮಹಾಶಯನಿಗೆ “ಸ್ವಲ್ಪ ತಳ್ಳಿಯ್” ಎಂದ. ಕಂಡಕ್ಕರ್ ಮತ್ತೆ ಇನ್ನೆರಡು ಜನ ಪಕ್ಕದ ಬಸಿನ ಕಂಡಕ್ಕರುಗಳು ಕೂಡ ಬಸ್ಸನ್ನು ತಳ್ಳಿದರು. ಬಸ್ಸು ಶಬ್ದ ಮಾಡಿತು. ನನಗೆ ಸಮಾಧಾನವಾಯಿತು. ಬಸ್ಸು ಹೊರಟಿತು.

ಬಸ್ಸು ಮಲ್ಲೇಶ್ವರವನ್ನು ತಲುಪುತ್ತದೋ ಇಲ್ಲೂಪೋ ಎಂದು ಅನುಮಾನಿಸುತ್ತಿದ್ದೆ. ಹೇಗೂ 18ನೇ ಕ್ರಿಸ್ತ ತಲುಪಿದಾಗ ನಾನು ಸಮಾಧಾನದ ನಿಟ್ಟಿಸಿರು ಬಿಟ್ಟೆ ಬಸಿನಿಂದ ಇಂದು ಮೂರ್ತಿಯ ಮನೆಗೆ ಅಧ್ಯ ವ್ಯೇಲಿ ನಡೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕು. ದಾರಿಯುದ್ದಕ್ಕೂ ಮಾಲಿನ ಶೀತಾಳಿಗೆ “ಅಲ್ಲಿ ಗಂಭೀರವಾಗಿರಬೇಕು. ಅದು ಬೇಕು ಇದು ಬೇಕು ಎಂದು ಹಟ ಮಾಡಬಾರದು. ಹಾಕಿದ್ದನ್ನು ಚೆಲ್ಲದ ತಿನ್ನಬೇಕು.... ಇತ್ತಾದಿ” ಎಂದು ಹಿತೋಪದೇಶ ಮಾಡುತ್ತಾ ನಡೆದಳು.

ಮೂರ್ತಿಯ ಮನೆಯನ್ನು ತಲುಪಿದಾಗ ದಂಪತ್ತಿಗಳು ಸಾಲಾಂಕೃತರಾಗಿ ಮನೆಯಿಂದ ಹೊರಗೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದರು. ಆಹಾ! ಏನು ಆದರ! ಏನು ಸೌಜನ್ಯ! ನಮ್ಮನ್ನು ಸಾಗ್ರಹಿಸಲು ಬರುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ಸಂತೋಷಪಟ್ಟೆ ನಾನು.

“ಒಹೋಹೋ! ಏನು ರಾಯರೆ? ಈ ಬಿಸಿಲಿನಲ್ಲಿ ದಯಮಾಡಿಸಿದಿರಿ? ಬನ್ನಿ ಬನ್ನಿ” ಎಂದ ಮೂರ್ತಿ, ಬಾಯಿ ಆಗಲ ಮಾಡುತ್ತಾ.

ನನ್ನ ಉತ್ಸಾಹಕ್ಕೆ, ಸಂತೋಷಕ್ಕೆ, ತಣ್ಣೀರೆರಚಿದಂತಾಯಿತು.

“ಏನೂ ಇಲ್ಲ ಹೀಗೇ ಬಂದವು” ಎಂದು ಹಲ್ಲು ಗಿಂಜಿದೆ.

“ಶಿವರಾಮಯ್ಯನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಉಟಕ್ಕೆ ಕರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಪರವಾಗಿಲ್ಲ ಒಂದು ಹತ್ತು ನಿಮಿಷ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳೋಣ” ಎಂದು ಪಡಸಾಲಿಗೆ ನಮ್ಮನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋದೆ.

ನಾನು ಮುಳ್ಳಿನ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಅವನು ಶೋರಿಸಿದ ಕುಚಿರ್ಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡೆ.

ಸಿತಾ ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ರಾಗ ತೆಗೆದಳು.

“ಅಮ್ಮಾ ಹೊಟ್ಟೆ...” ಮಾಲಿನಿಯ ಕೆರಳಿದ ಕಣಣನ್ನು ನೋಡಿ ಅವಳ ಕ್ಕೆ ತನ್ನ ಬೆನ್ನ ಮೇಲೆ ಬೀಳದಿರಲೆಂದು ಅಷ್ಟಕ್ಕೆ ಸುಮ್ಮಾದಳು.

ಮೂರ್ತಿಯ ಭಾಯೆ ರಾಧಾ “ಏನಂತೆ? ಏನು ಬೇಕು?” ಎಂದು ವಿಚಾರಿಸಿದಳು.

ಮಾಲಿನಿ “ಏನಿಲ್ಲ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊಟ್ಟೆನೋವಂತೆ. ಬೇಡ ಬೇಡ ಅಂದರೂ ತಿನ್ನುವುದು.” ಎಂದು ಒಂದು ಸಂದರ್ಭೋಚಿತ ಬುರುಡೆ ಬಿಟ್ಟಳು.

ನನ್ನ ಹೊಟ್ಟೆಯೂ ತಾಳ ಹಾಕುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಸಂಕಟಕರವಾಗಿತ್ತು. ನಿರಾಶಾದಾಯಕವಾಗಿತ್ತು.

“ಕಾಫಿ ಮಾಡಲೇ?” ಎಂದು ಬೈಪಚಾರಕವಾಗಿ ಕೇಳಿದಳು ರಾಧಾ.

ಅವಸರವಾಗಿ ಹೊರಗೆ ಹೊರಡುವವರನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ, ಕಾಫಿಮಾಡಿ ಕೊಟ್ಟು ನಮ್ಮನ್ನು ಉಪಚರಿಸಿ, ಆ ಮೇಲೆ ನಿಧಾನವಾಗಿ ಹೋಗಿ ಎಂದು ಯಾವನು ತಾನೆ ಹೇಳಾನು?

“ಏನೂ ಬೇಡ ಒಂದು ಲೋಟ ನೀರು ಕೊಡಿ. ಪಾಪ ನಿಮಗೆ ಹೊರಡುವ ಅವಸರ” ಎಂದು ನಿರುಪಾಯರಾಗಿ ಬಿಕ್ಕೂರಳಿನಿಂದ ಹೇಳಿದೆವು.

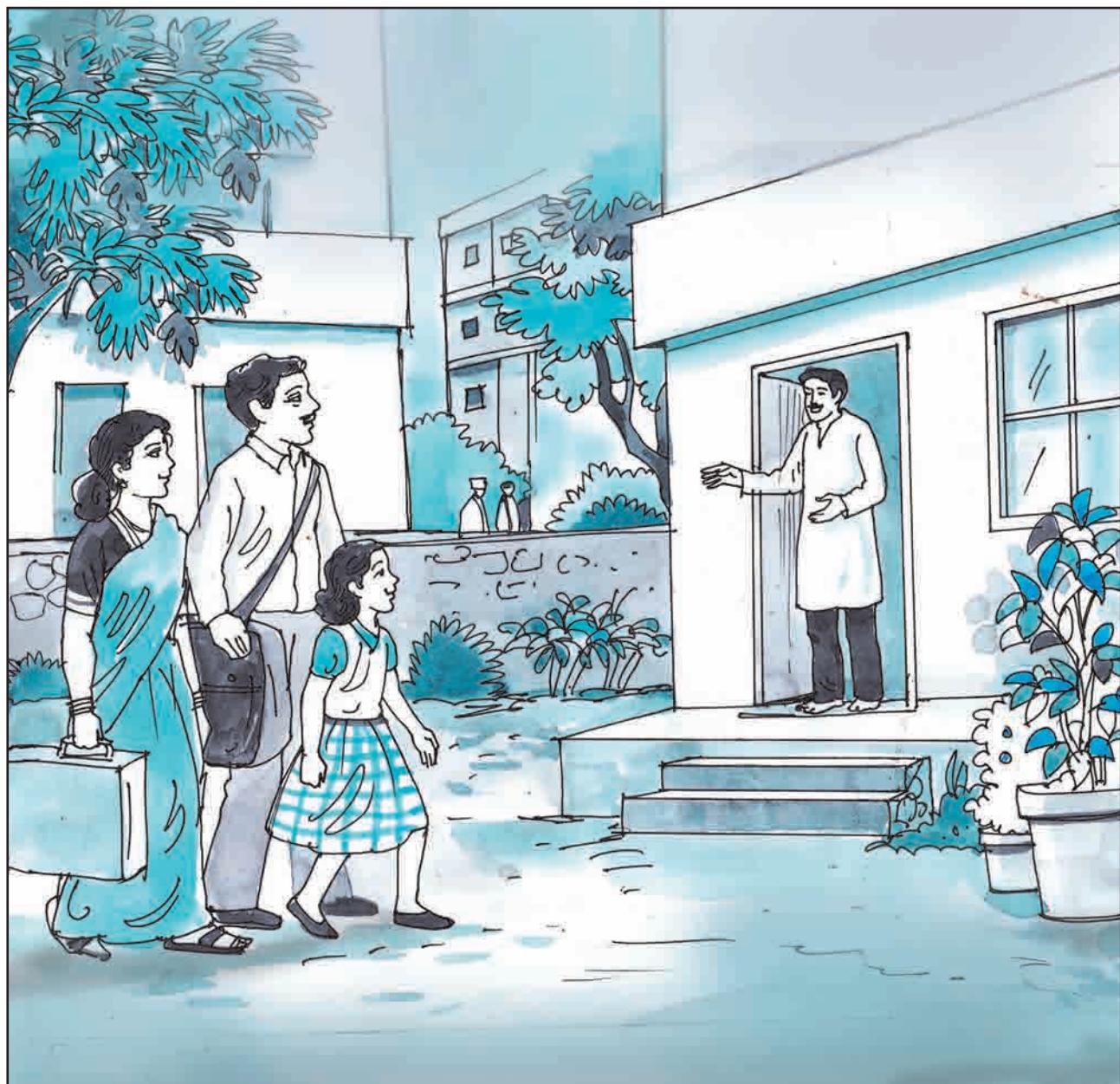
ಹಸಿದ ಹೊಟ್ಟೆಯನ್ನು ಒಂದೊಂದು ಲೋಟ ನೀರಿನಿಂದ ತಣೆಸದೆವು. ನಾವು ಹೊರಡುವಾಗ ಮೂರ್ತಿ, “ಬರುವ ಭಾನುವಾರ ಮರೆಯಬೇಡಿ. ಖಿಂಡಿತ ಬರಬೇಕು.” ಎಂದು ಜ್ಞಾನಿಸಿದೆ. ನಾನು ದುದಾನ ಹಿಡಿದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಂತೆ ಹೊರಬಿದ್ದೆ.

ಆದರೂ ದೇಶಾವರಿ ನಗೆ ನಕ್ಕು “ಆಗಲಿ ಬರುತ್ತೇವೆ ಎಂದೆ. ಆಗ ನನ್ನ ತಪ್ಪು ನನಗೆ ಅರಿವಾಯಿತು.” ಮೂರ್ತಿ ನಮ್ಮನ್ನು ಆಮಂತ್ರಿಸಿದ್ದು ಅದಕ್ಕೆ ಮುಂದಿನ ಭಾನುವಾರ. ಇಪ್ಪತ್ತೆಲ್ಲ ಇಪ್ಪತ್ತೇಳಕ್ಕೆ ಎಂದು ಅಂದಿದ್ದ ನಾನು ಇಪ್ಪತ್ತೇಳೆಲ್ಲ ಇಪ್ಪತ್ತಕ್ಕೆ ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೆ ಅಷ್ಟೇ.

ಕುದ್ದಾಧ್ಯೇಯ ಜೋತೆಗೆ ಮಾಲಿನಿಯ ವಾಗ್ಣಾಗಳ ಭಾದೆಯನ್ನು ಸಹಿಸುತ್ತಾ ಒಂದು ಉಟ್ಟದ ಹೊಟೇಲಿಗೆ ಹೋದೆವು, ಅಲ್ಲಾದರೂ ಉಟ್ಟ ಮುಗಿಸೋಣವೆಂದು ನೆನಸಿ. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ದುರದೃಷ್ಟಕ್ಕೆ ಅಲ್ಲಿ ಉಟ್ಟದ ಸಮಯ ಮಿಂಚಿಹೋಗಿತ್ತು. ಪಕ್ಕದ ರೆಸ್ಯೂರೆಂಟಿಗೆ ಹೋಗಿ ಹೊಟ್ಟೆ ತುಂಬದ ಏನೇನೋ ತಿಂಡಿಗಳನ್ನು ತಿಂದು, ಕಾಫಿ ಸೇವಿಸಿ ಬಸವನಗುಡಿಯ ಬಸ್ಸು ಹತ್ತಿ ಮನೆ ಸೇರಿದೆವು.

ನಾನು ಹಸಿವನ್ನು ಸಹಿಸುತ್ತಾ, “ರಾತ್ರೆಯ ಉಟ್ಟವನ್ನಾದರೂ ಬೇಗ ಮಾಡೋಣ” ಎಂದಾಗ.

ರಾತ್ರೆ ಚೈತನಕ್ಕೆ ಯಾರೂ ಕರೆಯಲ್ಲಿಲ್ಲವೇ?” ಎಂದು ಮಾಲಿನಿ ಮೂದಲಿಸಿ ನಕ್ಕಳು.

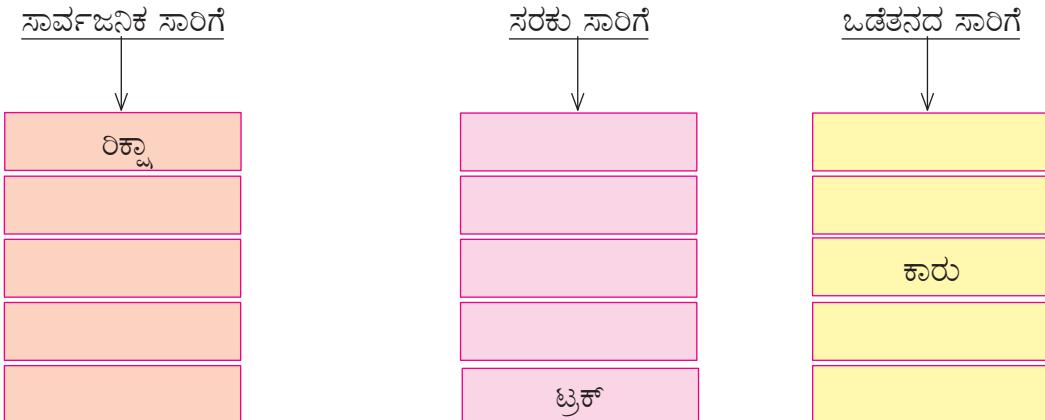

ಶಬ್ದಗಳ ಅರ್ಥ

ಜೀತಣ - ಉಟ; ಸಹಪತ್ನಿಕ - ಗಂಡ, ಹೆಂಡತಿ; ಭದ್ರ - ಗಟ್ಟಿ; ಕುದ್ದಾಡೆ - ಹೊಟ್ಟಿಮೋವೆ; ವಾಗ್ಣಾ - ಹರಿತ ಮಾತು.

ಅಭ್ಯಾಸ

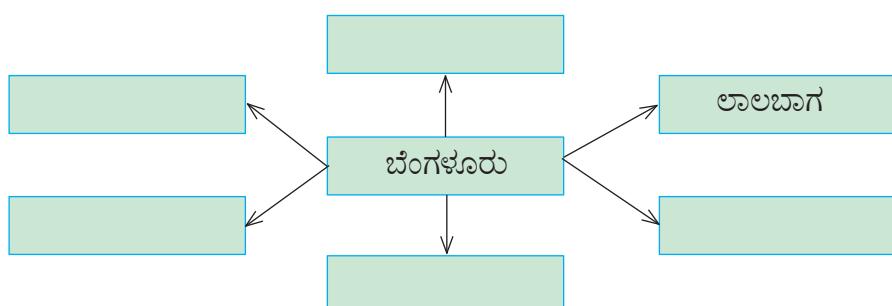
ಕ್ಷತಿ 1) I. ಕೆಲಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಚಾಲಾಕೃತಿಯನ್ನು ಪ್ರಾಣಗೊಳಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ.

II. ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಶಬ್ದಗಳಿಗೆ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಅರ್ಥ ಬರೆಯಿರಿ.

1) ಬಸ್ಸೊನ್‌ಬ್ರೆಂಡ್	____
2) ಕಂಡಕ್ಕರ್	____
3) ಕ್ಲೌ	____
4) ಬಸ್ಸ್	____

III. ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರೇಕ್ಷಣೆಯ ಸ್ಥಳಗಳ ಹೆಸರು ಬರೆದು ಪ್ರಾಣಗೊಳಿಸಿರಿ..

ಕ್ಷತಿ 2) ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ನಾಲ್ಕು ಸಾಲುಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಬರೆಯಿರಿ.

- 1) ರಾಯರಿಗೆ ಏಕೆ ಸಂತೋಷವಾಗಿತ್ತು?

.....
.....
.....
.....

2) ಮೂರ್ಕಿ ಮನೆಗೆ ಹೋಗುವಾಗ ರಾಯರ ಪರಿವಾರದವರಿಗೆ ಯಾವ ಅನುಭವಾಯಿತು ?

---

3) ರಾಯರ ಉತ್ಸಾಹಕ್ಕೆ ಏಕೆ ತೇಣ್ಣೇರೆರಚಿದಂತಾಯಿತು ?

ಕ್ಷೇತ್ರ 3) ಕೆಳಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಅಕ್ಷರ ಸಮಾಹಿಂದ ಅಧ್ಯಾಪಕಾರ್ ಶಬ್ದ ರಚಿಸಿರಿ.

ನಿಲಿಮಾ

ನವಸಂ

ರುಕಲೀಮಾ

ಳಂಗತಿಪದಂ

--	--	--	--

ಕ್ಷೇತ್ರ 4) ಕೆಳಗೆ ಕಂಸದಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟ ಯೋಗ್ಯ ವದವನ್ನು ಬಳಸಿ ವಾಕ್ಯ ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ.

- 1) ಸೀತಾ ಹೊರಡುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹಟ ಮಾಡಿದಳೆಂದು ಧೋಪಾಧೋಪ್ ಎಂದು ಬೆಂಬ್ರ ಮೇಲೆ ಎರಡು.....
(ಒದ್ದಳು, ಹೊಡೆದಳು, ನೂಕಿದಳು, ಗುದ್ದಿದಳು, ಕಚ್ಚಿದಳು)
- 2) ಚಲನಚಿತ್ರ ಮುಂದಿರಗಳ ಮಾಲೀಕರು ತಪ್ಪದೆ ಮುಂಜಾಗ್ರತೆ .....
(ನೀಡುತ್ತಾರೆ, ಹೇಳುತ್ತಾರೆ, ಹಾಡುತ್ತಾರೆ, ಕೊಡುತ್ತಾರೆ, ಅಳುತ್ತಾರೆ, ನಗತ್ತಾರೆ)
- 3) ಬಸ್ಸು ..... ತಲುಪತ್ತದೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎಂದು ಅನುಮಾನಿಸುತ್ತಿದ್ದೆ.
(ಗಾಂಥಿ ಬಜಾರ್, ಲಾಲ್‌ಬಾಗ್, ಕಬುತರಬಾಗ್, ಮಲ್ಲೇಶ್ವರಂ, ನೀಲೇಶ್ವರಂ)
- 4) ಶಿವರಾಮಯ್ಯನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ..... ಕರೆದಿದ್ದಾರೆ.
(ತಿಂಡಿ ತಿನಿಸಕ್ಕೆ, ಅವಲಕ್ಕೆ ತಿನ್ನಲಿಕ್ಕೆ, ಮಜ್ಜಿಗೆ ಕುಡಿಯಲಿಕ್ಕೆ, ಉಂಟಕ್ಕೆ)

***

4. ಮಾವ ಕೊಟ್ಟ ರೇಡಿಯೋ

ದೀಪಾವಳಿಯ ಆಗಮನವನ್ನು ಅತ್ಯಾತುರದಿಂದ ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಿದ್ದೆ. ಮಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು, ವರದಕ್ಕಿಂತ ತೆತ್ತು, ಸಾಲವನ್ನು ಹೊತ್ತು ಸುಸ್ತಾಗಿದ್ದರೂ, ನನ್ನ ಪ್ರೀತಿಯ ಮಾವಯ್ಯ ಪ್ರತಿ ದೀಪಾವಳಿಗೂ ಅಳಿಯನಿಗೆ ಉಡುಗೊರೆಯನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿಲ್ಲ.

ನಮ್ಮ ಮೊದಲನೆಯ ಪಂಚವಾಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಂತೆ ಕಳೆದ ಇದು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ದೀಪಾವಳಿಯ ಸದಗರದ ಉಡುಗೊರೆಯ ರೂಪವಾಗಿ ರಿಸ್ ವಾಚ್, ಉಲ್ಲಾಸ ಸೂಟಿ, ಶಾಲು, ಧೋತರ, ಉಂಗುರ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಪಡೆದದ್ದಾಯಿತು.

ಎರಡನೆಯ ಪಂಚವಾಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ದೇಶವು ಅಭ್ಯಾದಯದ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವಂತೆ ನಾನೂ ಪ್ರಗತಿಪರ ಹೆಚ್ಚೆಯನ್ನಿಡಲು ಯೋಚಿಸಿದೆ. ಭಾರೀ ಉಡುಗೊರೆಯನ್ನೇ ಗಿಟ್ಟಿಸೋಣವೆಂದು ನೆನಸಿದೆ.

ನೆರೆಮನೆಯ ರಂಗಸ್ವಾಮಿ ಹೊಸದಾಗಿ ಕೊಂಡ ರೇಡಿಯೋವನ್ನು ಯಾವಾಗಲೂ ತಿರುಗಿಸುತ್ತಿರುವಾಗ ಅಲ್ಲಿಂದ ಅಸ್ವಷ್ಟವಾಗಿ ಆದರೆ ಅನಂತರವೂ ತೇಲಿ ಬರುತ್ತಿದ್ದ ಸಂಗೀತವನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದ ನನಗೆ ಅಸೂಯೆಯೂ, ರೇಡಿಯೋ ಪಡೆಯುವ ಆಕಾಂಕ್ಷೆಯೂ ಏಕೆಳಳದಲ್ಲಿ ಉದ್ದೇಶಿಸಿದವು. ಅದರಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಕೈಗಡಿಯಾರ, ತೈಂ ಪೀಸುಗಳೆರಡೂ ಇದ್ದಕ್ಕಿಂತ ಒಮ್ಮೆತದಿಂದ ನಿದ್ದೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಅವನೊಡನೆ ಘಂಟೆ ಕೇಳಿದರೆ ಅವನು ಘಂಟೆ ಹೇಳಿ, “ಕರೆಕ್ಕ ರೇಡಿಯೋ ತೈಯ್ಯಾ” ಎಂಬ ವಿಶೇಷಣದಿಂದ ಮಾತನ್ನು ಒಂದು ತರದ ಹೆಮ್ಮೆಯಲ್ಲಿ ಮುಕ್ಕಾಯಗೋಳಿಸುತ್ತಿದ್ದಾದು ನನ್ನ ಆಕಾಂಕ್ಷೆಯ ಅನಲಕ್ಕೆ ಆಜ್ಞಾಹುತಿ ಯಾಯಿತು.

ಅಂದು ದೀಪಾವಳಿಗೆ ಒಂದು ತಿಂಗಳ ಹಿಂದೆ ಮಾವಯ್ಯ ಬಂದಾಗ ರೇಡಿಯೋದ ಮೇಲೆ ಒಂದು ಪುಟ್ಟಿ ಭಾಷಣವನ್ನೇ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿಬಿಟ್ಟು. ಮಾಲಿನಿಯೂ ನನ್ನ ಮಾತಿಗೆ ಪ್ರತಿಯಾಡದೆ ನನ್ನ ಇಟ್ಟವನ್ನು ಪುಟ್ಟಿಕರಿಸಿದಳು. ಅಂತೂ ದೀಪಾವಳಿಯ ಉಡುಗೊರೆ ರೇಡಿಯೋ ಎಂದು ನಿಶ್ಚಯವಾಯಿತು. ಮಾವಯ್ಯನಿಗೆ ಬೇರೆ ದಾರಿಯೇ ಇರಲಿಲ್ಲ.

ಮಾವಯ್ಯನಿಗೆ ಜಿಪ್ಪಣರೆಂಬ ವಿಶೇಷಣ ಖಂಡಿತ ಸಲ್ಲದು. ಮಿಶ್ವಯಿಯಿಲೆಂದು ಧಾರಾಳವಾಗಿ ಹೇಳಬಹುದು. ಮೂರು ಖಚು ಮಾಡ ಬೇಕಾದಾಗ ಎರಡರಲ್ಲೇ ಮುಗಿಸೋಣವೆಂಬ ಮನೋಭಾವ ಅವರದು. ಹಾಗೆ ಮುಂಜಾಗರೂಕರಾಗಿ ಮಿಶ್ವಯಿಗಳಾಗಿದ್ದರೆ ಅಳಿಯನಿಗೆ ಸಂದರ್ಭಾನುಸಾರ ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ಸಹಾಯ ಸಂಭಾವನೆಗಳನ್ನಿತ್ತು ಅವನನ್ನು ಸಂತೋಷಗೋಳಿಸುವ ಸಾಮಧ್ಯ ಅವರಿಗೆ ಹೇಗೆ ಬರುತ್ತಿತ್ತು?

ಈ ಉಡುಗೊರೆಯ ಕಾಟದಿಂದ ಹೇಗಾದರೂ ಪಾರಾಗೋಣವೆಂದು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿದ ಮಾವಯ್ಯ ಸಾಯಂಕಾಲವೇ ರೇಡಿಯೋ ದರ್ಶನಕ್ಕೆ ಹೊರಡಿತೋಣವೆಂದರು, ನಾವು ರಾಮಯ್ನನ “ಲಕ್ಷ್ಯ ರೇಡಿಯೋ ಹೌಸ್”ಗೆ ಹೋದೆವು. ಮಾವಯ್ಯನಿಗೆ ರಾಮಯ್ನನ ಪರಿಚಯವಾದದ್ದು ಅವರ ಸ್ವೇಚ್ಛಿತ ವೆಂಕಟರಾಯರ ಮೂಲಕ. ಒಂದು ಸಲ ಮಾವಯ್ಯನ ರೇಡಿಯೋ ಕೈಕೊಟಾಗು ವೆಂಕಟರಾಯರ ಸಲಹೆಯಂತೆ ರಾಮಯ್ನನ ಕೈಗೆ ಕೊಟ್ಟರಂತೆ ಏನೋ ಒಂದು ಸೋಲ್ರೂ ಮಾಡಿ ಖದೇ ನಿಮಿಷದಲ್ಲಿ ರೇಡಿಯೋವನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಿ ಇಪ್ಪತ್ತೇ ರೂಪಾಯಿ ಭಾಜ್ ಮಾಡಿದನಂತೆ. ಅದರಿಂದ ಅವನು ಅದ್ದುತ್ತ ಕೆಲಸಗಾರನೆಂಬ ಭಾವನೆ ಮಾವಯ್ಯನಲ್ಲಿ ಮೂಡಿತ್ತು.

ರಾಮಯ್ಯ ನಮಗೆ ಹಲವು ರೇಡಿಯೋಗಳನ್ನು ತೋರಿಸಿದ. 5 ವಾಲ್ವ್ 3 ಬ್ಯಾಂಡುಗಳಿಂದ ಹಿಡಿದು, 8 ವಾಲ್ವ್ 6 ಬ್ಯಾಂಡುಗಳವರೆಗಿನ, ಎಸ್ /ಡಿಸಿಯ; ಫಿಲಿಪ್ಸ್, ಮಫ್ರ್, ಬುಷ್, ಪ್ರೆ, ಹಿಸ್ ಮಾಸ್ಟ್ರ್‌ವಾಯ್ಸ್, ನ್ಯಾಷನಲ್ ಎಕ್ಸ್‌ಇತ್ಯಾದಿ ಹಲವಾರು ವಿಧದ, ಮುನ್ಝರರಿಂದ ಎಂಟುನೂರು ರೂಪಾಯಿವರೆಗಿನ ರೇಡಿಯೋಗಳನ್ನು ತೋರಿಸಿದ. ಕೆಲವನ್ನು ಸ್ವಿಚ್ ಮಾಡಿ ಹಾಡಿಸಿದ. ಲಂಡನ್, ಮಾಸ್ಕ್, ಮದರಾಸ್, ಬೆಂಬಾಯಿ, ಬೆಂಗಳೂರು ಮೊದಲಾದ ಸ್ವೇಷನುಗಳಿಗೆ ತಿರುಗಿಸಿದ. ಬೆಲೆಯನ್ನು ಕೇಳಿದಾಗ ಮಾವಯ್ಯನಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ತಲೆ ತಿರುಗಿತು.

“ಕಮ್ಮಿ ಬೇಲೆದ್ದು ಯಾವುದಾದರೂ ಇಲ್ಲವೇ?”

“ಪನು, ಸೆಕೆಂಡ್ ಹ್ಯಾಂಡ್ ಬೇಕೆನ್ನತೀರಾ? ಎಂದು ರಾಮಯ್ಯ ಕೇಳಿದ.

“ಸೆಕೆಂಡ್ ಹ್ಯಾಂಡ್ ಬೇಡ ಹೊಸದೇ ಇರಲಿ. ಬೆಲೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಡಿಮೇದ್ದು” ಎಂದು ನನ್ನ ಮುಖ ನೋಡಿದರು ಮಾವಯ್ಯ.

“ಹೌದು ಬೆಲೆ ಕಡಿಮೆಯಾದರೂ ರೇಡಿಯೋ ಚಿನ್ನಾಗಿರಬೇಕು. ಕೆಬಿನ್‌ಟ್ ಚೆಲೋಡಿರಬೇಕು” ಎಂದು ನಾನು ಸೂಚಿಸಿದೆ. “ಹಾಗಾದರೆ ಒಂದು ಎಸೆಂಬ್ಲ್ ಮಾಡಿಸಬಿಡ್” ಎಂದು ರಾಮಯ್ಯನೆಂದ.

“ನೀವೇ ಮಾಡುತ್ತಿರೇನು? ಎಲ್ಲಾ ಒಟ್ಟು ಎಷ್ಟಾಗುತ್ತೇ?” ಎಂದು ಮಾವಯ್ಯ ಕೇಳಿದರು ಕುಶೋಹಲದಿಂದ.

ರಾಮಯ್ಯ ಪೆನ್ ಪೇಪರು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಲೆಪ್ಪಿ ಹಾಕಿ ತೋರಿಸಿದ. ಒಳ್ಳೆಯ ಮರದ ಕ್ಯಾಬಿನ್‌ಟ್ ಸೇರಿ ಇನ್ನೂರ ಎಪ್ಪತ್ತಾರು ರೂಪಾಯಿಯಾಗುತ್ತದೆ” ಎಂದ. ಅಥವ್ ಫಂಟೆ ಚಚೆ ನಡೆದು ಇನ್ನೂರ ಮೂವತ್ತೆರಡಕ್ಕೆ ಇಳಿದು “ಎರಡು ವರ್ಷ ಗ್ಯಾರಂಟಿ, ಪ್ರೀ ಸರ್ವಿಸ್” ಎಂದು ಭರವಸೆಯಿತ್ತೆ.

ನಾನೂ ನಸುನಗೆಯಿಂದ ಸಮಾಧಾನ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದೆ. ಮಾವಯ್ಯನವರು ಒಪ್ಪಿ ಎಡಾನ್‌ ಕೊಟ್ಟರು. ದೀಪಾವಳಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ನನಗೆ ತೆಲುಪಿಸುವಂತೆ ರಾಮಯ್ಯ ಸಮೃದ್ಧಿಸಿದ.

ಅಂದು ಶನಿವಾರ. ಸಾಯಂಕಾಲ ಚಲಚಿತ್ರಕ್ಕೆ ಹೋಗುವ ಪ್ರೋಗ್ರಾಮನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ, ರೇಡಿಯೋ ತಿರಿಗಿಸುತ್ತಾ ಕುಳಿತಿರುವುದೆಂದು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿ ವಾಗಾನ್‌ದಂತೆ ರೇಡಿಯೋ ಸಮೀಕಣಾದ ರಾಮಯ್ಯನ ಆಗಮನವನ್ನೇ ಅತ್ಯಾಶ್ವಾಸಿಸಿದೆ ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವು. ಏಳು ಫಂಟೆಯಾದರೂ ರಾಮಯ್ಯ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಮಾಲಿನಿಯ ಸಹನೆ ಸರಿದು ಮುನಿಸು ಮಾಡಿತು ಅವಳು ಉರಿದು ಮೂದಲಿಸಿ ಎಡೆಡೆಯಿಲ್ಲದೆ ಮಾತಿನ ಮಳೆಗರೆದಳು. ಹೊನೆಗೆ ನಾನೇ ಹೊರಟೆ.

ರಾಮಯ್ಯ ರೇಡಿಯೋ ಪಾಟ್‌ಗಳನ್ನು ಜೋಡಿಸಿ, ವಯರುಗಳನ್ನು ಅಂಟಿಸಿ, ಬಟನುಗಳನ್ನು ತಿರಿಗಿಸುತ್ತಾ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದ ರೇಡಿಯೋ ಪ್ರೋಟಿಯಾಗುವ ಅಂತ್ಯ ಘಟಕ್ಕೆ ಬಂದಿತ್ತು.

“ಎಲ್ಲಾ ಸರಿಯಾಗಿದೆ, ಎಲ್ಲೋ ಕೊಂಚ ಮಿಸ್ಟ್‌ಕಿದೆ. ಸರಿಪಡಿಸಿ ಈ ಹೊತ್ತೆಲ್ಲಾ ನೋಡಿ, ನಾಳೆ ತಂದು ಕೊಡುತ್ತೇನೆ” ಎಂದ.

“ಇಲ್ಲ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಈ ಹೊತ್ತು 9|| ಫಂಟೆಗೆ ಮದರಾಸಿನಲ್ಲಿ ಸುಬ್ಬಲಕ್ಷ್ಯಾಯ ಸಂಗೀತವಿದೆ” ಎಂದು ನಾನು ಒತ್ತಾಯಪಡಿಸಿದೆ.

“ಹಾಗಾದರೆ ಸರಿ. 8|| ಫಂಟೆಗೆ ಖಂಡಿತ ತಂದುಕೊಡುತ್ತೇನೆ” ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ಕೆಲಸ ಮುಂದುವರಿಸಿದ.

ನಾನು ಮನೆ ಸೇರಿದಾಗ ಆಶುರದಿಂದ ಕಾದು ಬೇಸರಗೊಂಡು ಬಾಗಿಲಲ್ಲೇ ನಿಂತಿದ್ದ ಮಾಲಿನಿ,

“ಪನು? ಯಾವಾಗ ಬರುತ್ತೇ? ಮದರಾಸಿನ ಪ್ರೋಗ್ರಾಂ ಮುಗಿದ ಮೇಲೆಯೇ?” ಎಂದು ಬಿಂಕದಿಂದ ಕೊರಳು ಕೊಂಡಿಸಿ ಕೇಳಿದಳು.

“ಇಲ್ಲ ಕಣೆ. ಇನ್ನು ಅಥವ್ ಫಂಟೆಯೋಳಗೆ ಖಂಡಿತ ತಂದು ಕೊಡುತ್ತಾನೆ. ಅಷ್ಟರೋಳಗೆ ನಾವು ಉಂಟ ಮುಗಿಸಿಬಿಡೋಣ. ಮಧ್ಯ ತೊಂದರೆ ಯಾಕೆ?” ಎಂದು ಉಂಟಕ್ಕೆ ತೆರ್ವೆಪಡಿಸಿದೆ.

ನೆರೆಮನೆಯಿಂದ ರೇಡಿಯೋ ಸಿಲೋನಿನಿಂದ ನಮಗೆ ಆಶ್ವಸನವೀಯಲೋ ಎಂಬಂತೆ,

“ರಾಮಯ್ಯ ವಸ್ತಾವಯ್ಯ, ಓ ರಾಮಯ್ಯ ವಸ್ತಾವಯ್ಯ” ಎಂದು ಹಾಡು ಕೇಳಿ ಬರುತ್ತಿತ್ತು.

ಚೇಗನೆ ಉಂಟ ತೀರಿಸಿ, ಸುಬ್ಬಲಕ್ಷ್ಯಾಯ ಸುಶ್ರಾವ್ಯ ಸಂಗೀತವನ್ನು ಕೇಳಿ ಸಂತೋಷಪಡಲು ಸುಸಜ್ಜಿತರಾಗಿ ಕುಳಿತೇವು. ರಾಮಯ್ಯ ಬಂದನೋ? ರೇಡಿಯೋ ತಂದನೋ? ಎಂದು ನೋಡಲು ಎರಡು ಮೂರು ಸಲ ಗೇಟು ಹೋಗಿ ಬಂದೆ.

“ಮಾವಯ್ಯ ಕೊಟ್ಟರೂ ರಾಮಯ್ಯ ಬಿಡನಲ್ಲು” ಎಂದು ಗೊಣಗಿದೆ.

ಫಂಟೆ ಒಂಭತ್ತಾಯಿತು. ನಾನು ಪುನಃ ಹೊರಡಬೇಕೆಂದಿದ್ದೆ ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ರಾಮಯ್ಯ ರೇಡಿಯೋ ಹೊರಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದ. ರೇಡಿಯೋ ನೋಡಿ ನನಗೆ ಅತ್ಯಾನಂದವಾಯಿತು. “ಅಹಾ! ಭಾರಿ ರೇಡಿಯೋವನ್ನೇ ಮಾಡಿದ್ದಾನೆ!” ಅಂದುಕೊಂಡೆ. 800 ರೂಪಾಯಿಯ ರೇಡಿಯೋ ಕೂಡಾ ಅಷ್ಟು ದೊಡ್ಡಿರಲಾರದು. ನೋಡಲು ಮನವೋಹಕವಾಗಿತ್ತು. ಮಾವನಿಗೆ ದೀಘಾರ್ಥಯುಷ್ಯ ಕೊಡಲಿ ಎಂದು ದೇವರನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದೆ. ನನ್ನನ್ನು ನಾನೇ ಅಭಿನಂದಿಸಿಕೊಂಡೆ. ಮಾಲಿನಿಯು ಮನಿಸಿನ ಮುಖದಲ್ಲಿ ಇನಿಸು ನಸುನಗೆ ಲಾಸ್ಯವಾಡಿತು. ನಮ್ಮ ಪುಟ್ಟ ಗೀತಾ ಕೂಡ “ರೇಡಿಯೋ” ಎಂದು ಸಂತೋಷಪಟ್ಟಿ.

ರಾಮಯ್ಯ ಸ್ತುತಿಗಳ ವರಿಯಲ್ಲಾ ಕಟ್ಟಿ ಹಾಲಿನಲ್ಲಿ ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಕಾದು ಕೊಂಡಿದ್ದ ಉಚ್ಛಾಸನದ ಮೇಲೆ ರೇಡಿಯೋವನ್ನು ಸ್ವಾಪಿಸಿದೆ.

“ಇನ್ನು ಸಂಗೀತ ಪ್ರೋಗ್ರಾಮಿಗೆ ಹೆತ್ತೇ ನಿಮಿಷ ಉಳಿದಿದೆ. ಮದ್ದಾಸಿಗೆ ತಿರುಗಿಸಿ” ಎಂದೆ.

ರಾಮಯ್ಯ ಸ್ವಿಭ್ರಂಶ್ ಹಾಕಿದ, ಬ್ಯಾಂಡನ್ನು ಶಾಟ್‌ರ್‌ವೇವಿಂಗ್ ಬದಲಾಯಿಸಿ, ಮದರಾಸಿನ ಸೂಚಿಯನ್ನು ತಿರುಗಿಸಿದೆ. “ಗೊಂಯಿ” ಎಂದು ಎರಡು ನಿಮಿಷ ಶಬ್ದ ಹೊರಟಿತು. “ಎಟ್‌ಮಸ್ ಫಿಯರಿಕ್ ಡಿಸ್ಟಬೆನ್ಸ್” ಎಂದು ಸಮಾಧಾನ ಹೇಳಿದ.

ಇದು ನಿಮಿಷ ಕಳೆಯಿತು. ಏನೋ ಹಾಡುತ್ತಿರುವುದು ಸ್ವಷ್ಟವಾಗಿ ಕೇಳಿಬಂತು. ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಭಾಷಣ, ಮದ್ದಾಸಿ ವಾದ ಸಂಗೀತ, ಮರಾಠಿ, ಹಿಂದಿ, ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಎಲ್ಲಾ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಕೇಳಿಸಿತು. ಅಂತೂ ಶಬ್ದ ಹೊರಡುತ್ತಿತ್ತು. ಸ್ವಲ್ಪಹೊತ್ತಾಗುತ್ತೆಲು “ಭೂಂ” ಎಂದು ಶಬ್ದವಾದ್ಯ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. ಸಿಳ್ಳು ಹಾಕಿದ ಧ್ವನಿ ಕೇಳಿಸಿತು. ರಾಮಯ್ಯ ಬಿಚ್ಚಿ ಏನೋ ಸೂಕ್ತಿರುಗಿಸಿದ. ಆದು ಸರಿಯಲ್ಲವೆಂದು ಇನ್ನೇನನೋ ಬಿಚ್ಚಿ ನೋಡಿದ. ಯಾವುದಕ್ಕೂ ಬಗ್ಗದ ವೆಂಡು ಹುಡುಗನಂತೆ ರೇಡಿಯೋ ಪ್ರತಿಭಟಿಸಿತು. ಸ್ವಲ್ಪಹೊತ್ತು ತಟಸ್ಥವಾಯಿತು. ಪುನಃ “ಕಾಂ, ಸುಂಯಿ” ಎಂದು ಮೊರೆಯಿತು. ಹಾಡುಬಿಟ್ಟು ಮಿಕ್ಕೆಲ್ಲ ಶಬ್ದಮಾಡತೋಡಿತ್ತು. ಒಮ್ಮೆ ಇಲಿಯಂತೆ ಚಿಲಿಪಿಲಿಗುಟ್ಟಿತು. ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಹೆಗ್ಗಣದಂತೆ ಗುರುಗುಟ್ಟಿತು. ಬೇರೊಮ್ಮೆ ಕಪ್ಪೆಯಂತೆ ಒಟಗುಟ್ಟಿತು, ಹಂದಿಯಂತೆ ಡುರಕೆಂದಿತು. ಕುದುರೆಯಂತೆ ಕೆನೆಯಿತು, ಅನೆಯಂತೆ ಫ್ರೇಣಿಟ್ಟಿತು, ಗೂಂ ಎಂದು ಗೋಳಿಟ್ಟಿತು.

ಮದ್ದಾಸಿನ ಪ್ರೋಗ್ರಾಂ ಮುಗಿಯಿತು. ಸುಬ್ಬಲಕ್ಷ್ಯಿಯ ಸಂಗೀತಕ್ಕೆ ಬದಲು ನಾದಬ್ರಹ್ಮನ ವಿವಿಧ ಏನೋದ ನಾದಲಹರಿಯಲ್ಲಿ ತಲ್ಲಿನನಾಗುವ ತಲೆವಿಧಿಯಾಯಿತು. ಗೀತಾ ನಿದ್ದೆ ಹೋಗಿದ್ದಿತ್ತು. ನಾನು ‘ಹೀಗಾಯಿತೆ?’ ಎಂದು ಗೊಣಗಿದ ರಾಮಯ್ಯ, “ನಾಳೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬನ್ನಿ ಎಲ್ಲಾ ಸರಿಮಾಡುತ್ತೇನೆ” ಎಂದು ಭರವಸೆಯಿತ್ತು ಅವನ ಮನೆಯತ್ತ ಹೊರಟೆ.

ಮರುದಿನ ರೇಡಿಯೋವನ್ನು ಹೊರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋದೆ. ರಾಮಯ್ಯ “ಇರಲಿ” ಒಂದು ವಾರ ಬಿಟ್ಟಕೊಂಡು ಬನ್ನಿ ಎಲ್ಲಾ ಪರ್ಫೆಕ್ಟ್ ಮಾಡಿ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ, ಎಂದ.

ಒಂದು ವಾರ ಕಳೆಯಿತು. ಇನ್ನೊಂದು ವಾರ ಸರಿಯಿತು. ಹಲವು ಸಾರಿ ಅಲೆದು ಪುನಃ ರೇಡಿಯೋವನ್ನು ತಂದೆ. ಒಂದರಡು ದಿನ ಏನೋ ಸ್ವಲ್ಪ ಸರಿಯಾಗಿತ್ತು. ಮತ್ತೆ ಪುನಃ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಮಾಡಿತು. ಹಿಂಗೆ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಇಪ್ಪತ್ತೆದು ದಿವಸ ಅದಕ್ಕೆ “ಲಕ್ಷ್ಯ ಹೋಸ್” ವಾಸವಾಯಿತು.

ಆಸ್ತ್ರೇಲಿಯಂದ ಬಿಡುಗಡೆ ಹೊಂದಿದ, ರೋಗಿಯನ್ನು ಜಾಗರೂಕತೆಯಿಂದ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಮಿಕ್ಕ ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ರೇಡಿಯೋವನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೇ. ಬಹು ಮೆತ್ತಗೆ ಧ್ವನಿ ಬರುವಂತೆ ತಿರುಗಿಸಿ ಒಂದು ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿನಾನು ಇನ್ನೊಂದು ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಮಾಲಿನಿ ತಿಸು ಮಾತನ್ನು ಆಲಿಸಿ ಕೇಳುವಂತೆ ಅದರ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದೇ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೇವು. ಹಿಂಗಾದರೂ ನಿತ್ಯ ರೋಗಿಯಂತೆ ನಮ್ಮ ರೇಡಿಯೋ ಕೂಡಾ ಆಗಾಗ್ಗೆ ರೇಡಿಯೋ ಡಾಕ್ಟರ್ ದರ್ಶನ ಮಾಡಬೇಕಾಯಿತು. ಅದರೆ ಡಾಕ್ಟರು ಪೂರ್ಣ ಡಾಕ್ಟರಾಗಿಲ್ಲ, ಶತಹತ್ಯ ಮಾಡಿ ಪಂಡಿತನಾಗುವ ಹಾಗೆ ನೂರು ರೇಡಿಯೋ ಕೆಡಿಸಿ ರಾಮಯ್ಯ ರೇಡಿಯೋ ಡಾಕ್ಟರಾಗಬೇಕು. ಇನ್ನೂ

ಕಲಿಯುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಅವನು “ಲಕ್ಕಿ ಹೋಸ್” ಪ್ರಯೋಗಶಾಲೆ, ನಮ್ಮ ರೇಡಿಯೋ ಕೂಡ ಒಂದು ಪ್ರಯೋಪಕರಣವಾಗುವ ಸುಯೋಗವನ್ನು ಪಡೆದಿದೆ. ಅಂಶೊ ಸದಾ ರೇಡಿಯೋ ಹೋರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದನನ್ನನ್ನು ಕಂಡ ಸ್ನೇಹಿತರು “ಏನು? ರೇಡಿಯೋ ವ್ಯಾಪಾರ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ್ದೀರೋ? ಪರವಾಗಿಲ್ಲ?” ಎನ್ನುತ್ತಿದ್ದರು.

ಒಂದು ವರ್ಷದಿಂದ ಈ ರೇಡಿಯೋ ಸಹವಾಸ ಸಾಕಾಗಿ ಹೋಯಿತು ನನಗೆ. ಇನ್ನು ಆದರ ತಂಡೆಯೇ ಬೇಡವೆಂದು ಆದರ ಸಾಫಿದಲ್ಲಿ ಭದ್ರವಾಗಿ ಇಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ಭೂಷಣಕ್ಕಾಗಿಯಾದರೂ ಇರಲಿ ಎಂದು “ಭೋಜನದಾದರೂ ಭಾಜನ ದೊಡ್ಡದು ಎಂಬಂತೆ ರೇಡಿಯೋ ಕ್ಯಾಬಿನೆಟ್ ಬಹುದೊಡ್ಡದು. ನೋಡಲು ಬಲು ಅಂದವಾಗಿದೆ. ಡಾಕ್ಟರು ಇಂಜೆಕ್ಷನ್ ಚುಚ್ಚಿರೋಗಿಯನ್ನು ಸಾಯದ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿರಿಸುವಂತೆ ಹಾಗೂ ಹಿಗೂ ತಿರುಗಿಸಿ ಬೆಂಗಳೂರು ಸ್ವೇಷನು ನಿಧಾನವಾಗಿ ಕೇಳಿಸುವಂತೆ ರಾಮಯ್ಯ ಸರಿಮಾಡಿದ. ಬದುಕಿದಷ್ಟು ಸಮಯ ಬದುಕಲಿ ಎಂದು ಈಗ ಪಕ್ಕದ ಮನೆಯ ರೇಡಿಯೋವನ್ನೇ ಗೋಡೆಗೆ ಕೆವಗೊಟ್ಟು ಕೇಳುತ್ತೇವೆ. ನೆಂಟರಿಷ್ಟ್ರ್ಯೂ ಯಾರಾದರೂ ಬಂದಾಗ ಮಾತ್ರ “ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಒಳೆಯ ಪ್ರೋಗಾಮಿದೆ” ಎಂದು ಹತ್ತು ನಿಮಿಷ ತಿರುಗಿಸಿ ಮತ್ತೆ ನಿಲ್ಲಿಸಿಬಿಡುತ್ತೇನೆ.

ಮಾವಯ್ಯ ಉಡುಗೊರೆಯಾಗಿ ಕೊಟ್ಟ ರೇಡಿಯೋ ಕ್ಕೆಹೊಟ್ಟರೂ, ಧಾರೆ ಎರೆದು ಕೊಟ್ಟ ನಾನು ಕ್ಕೆಹಿಡಿದ ರೇಡಿಯೋ ಸದಾ ಒಲಿದು ನಲಿದು ನುಡಿಯುತ್ತಿದೆ. ಹಿಗೆ ಕಾಲ ನಿಯಮವಿಲ್ಲದೆ ಪ್ರೀತಿಯನ್ನು ಸೂಸುವ ಮಾತಿನ ಚೇತನವಿರುವಾಗ ಮತ್ತಿನ್ನೇತರ ಕಾತರ? ಭೂಷಣಕ್ಕೊಂದು ರೇಡಿಯೋ, ಭಾಷಣಕ್ಕೊಂದು ರೇಡಿಯೋ ಇರಲಿ” ಎಂದು ನೆಮ್ಮದಿಯಿಂದ ಸುಮ್ಮಗಿದ್ದೇನೆ.

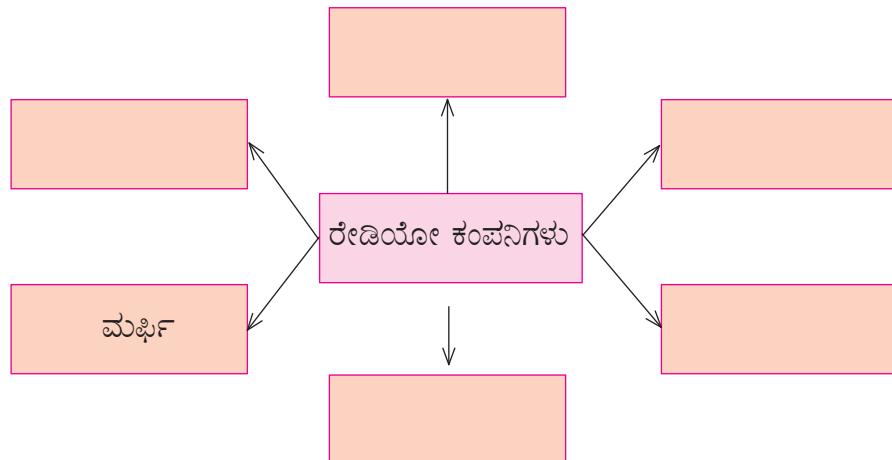

ಶಬ್ದಗಳ ಅರ್ಥ

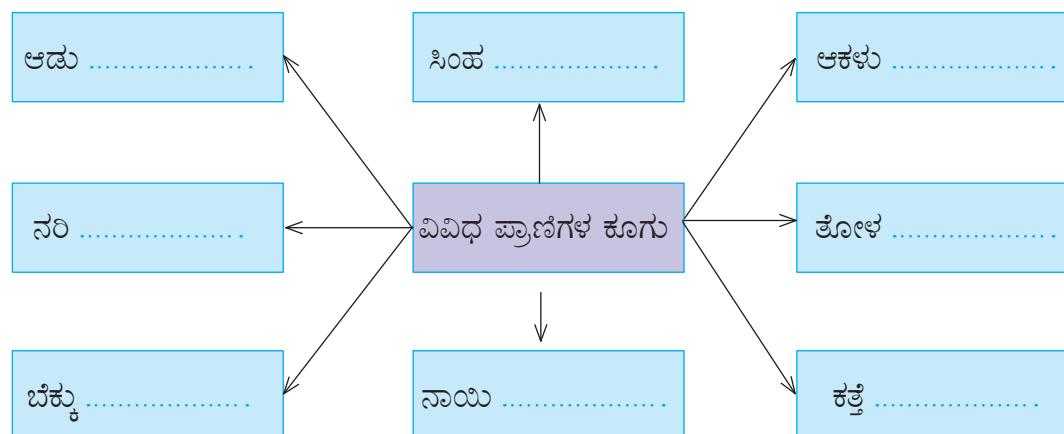
ಉಡುಗೊರೆ - ಬಟ್ಟೆಬರೆಗಳು; ಗಿಟ್ಟಿಸು - ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳು; ಅನೆಲ - ಬೆಂಕೆ; ಆಚ್ಯಾಹುತಿ - ತುಪ್ಪಿನ ಆಹುತಿ; ಕೊಂಬೆ - ಸ್ವಲ್ಪ; ಮೊಂಡ - ಹಟ; ಕೆನೆ - ಕೊಗು, ಒದರು; ಭಾಜನ - ಪಾತ್ರೆ

ಅಭ್ಯಾಸ

ಕ್ರತಿ 1) I. ಕೆಳಗಿನ ಜಾಲಾಕೃತಿಯನ್ನು ಪ್ರಾಣಗೊಳಿಸಿರಿ.

II. ಜಾಲಾಕೃತಿಯನ್ನು ಪ್ರಾಣಗೊಳಿಸಿರಿ.

III. ಪಾಠದಲ್ಲಿ ಬಂದಿರುವ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಪದಗಳನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.

ಉದಾ:- ಭಾಜು - ....

ಕ್ಷತಿ 2) ಕೆಳಗಿನ ಮಾತುಗಳು ಯಾರು - ಯಾರಿಗೆ ಅಂದರು ಹೇಳಿರಿ.

- 1) “ಕಮ್ಮಿ ಬೆಲೆದ್ದು ಯಾವುದಾದರು ಇಲ್ಲವೇ?
- 2) “ಎನು, ಸೆಕೆಂಡ್ ಹ್ಯಾಂಡ್ ಬೇಕೆನ್ನೀರಾ?”
- 3) “ಇಲ್ಲ ಸಾದ್ಯವಿಲ್ಲ, ಈ ಹೊತ್ತು 9|| ಫಂಟಿಗೆ ಮದರಾಸಿನಲ್ಲಿ ಸುಭೂತಷ್ಟಿ ಯ ಸಂಗೀತವಿದೆ”.

ಕ್ಷತಿ 3) I. ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಸಂಗೀತಗಾರರ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.

ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಶಹನಾಯಿ .....

ಪ್ರಸಿದ್ಧ ತಬಲಾವಾದಕ .....

ಪ್ರಸಿದ್ಧ ವೀಣಾ ವಾದಕ .....

ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಗಾಯಕ .....

II. ಕೆಳಗಿನ ಶಬ್ದಗಳಿಗೆ ಅಫ್ರ್ ಬರೆದು ಅವುಗಳನ್ನು ನಿನ್ನ ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿರಿ.

ಅದ್ವೃತ್ತ, ಕುಶ್ಲಾಹಲ, ಅತ್ಯಾಶುರ, ಬಿಡುಗಡೆ

***

5. ನ್ಯಾಯಮಂತ್ರಿ

ಈ ದೃಶ್ಯಭಾಗವನ್ನು ‘ತಿರುಕ್’ ಎಂಬ ಕಾವ್ಯನಾಮದಿಂದ ಪ್ರಸಿದ್ಧರಾದ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ, ರಾಘವೇಂದ್ರ ಸಾಮುಗಳು ಬರೆದಿರುವ ‘ನ್ಯಾಯ ಮಂತ್ರಿ’ ಎಂಬ ನಾಟಕದಿಂದ ಆರಿಸಿ ಕೊಂಡಿದೆ ಇದೊಂದು ಷಟಿಹಾಸಿಕ ನಾಟಕ.

ಇಂದು ಕಣಾರಟಕದ ಉದ್ದಗಲಕ್ಕೂ ಮನೆಮಾತಾಗಿರುವ ಶ್ರೀಶ್ರೀ ರಾಘವೇಂದ್ರ ಸಾಮುಚ್ಯಜಿಯವರು ಈಗ ಸುಮಾರು ಅಧ್ಯ ಶತಮಾನದ ಕೆಳಗೆ ಕನ್ನಡನಾಡಿನ ನೆಲದ ಮೇಲೆ ಕಾಣೆಸಿಕೊಂಡರು. ಅಂದು ಅವರು ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧಿಜಿಯವರ ಸಾತ್ವತಂತ್ರ ಸಮರದ ಸೇನಾನಿಯಾಗಿ 5000ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಜನ ಸ್ವಯಂಸೇವಕರನ್ನು ಸತ್ಯಾಗ್ರಹದ ರಣಕೊಣ ಕ್ಷಿಳಿಸಿದರು. ಭರತವಿಂಡಕ್ಕೆ ಸಾತ್ವತಂತ್ರ ದೋರೆಯುತ್ತಲೇ ಮಹಾತ್ಮಾಜಿಯವರ ಕರೆಗೆ ಒಗ್ಗೊಟ್ಟು ಸಮಾಜ ಸೇವೆಗಾಗಿ ಹೊಳೆಲ್ಪೆರೆಯ ಸಮೀಪದ ಮಲ್ಲಾಡ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ತಮ ಆನಾಥ ಸೇವಾಶ್ರಮವನ್ನು ಸಾಫ್ಟಿಸಿದರು. 1943ರಲ್ಲಿ ಸಾಪ್ತಿತವಾದ ಈ ಆಶ್ರಮದೇಹ, ಬುದ್ಧಿ ಆಶ್ರಮನ್ನು ಅರಳಿಸುಲ್ಲ ಹಲವು ತಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿರುವುದಲ್ಲದೆ ಉಚಿತವಾದ ಒಂದು ವೈದ್ಯ ಶಾಲೆಯನ್ನೂ ನಡೆಸುತ್ತಿದೆ. ಶ್ರೀಯವರು ಸಾಹಿತ್ಯ ಸೃಷ್ಟಿಗೂ ಕ್ಷೇತ್ರಾಕಾರಿ, ಸಾಹಿತ್ಯದ ಎಲ್ಲ ಮುಖಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ‘ಕೊನೆಯ ಗುಟುಕು’. ಚಿತ್ಯೋ ಸಮಾಧಿಯೋ’, ಇವೇ ಮೊದಲಾದ ಹತ್ತು ಕಾದಂಬರಿಗಳನ್ನೂ ‘ದೇವರ ಉಪವಾಸ’ ಎಂಬ ಕಥಾ ಸಂಕಲನವನ್ನೂ ಹಲವು ಕವನ ಸಂಕಲನಗಳನ್ನೂ ಷಟ್ಪಮೂರ್ಚಿದ್ಧಿ, ಯೋಗಾಸನಗಳು - ಇವೇ ಮೊದಲಾದ ಪ್ರಾರ್ಥಾಸ್ತಗಂಥಗಳನ್ನೂ ‘ಗುರುದಕ್ಷಿಣೆ’ ರಣಚಂಡಿ, ಮಹಾತೀಲ್ಯಿ ನ್ಯಾಯಮಂತ್ರಿ ಇತ್ಯಾದಿ ಹಲವು ನಾಟಕಗಳನ್ನೂ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ).

(“ನ್ಯಾಯವೇ ದೇವರು” ಎಂಬ ನೀತಿಯಂತೆ, ರಾಜನಾಗಲಿ, ಭಿಕಾರಿಯಾಗಲಿ ಸಿರಿವಂತನಾಗಲಿ, ದರಿದ್ರನಾಗಲಿ; ಎಲ್ಲರೂ ನ್ಯಾಯಕ್ಕೆ ಮನ್ವಣಣೆಯನ್ನಿತ್ತು ತಲೆ ಬಾಗಲೇಬೇಕು. ನ್ಯಾಯಕ್ಕೆ ಹಿರಿಯರು ಕಿರಿಯರೆಂಬ ಭೇದಭಾವವಿಲ್ಲ ಸತ್ಯವೆಂಬ ಒರ್ಗಲ್ಲಲ್ಲಿ ಶೀಡಿ, ಅಪರಾಧಿ ಯಾರಾದರೂ ಸರಿಯೆ ಆವನನ್ನು ಶಿಕ್ಷಿಸುವುದೇ ಆದರ ಗುರಿ - ಈ ಅಂಶ ಪ್ರಕೃತ ದೃಶ್ಯಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮನೋಹರವಾಗಿ ಒಡಮೂಡಿದೆ.)

(ಸ್ಥಳ - ಅಶೋಕನ ರಾಜಸಭೆ, ತುಂಬಿ ನೆರೆದ ಜನಸಂದರ್ಭ; ಮಂತ್ರಿಗಳು, ಸಾಮಂತರು, ದಂಡನಾಯಕರು, ಅಧಿಕಾರಿಗಳು, ಪೌರರು ಎಲ್ಲರೂ ಕಿಕ್ಕಿರಿದು ಸೇರಿದ್ದಾರೆ; ವಂದಿಮಾಗಧರು ಪರಾಕುಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ; ಭಟ್ಟಂಗಿಗಳು ಹೊಗಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.)

ವುಹಾ ರಾಜಾಧಿರಾಜ, ರಾಜ ಪರಮೇಶ್ವರ, ಕೃತ್ಯಿಯ ಕುಲತೀಲಕ, ದೇಶೋದ್ಧಾರಕ, ಧರ್ಮೋದ್ಧಾರಕ, ಮೌಯ್ಯವಂಶಸಂಭೂತ, ಮುಗಧ ದೇಶಾಧಿಶ್ವರ ಅಶೋಕ ಚಕ್ರವರ್ತಿ ಬಹು ಪರಾಕ್ರಾ! ಬಹುಪರಾಕ್ರಾ!!

ದೇವಾನಾಂತ್ರಿಯ, ರಾಜಾನಾಂತ್ರಿಯ, ತ್ರಿಯದರ್ಶಿ ರಾಜಾ, ಸಮದರ್ಶಿ, ಪ್ರಜಾಸುಕ್ಕೇಮೀ, ರಾಜ್ಯಸುಕ್ಕೇಮೀ, ಸಾಮೂಛಿಕ ಅಶೋಕ ಮಹಾ ರಾಜಾಧಿರಾಜ ಬಹುಪರಾಕ್ರಾ! ಬಹು ಪರಾಕ್ರಾ!!

(ಸ್ವಲ್ಪಹೊತ್ತು ಗಂಭೀರವಾದ ಶಾಂತಿಯು ನೆಲೆಸುವುದು. ನೆರೆದ ಸಭಿಕರೆಲ್ಲರ ದೃಷ್ಟಿಯೂ ಏಕೀಕೃತವಾಗಿ ನ್ಯಾಯ ಮಂತ್ರಿಯಲ್ಲಿನೆಟ್ಟಿದೆ; ಶಿಶುಪಾಲ ಶರ್ಮನು ಗಂಭೀರವಾಗಿ ಕುಳಿತಿದ್ದಾನೆ. ಆಗ ಅಶೋಕ ಚಕ್ರವರ್ತಿಯು ಮಹಾ ರೀವಿಯಿಂದ ನ್ಯಾಯ ಮಂತ್ರಿಯ ಕಡೆಗೆ ತಿರುಗಿ)

ಅಶೋಕ:- ನ್ಯಾಯಮಂತ್ರಿಗಳೇ! ಕೊಲೆಯ ಶೋಧವಾಯ್ತೇ!

ಶಿಶುಪಾಲಶರ್ಮ :- (ಆದೇ ಗಂಭೀರತೆಯಿಂದ) ಮುಗಧೇಶನ ಅಪ್ರಾಣೆಯಂತೆ.

ಅಶೋಕ :- ಅಪರಾಧಿಯು ಸಿಕ್ಕಿದನೇ?

ಶಿಶುಪಾಲಶರ್ಮ : - ಅಹುದು ಚಕ್ರೇಶ್ವರಾ.

ಅಶೋಕ : - ಆತನನ್ನ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ತಂದು ನಿಲ್ಲಿಸುಬಲ್ಲಿರಾ?

ಶಿಶುಪಾಲಶರ್ಮ : - ಪ್ರಭುವಿನಾಜ್ಞೆ ಯಾದರೆ ಆಗಬಹುದು.

ಅಶೋಕ : - ಹಾಗಾದರೆ ಸನ್ನಿಧಿಯಲ್ಲಿ ತಂದು ನಿಲ್ಲಿಸಿ.

(ಶಿಶುಪಾಲಶರ್ಮನು ಸ್ವಲ್ಪಹೊತ್ತು ಯೋಚಿಸುತ್ತಿರುವನು; ಅವನ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಒಮ್ಮೆಗೆ ತುಮುಲ ಯುದ್ಧವು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುವುದು. ಎಲ್ಲರೂ ಆತನನ್ನ ದೃಷ್ಟಿಸಿ ನೋಡುತ್ತಿರುವರು. ಮೌನವನ್ನೊಡೆದು ಅಶೋಕನು ಮತ್ತೆ ಹೊಂಕರಿಸುತ್ತ)

ಅಶೋಕ : - ಹೊಂ! ತಡವೇಕೆ ಮತ್ತೆ?

ಶಿಶುಪಾಲಶರ್ಮ : - (ದೈತ್ಯದಿಂದ ನಿಂತು) ಧನವೀರಾ!

(ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯೂ ನಿಶ್ಚಯ)

ಧನವೀರ : - (ಮೇವಿಯಿಂದ ಪ್ರವೇಶಿಸಿ ನಮಸ್ಕರಿಸಿ) ಪ್ರಭೋ!

ಶಿಶುಪಾಲಶರ್ಮ : - ಅಶೋಕನನ್ನ ಸೇರಿಹಿಡಿ; ನ್ಯಾಯಮಂತ್ರಿಯು ಆಜಾಫಿಸುತ್ತಿದ್ದಾನೇ: ಆತನ ಕಟ್ಟಾಜ್ಞಯಿದು.

ಧನವೀರ : - ಅಪ್ಯಂ ಮಂತ್ರಿಶ್ವರಾ!

(ಶಿರಭಾಗಿ ಎದ್ದು ಚಕ್ರವರ್ತಿಯ ಕಡೆ ಗಂಭೀರವಾಗಿ ನೋಡುವನು. ಆ ನೋಟದಲ್ಲಿ “ನೀನೇ ಆ ರತ್ನಸಿಂಹಾಸನದಿಂದ ಇಳಿದುಬಂದು ನನ್ನ ಸಾಧಿನವಾಗುವೆಯಾ ಅಥವಾ ನಾನು ನನ್ನ ಅಧಿಕಾರವನ್ನ ಉಪಯೋಗಿಸಲೇ?” ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆ ಇದ್ದಂತಿರುವುದು. ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯೂ ಗುಜುಗುಜು ಧ್ವನಿಯು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುವುದು. ಶಿಶುಪಾಲ ಶರ್ಮನು ಗಂಭೀರವಾಗಿ ಕೈಸನ್ನೆಯಿಂದ ಸುಮೃದ್ಧಿರುವಂತೆ ಸಂಜ್ಞೆ ಮಾಡುವನು).

ಅಶೋಕ : - (ಕೋಧಾವೇಶದಿಂದ) ಹುಂ - ಮದಾಂಥಾ! ಇಷ್ಟು ದೂರ ಬಂದೆಯಾ? ಮಗಧ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯನನ್ನ ಸೇರಿಹಿಡಿಯುವಷ್ಟು ಉದ್ಘಟಿತನವೇ ನಿನಗೇ?

ಶಿಶುಪಾಲಶರ್ಮ : - ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯನು ಅಪರಾಧಿಯಲ್ಲಿ ಅಶೋಕನು ಹಂತಕ. ಆದುದರಿಂದಲೇ ಈ ಕಟ್ಟಾಜ್ಞ, ಧನವೀರಾ! ಹಿಡಿ ಅಶೋಕನನ್ನ ಸೇರಿಯಲ್ಲಿ; ಆತನನ್ನ ತಂದು ನ್ಯಾಯಸಾಫಿದ ಮುಂದೆ ನಿಲ್ಲಿಸು.

(ಧನವೀರನು ಸೇರಿ ಹಿಡಿಯಲು ಮುಂದಾಗುವವ್ಯಾಪ್ತರಲ್ಲಿ ಅಶೋಕನು ಸಿಂಹಾಸನದಿಂದ ಇಳಿದು ಬಂದು ಧನವೀರನ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ತಲೆತಗ್ಗಿ ನಿಲ್ಲುವನು. ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯೂ ಕೋಲಾಹಲ)

ಶಿಶುಪಾಲಶರ್ಮ : (ಗಂಭೀರವಾಗಿ) ಹಾಂ - ಶಾಂತಿ ಶಾಂತಿ! ನಾನೀಗ ನ್ಯಾಯ ಮಂತ್ರಿಯ ಪದದಿಂದ ಆಜಾಫಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಎಲ್ಲರೂ ವೇಳೆದಿಂದ ವರ್ತಿಸಿ, ಶಾಂತತೆಯಿಂದ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಬೇಕು; ಇಲ್ಲವಾದರೆ ಅನಧರ್ವವಾದಿತು. ಅನುಚಿತ ಪ್ರವರ್ತನೆಗೆ ಶಾಸನದ ಉಲ್ಲಂಘನೆಯ ಕ್ರಮದಂತೆ ಸೇರಿಯ ಅನುಜ್ಞೆಯನ್ನ ಮಾಡಬೇಕಾದಿತು; ಎಚ್ಚರಿಕೆ.

(ಅಶೋಕನು ಕೈಸನ್ನೆಯಿಂದ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಆಜಾಫಿಸುವನು; ಮತ್ತೆ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಮೌನವಾವರಿಸುವುದು.

ಶಿಶುಪಾಲಶರ್ಮ : - (ನ್ಯಾಯಸಾಫಿದಲ್ಲಿ ನಿಂತು ಮನಸ್ಸಿನಿಂದಲೇ ಚಕ್ರೇಶ್ವರನಿಗೆ ವಂದಿಸಿ) ಅಶೋಕಾ! ನೀನು ಅಪರಾಧಿ, ನಿನ್ನ ಮೇಲೆ ರಕ್ಷಣೆಯನ ಕೊಲೆಯ ಆರೋಪವು ಬಂದಿದೆ. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನೀನು ಏನನ್ನಾದರೂ ಹೇಳುವುದಿದ್ದರೆ ಹೇಳಬಹುದು.

ಅಶೋಕ : - (ನಿರುತ್ತರ)

ಶಿಶುಪಾಲಶರ್ಮ - ನಿನ್ನ ನಿರುತ್ತರವು ಅಪರಾಧವನ್ನು ಒಟ್ಟಿಕೊಂಡಂತೆ ಎಂದು ಭಾವಿಸಲೇ? ಆ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಿದ್ದರೆ ಇನ್ನೂ ಅವಕಾಶವಿದೆ.

ಅಶೋಕ:- ನಗರ ರಕ್ಷಕನನ್ನು ನಾನು ಕೊಲ್ಲಲೇಬೇಕಾಗಿ ಬಂದುದರಿಂದ ಕೊಂದೆನು; ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿ ನಾನಾತನನ್ನು ಕೊಲ್ಲಲಿಲ್ಲ.

ಶಿಶುಪಾಲಶರ್ಮ :- ನಗರ ರಕ್ಷಣೆಯ ಹೊಣೆಯು ಆತನದು; ಆತನು ತನ್ನ ಕರ್ತವ್ಯ ಪಾಲನೆಯಲ್ಲಿ ಎಂದೂ ಹಿಂದೆ ಸರಿಯುವಂತಹನಲ್ಲ ಅದನ್ನು ನಾನೂ ಬಲ್ಲೆ.

ಅಶೋಕ:- ಆದರೂ ಆತನು ದಂಡನೆಗೆ ಅರ್ಹನು. ಆದುದರಿಂದಲೇ ನಾನವನನ್ನು ಕೊಂದೆನು.

ಶಿಶುಪಾಲಶರ್ಮ :- ಅಶೋಕ! ನೀನು ಹೇಳುವುದು ಅಸತ್ಯ, ಅಕ್ಷಮ್ಯ. ಈ ಕೊಲೆಯ ದಂಡನೆಗೆ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಮರಣದಂಡನೆಯ ಶಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ಹೇಳಿದೆ, ತಿಳಿದಿದೆಯೇ?

(ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆ ಕೋಲಾಹಲ)

ಶಿಶುಪಾಲಶರ್ಮ:- (ಗಂಭೀರವಾಗಿ) ಹಿಂದೊಂದುಬಾರಿ ನಾನು ಜಾಖಿಸಿದ್ದೇನೆ; ನಾನೀಗ ಶಿಶುಪಾಲಶರ್ಮನಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯಮಂತ್ರಿ ಎಂದು ಇದೋ ನೋಡಿರಿ. ಚಕ್ರವರ್ತಿಯು ದಯಪಾಲಿಸಿರುವ ನ್ಯಾಯಮುದ್ರಿಕೆಯು ನನ್ನಲ್ಲಿದೆ. ಹಿಂಗಿರುವುದರಿಂದ ನ್ಯಾಯಾನ್ಯಾಯ ವಿಚಕ್ಷಣೆಯು ನನ್ನ ಪರಮ ಕರ್ತವ್ಯ; ಆದುದರಿಂದ ಎಚ್ಚರಿಕೆ! ಅನಧರ್ಥಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವೀಯ ಬೇಡಿರಿ.

(ಅಶೋಕನು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಸಭೆಯನ್ನುದ್ದೇಶಿಸಿ ಸುಮ್ಮಿನಿರುವಂತೆ ಸಂಜ್ಞೆ ಮಾಡುವನು)

ಶಿಶುಪಾಲಶರ್ಮ:- ಅಪರಾಧಿ! ನೀನೊಬ್ಬ ರಕ್ಷಕಭಟನ ಕೊಲೆ ಮಾಡಿರುವಿ; ಆದುದರಿಂದ ನ್ಯಾಯ ಶಾಸನದಂತೆ ನಿನಗೆ ಮರಣದಂಡನೆಯನ್ನು ವಿಧಿಸಿರುತ್ತೇನೆ.

ಅಶೋಕ:- (ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಯೇ ನಗುತ್ತಾ) (ಸ್ವ) ಇದೆಂತಹ ನ್ಯಾಯ ಪರಿಶೀಲನೆ! ಸತ್ಯನಿಷ್ಠೆ! ನಿಜವಾಗಿಯೂ ನ್ಯಾಯಮಂತ್ರಿಯು ಮಹಾಪುರುಷನು, ದೇವಾಂಶ ಸಂಭಾತನು; ಇಂತಹರು ರಾಜ್ಯಾಡಳಿತದಲ್ಲಿರುವುದೇ ನನಗೊಂದು ಹೆಮ್ಮೆ (ಪ್ರ) ನ್ಯಾಯಮಂತ್ರೀ! ನಾನು ನಿನ್ನೇ ನಿಷ್ಪಕ್ಷಪಾತವಾದ ನಿಣಾಯಕ್ಕೆ ಎದುರಾಗಿ ಏನನ್ನೂ ಹೇಳಲಾರೆ.

ಶಿಶುಪಾಲಶರ್ಮ:- ಸಂತೋಷ (ಎದ್ದನಿಂತು) ಮಹಾಜನರೇ! ಈಗ ಎಲ್ಲರೂ ಶಾಂತಚಿತ್ತದಿಂದ ಲಾಲಿಸಬೇಕು. ನ್ಯಾಯಮಂತ್ರಿ ಪದದ ಕರ್ತವ್ಯವು ನ್ಯಾಯಾನ್ಯಾಯ ವಿಚಕ್ಷಣೆಯು. ಹಾಗೆಯೇ ಅಪರಾಧಿಯ ಕರ್ತವ್ಯವು ಶಾಸನಬದ್ಧವಾದ ಶಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ಅನುಭವಿಸುವುದು. ಆದರೆ ಧರ್ಮ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳು, ನಮ್ಮ ಪುರಾಣ ಗ್ರಂಥಗಳು ರಾಜನು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಈಶ್ವರ ಸ್ವರೂಪನೆಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಆದನ್ನು ನಾನೂ ಸನ್ವಾನಿಸುತ್ತೇನೆ. ನಿಂತಹ ಅನುಮೋದಿಸುತ್ತಿರಿ. ಹಿಂಗಿರುವಲ್ಲಿ ಈಶ್ವರ ಸ್ವರೂಪನಾದ ಆತನನ್ನು ಶಿಕ್ಷಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಈಶ್ವರಮೊಬ್ಬಿಗೆ ಸಾಧ್ಯವೇ ಹೊರತು ನನ್ನಂತಹ ನ್ಯಾಯಮಂತ್ರಿಯ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಮೀರಿದ ಕಾರ್ಯವದು. ಆದುದರಿಂದ ನ್ಯಾಯಕ್ಕೆ ಹಾನಿಯಾಗದಂತೆ, ಈಶ್ವರೀಷೋಽಧಕ್ಕೆ ಗುರಿ ಯಾಗದಂತೆ ಚಕ್ರವರ್ತಿಯ ಈ ಸುವರ್ಣಾದ ವಿಗ್ರಹವನ್ನು ಪ್ರಜೆಗಳಿಲ್ಲರ ಮುಂದೆಯೇ ಗಲ್ಲಗಂಬಕ್ಕೆ ಖಾಗು ಹಾಕಬೇಕೆಂಬುದಾಗಿ ನಾನು ಆಜಾಖಿಸುತ್ತೇನೆ. (ಗುಪ್ತಚಾರನು ತಂದ ಸುವರ್ಣಾ ವಿಗ್ರಹವನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ನೋಡುವರು) ಹೂಂ, ಒಯ್ಯಿರಿ ಅದನ್ನು ಆಚಿಗೆ; ಹೊಡಲೇ ಆಜ್ಞೆಯು ಪರಿಪಾಲಿಸಲ್ಪಡಲಿ (ಒಯ್ಯುವರು)

ಸಭೆಯಲ್ಲಿ :- (ಕೋಲಾಹಲ) ನ್ಯಾಯವಾದ ಆಜ್ಞೆ! ಮಂತ್ರಿಯು ನಿಷ್ಪಕ್ಷಪಾತಿಯು, ದಕ್ಷನು. ಭಲಾ! ಭಲಾ!! ನ್ಯಾಯಮಂತ್ರಿಗೆ ಜಯವಾಗಲಿ!

ಅಶೋಕ :-(ತಟ್ಟನೆ ಮುಂದುವರಿದು ನ್ಯಾಯಮಂತ್ರಿಯನ್ನು ತಜ್ಜಿಕೊಂಡು) ನ್ಯಾಯ ಮಂತ್ರಿಗಳೇ! ನಿಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯ

ದಕ್ಷತೆಯ ನಿಷ್ಪತ್ತಪಾತವಾದ ನ್ಯಾಯ ವಿಚಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ನೋಡಿ ನನ್ನ ಕಣ್ಣಗಳಿಂದು ತೆರೆದುವು; ನ್ಯಾಯವೆಂದರೆ ಏನೆಂದು ಇಂದು ನಾನು ತಮ್ಮಿಂದ ತಿಳಿದುಕೊಂಡೆ ನಿಮ್ಮ ಸಾಮಧ್ಯವನ್ನೂ, ದೃಷ್ಟಿ ಸ್ಥಿರವನ್ನೂ ನೋಡಿ ನಾನು ಕೃತಾರ್ಥನಾದೆನು. ಇದನ್ನೆಂದಿಗೂ ನಾನು ಮರೆಯುವಂತಿಲ್ಲ, ನನ್ನೀ ವಿಶಾಲವಾದ ಮಗಧ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯಮಂತ್ರಿಯಾಗಿರಲು ತಮ್ಮ ಹೋರತು ಇನ್ನಾರಿಗೂ ಯೋಗ್ಯತೆ ಸಾಲದು; ಆದುದರಿಂದ ಆ ಭಾರವನ್ನು ಎಂದೆಂದೂ ತಾವೇ ವಹಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿ ಅಪೇಕ್ಷಿಸುತ್ತೇನೆ; ನೆರವೇರಿಸಿಕೊಡುವಿರಾ?

ಶಿಶುಪಾಲಶರ್ಮ: - ಮಧ್ಯೇಯೊಂದು ಮಾತಿದೆ ಚಕ್ರೇಶ್ವರ! ಈ ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಸಂತೋಷಕ್ಕೂ ಆನಂದಕ್ಕೂ ಕಾರಣಾದವರು ಈ ನನ್ನ ಸಾಕುಮಗಳಾದ ನಿನ್ನ ರಾಜನರ್ತಕಿಯು; (ಮಮತೆಯು ಬರುವಳು) ಇವರು ಸೂಳಿಯಲ್ಲ, ಕಲೋಪಾಸಕಿಯು; ಇವರನ್ನು ಮಮತೆಯಿಂದ ನೋಡುವೇಯಾ?

ಅಶೋಕ : ಸಚಿವ ಶ್ರೀಷ್ಟರೇ! ಮಮತೆಯು ಇಂದಿನಿಂದ ರಾಜನರ್ತಕಿಯಲ್ಲ, ನನ್ನ ಹೃದಯ ನರ್ತಕಿಯು; ನಾನಿವಳನ್ನು ಪ್ರೇಮದಿಂದ ಸ್ವಿಕರಿಸುತ್ತೇನೆ. ಅಪ್ಪಣಿ ಕೊಡಿಸುವಿರಾ? ಸಂತೋಷವೇ? (ಮಮತೆಯ ಕ್ಷೇತ್ರದಿಂದ ಸೆಳೆದುಕೊಳ್ಳುವನು. ಅವರು ಹೃದಯಾಂತರಾಳದಿಂದ ಎಲ್ಲಾರೂ ಶಿರಬಾಗಿ ನಿರ್ಮಿಸುವರು)

ಶಿಶುಪಾಲಶರ್ಮ: - ಎಲ್ಲರೂ ಈ ಸಂತೋಷ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಮಂಗಲದಾಯಕನಾದ ಪರಮಾತ್ಮನನ್ನು ಸ್ತುತಿಸೋಣ.

ರಾಗ ಮಾಲಕಂಸ - ರ್ಯಾಂಪೆ ತಾಳ

ಪ್ರೇಮಖನಿ ಜಾಣ ಘನ ಯೋಗಿವರ ಕರುಣಿಸೋ |

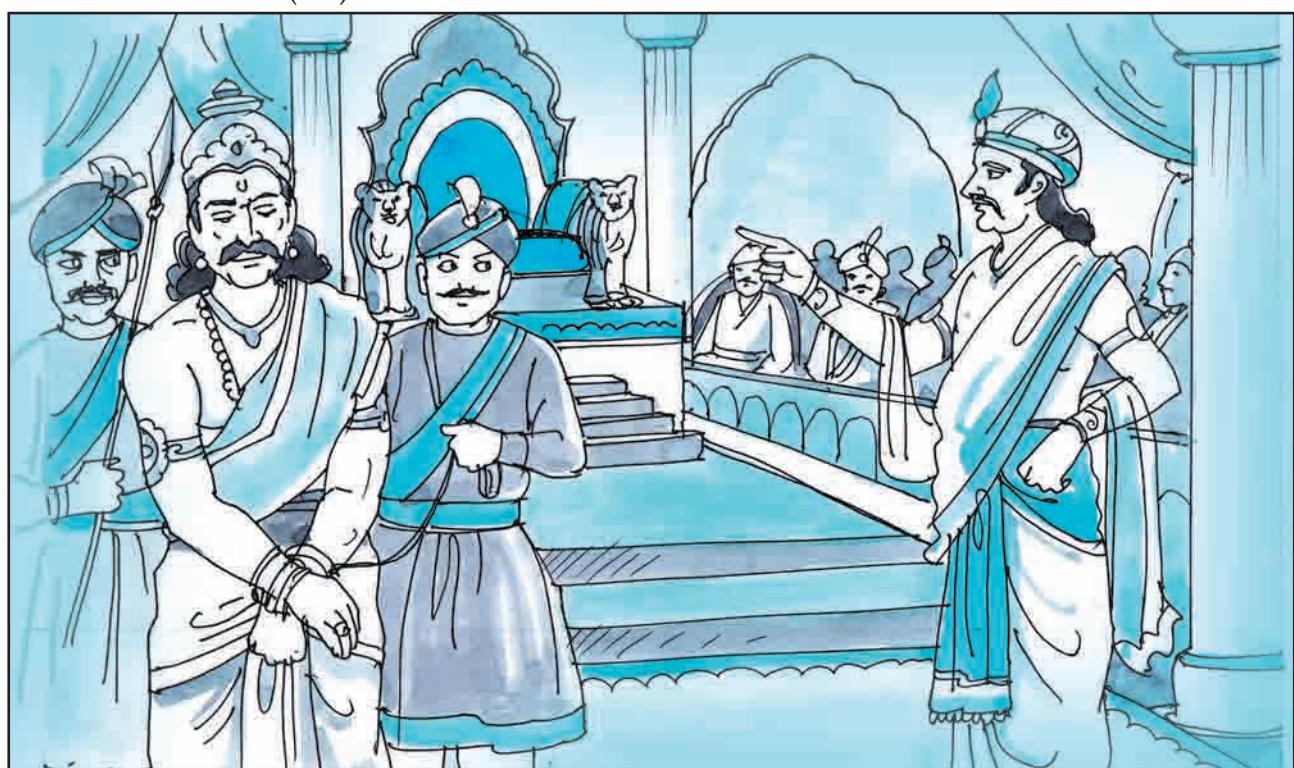
ಮೋಹ ಮದಗಳ ಅಳಿಸೂ ಶಾಂತಿ ಜಗದಲಿ ನಲಿಸೂ || ದೃ ||

ಲೋಕೇಶ ಗೌರಿಶ ನತಿಂಸಲಿ ಜಿಹ್ವೆಯಲಿ |

ಅನವರತ ವರನಾಮ ಕೃವಲ್ಯಧಾಮ || 1 ||

- ಮಂಗಳ -

(ತೆರೆ)

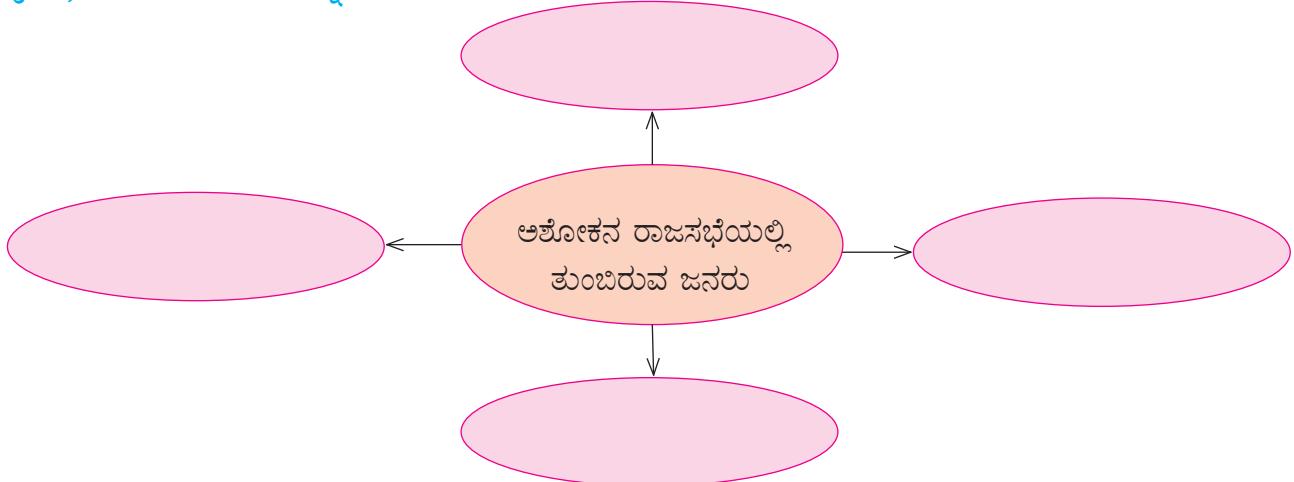

ಶಬ್ದಗಳ ಅರ್ಥ

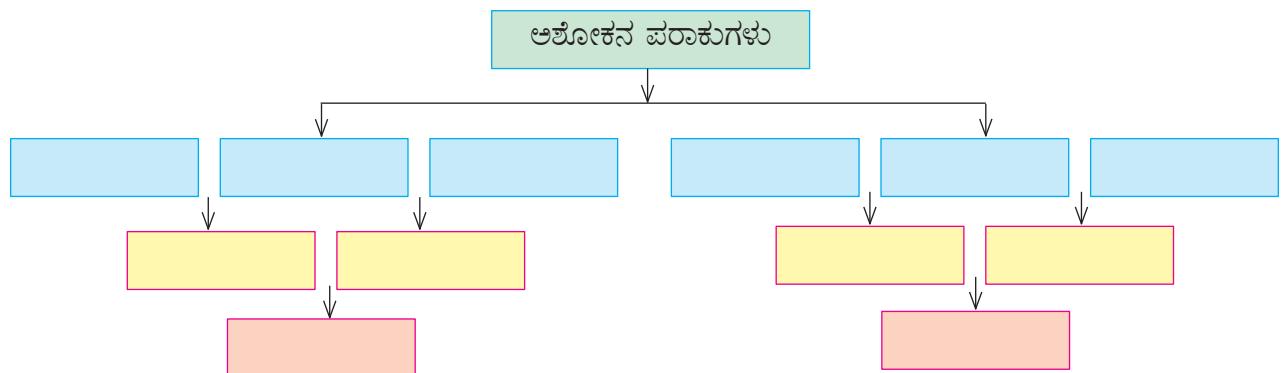
ನೇರೆದ - ಸೇರಿದ; ಹಂತಕ - ಕೊಲೆಗಾರ; ವಿಚಕ್ಷಣೆ - ಕಾರ್ಯಕುಶಲತೆಯುಳ್ಳವರು

ಅಭ್ಯರ್ಥಿ

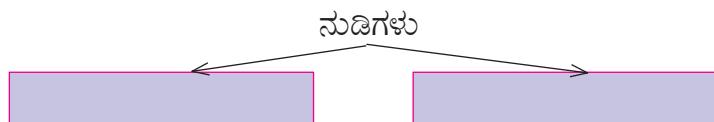
ಕ್ರತಿ 1) I. ಕೆಳಗಿನ ಚಾಲವನ್ನು ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಿರಿ.

II. ಅಶೋಕನನ್ನು ಉದ್ದೇಶಿಸಿ ಹೇಳಿದ ಬಹುಪರಾಕಾಗಳನ್ನು ಕೆಳಗಿನ ಜಾಲಾಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆಯಿರಿ.

III. සේඛාතාමන්ත්‍රීයන් මැදිහිටි හේලිද එතුවාලුම්-න නුගිග්ලන් ඡොක්කීන්ලු පරෙයා.

క్షేత్ర 2) కేళగిన ప్రతియోందు పదద అభ్యర్థి కొడువ ఒందు శబ్దమను పదబంధదింద ముడుకి బరేయిరి.

- 1) ದ್ವಾರ್ಪಾಲಿ ಚಕ್ರ ಕಿ ರಾಜನ ಹೆಸರಲ್ಲಿದೆ- ಅಶೋಕ
  - 2) ಅರಿಷಡವರ್ಗದಲ್ಲಿ ಒಂದು
  - 3) ರಾಜ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವ ಆಸನ
  - 4) ತಪ್ಪಿತನ್
ತಪ್ಪಿತನ್

- 5) ಹೊಗಕುಭಟ್ಟರು
 6) ಸಮದೃಷ್ಟಿ
 7) ದಿವಾನ
 8) ಕಸವರ

ಉದಾಹರಣೆಯಲ್ಲಿ ತೋರಿಸದಂತೆ ಕೆಳಗಿನವುಗಳಿಗೆ ಯೋಗ್ಯ ಶಬ್ದವನ್ನು ಕೋಣಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಗುರುತಿಸಿರಿ.

ಚ	ಗ	ರ	ತ	ದ	ಸ	ಪ	ಟ	ಜ		ಗು	ರೂ	ಅ			
ಶ್ರು	ವಂ	ಧಿ	ಮಾ	ಗ	ಧ	ರು	ಪೈ	ಇ	ಯ	ಕ	ಒ	ಪ		ಲ	
ತೇ	ರಂ	ಹೇ	ಭ	ಖಿ	ತ	ಳ	ಮೀ	ದೇ	ನಿ	ಣಾ	ರ	ರಾ	ಆ		
ಶ್ರಿ	ಜೆ	ಗೆ	ಶೆ	ತಂ	ಜಿ	ಳೀ	ಸಂ	ಷ್ಟೆ	ಕೈ	ಇ	ಟೈ	ವಿ	ಡು	ಣ	
ಮಂ	ರೆ	ಧೆ	ಖೀ	ಜ್ಞಾ	ಪೇ	ನೈ	ಕೈ	ಜೂ	ಸಾ	ಇಂ	ಕೈ	ಮೆ	ರಂ	ರಿ	
ಚಾ	ಯ	ಪೂ	ನೆ	ಜಾ	ನಾಂ	ಪಾ	ಚಿ	ಸೀ	ಮು	ಡ	ಷ್ಟ	ಶಿ	ಚೆ	ದಿ	
ಎ	ಲೀ	ನೆ	ಗೇ	ಶೀ	ತೆ	ಫೆ	ನೇ	ಣಂ	ದ	ಭ	ಅ	ಶೋ	ಕೆ	ನೈ	
ಹಾ	ಹಾ	ರೇ	ನೆ	ಬೂ	ಅ	ಹೆ	ಪಾ	ವ	ತೆ	ಗೇ	ನು	ಫ್ರ	ಬಿ	ಜೇ	
ಸಿಂ	ಷ್ಟಿ	ಮೇ	ಟೀ	ಧೆ	ಚೊ	ಟೇ	ಹು	ಸು	ಚು	ವೈ	ಕೇ	ಬ	ಮು	ದ	

ಕ್ರತಿ 3) I. ಕೊಲೆಯ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯ ಮಂತ್ರಿಯು ಹೇಳಿದ ತೀಮಾನವೇನು ಹೇಳಿರಿ.

II. ನಿಮ್ಮಾರ್ಥಿನಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಯಾವುದಾದರೊಂದ ನ್ಯಾಯ ಸಮೃತವಾದ ತೀಮಾನವನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ

ಕ್ರತಿ 4) I. ರಾಜನಿಗೆ ಮನ್ನಕೆಳಾಡುವ ನ್ಯಾಯಮಂತ್ರಿಯ ಧರ್ಮಸೂಕ್ತವನ್ನು ನಿನ್ನ ಮಾತುಗಳಲ್ಲಿ ಬಣ್ಣಿಸಿರಿ.

II. ಈ ಗಢಪಾಠದಿಂದ ನೀವು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ನಾಲ್ಕೆಂದು ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಿರಿ.

ಕ್ರತಿ 5) I. ಕೆಳಗಿನ ಶಬ್ದಗಳ ಅರ್ಥಗಳನ್ನು ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿರಿ.

ಕೃತಾರ್ಥ, ಉಲ್ಲಂಘನೆ, ಕೈವಲ್ಯ, ಅನವರತ

II. ಕೆಳಗಿನ ಪಟ್ಟೋನದಿಂದ ಆಯ್ದು ಮೂರು ಅಕ್ಷರಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ನಾಲ್ಕು ಅರ್ಥವೂ ಶಬ್ದ ಬರೆಯಿರಿ.

***

ವ್ಯಾಕರಣ ವಿಭಾಗ

ಸರ್ವನಾಮಗಳು

ನಾಮಪದದ ಬದಲಾಗಿ ಒಳಿಸುವ ಪದಗಳಿಗೆ ಸರ್ವನಾಮಗಳೆಂದು ಕರೆಯುವರು.

ಉದा- ನಾನು, ನೀನು, ಅವನು, ಅವಳು, ಅದು, ಇದು, ತಾನು, ತಾವು, ಇತ್ತೀಚೆ ಸರ್ವನಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಮೂರು ವಿಧಗಳು.

- 1) ಪುರುಷಾರ್ಥಕ ಸರ್ವನಾಮ
- 2) ಪ್ರಶ್ನಾರ್ಥಕ ಸರ್ವನಾಮ
- 3) ಆತ್ಮಾರ್ಥಕ ಸರ್ವನಾಮ

- 1) ಪುರುಷಾರ್ಥಕ ಸರ್ವನಾಮ:- ನಾನು, ನಾವು, ನೀನು, ನೀವು, ಇವನು, ಇವಳು, ಇದು, ಇವು, ಅವನು, ಅವಳು, ಅದು, ಇತ್ಯಾದಿ.
- 2) ಪ್ರಶ್ನಾರ್ಥಕ ಸರ್ವನಾಮ:- ಯಾರು, ಯಾವುದು, ಏನು, ಏತರದು, ಯಾವನು, ಯಾವಳು ಇತ್ಯಾದಿ.
- 3) ಆತ್ಮಾರ್ಥಕ ಸರ್ವನಾಮ:- ತಾನು, ತಾವು, ತನ್ನ ಮೊದಲಾದವುಗಳು

ವಿಶೇಷಣ

ಯಾವುದಾದರೆಂದು ವಸ್ತು, ವ್ಯಕ್ತಿ ಮೊದಲಾದವುಗಳು ಗುಣ, ಬಣ್ಣಾತ್ಮ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಹೇಳುವ ಪದಗಳಿಗೆ ವಿಶೇಷಣಗಳು ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ.

ಇದರಲ್ಲಿ ಗುಣವಾಚಕ, ಪರಿಮಾಣವಾಚಕ ಹಾಗೂ ಸಂಖ್ಯಾವಾಚಕ ವಿಶೇಷಣಗಳೆಂದು 3 ಪ್ರಕಾರಗಳುಂಟು.

- 1) **ಗುಣವಾಚಕ:-** ಯಾವುದೇ ಒಂದು ವಸ್ತು ಅಥವಾ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಗುಣ ಸೂಚಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಗುಣವಾಚಕ ಎನ್ನಲಿ.

ಉದಾ:   ಸುಂದರವಾದ ಕಟ್ಟಡ
                ಒಳ್ಳೆಯ ಸ್ನೇಹಿತ
                ಇಂಪಾದ ಸ್ನೇಹ
                ತಂಪಾದ ಗಾಳಿ

- 2) **ಪರಿಮಾಣವಾಚಕ:-** ಯಾವುದೇ ಒಂದು ವಸ್ತುವಿನ ಅಥವಾ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಸೂಚಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪರಿಮಾಣವಾಚಕ ಎನ್ನಲಿ.

ಉದಾ.:   ಚಿಕ್ಕ ಮಗು
                ದೊಡ್ಡ ಶಾಲೆ
                ಕೆರಿಯ ಮಗಳು

3) **ಸಂಖ್ಯಾವಾಚಕ:** - ವ್ಯಕ್ತಿ ಅಥವಾ ವಸ್ತುವಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಸೂಚಿಸುವುದೇ ಸಂಖ್ಯಾವಾಚಕ ವಿಶೇಷಣವಾಗಿದೆ.

ಉದಾ.: ಹತ್ತು ಕ್ಕೆಗಳು
ಒಂದು ತಲೆ
ಇಪ್ಪತ್ತು ಆಕಳುಗಳು
ನಾಲ್ಕು ಕರುಗಳು

ವಿಭಕ್ತಿ ಪ್ರತ್ಯೇಯಗಳು

ನಾಮಪ್ರಕೃತಿಗಳ ಮುಂದೆ ಸೇರಿಕೊಂಡು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಅಥವಾ ಉಂಟುಮಾಡುವ ಪ್ರತ್ಯೇಯಗಳಿಗೆ ‘ವಿಭಕ್ತಿ ಪ್ರತ್ಯೇಯ’ ಎಂದು ಹೆಸರು ವಿಭಕ್ತಿ ಪ್ರತ್ಯೇಯಗಳಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು 8 ಪ್ರಕಾರಗಳಿದ್ದು ಅವುಗಳ ಪ್ರತ್ಯೇಯ ಹಾಗೂ ಉದಾಹರಣೆಗಳು ಈ ಕೆಳಗಿನಂತಿವೆ.

ವಿಭಕ್ತಿ	ಪ್ರತ್ಯೇಯ	ಉದಾಹರಣೆ
ಪ್ರಥಮಾ	ಉ	ರಾಮನು
ದ್ವಿತೀಯ	ಅನ್ನ	ರಾಮನನ್ನ
ತೃತೀಯ	ಇಂದ	ರಾಮನಿಂದ
ಚತುರ್ಥಿ	ಗೆ, ಇಗೆ, ಅಕ್ಕೆ	ರಾಮನಿಗೆ
ಪಂಚಮಿ	ದೆಸೆಯಿಂದ	ರಾಮನಿಂದ
ಷಷ್ತಿ	ಆ	ರಾಮನ
ಸಪ್ತಮಿ	ಅಲ್ಲ	ರಾಮನಲ್ಲಿ
ಸಂಬೋಧನೆ	ಏ, ಇರು	ರಾಮನೇ

ವಾಕ್ಯ ಪ್ರಕಾರಗಳು

ವಾಕ್ಯರಚನಾ ವಿವರ: ಕ್ರಮವತ್ತದ ಪದಗಳ ಮತ್ತು ಪೂರ್ಣ ಅರ್ಥಕೊಡುವ ಸಂಯೋಜಿತ ರಚನೆಯೇ ವಾಕ್ಯ, ನಿಲರ, ಸ್ವಾಷಾ ಹಾಗೂ ಪೂರ್ಣ ಅರ್ಥಕೊಡುವ ವ್ಯಾಕರಣದ ರಚನೆಯಿದು.

ಉದಾ: 1) ವಿಜಯನು ಉರಿಗೆ ಹೋದನು
2) ಗಂಗೆಯು ನೀರನ್ನ ತೆಂದಳು

ವಾಕ್ಯ ಪ್ರಕಾರಗಳು:

ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಸರಳ ವಾಕ್ಯ, ಸಂಯುಕ್ತ ವಾಕ್ಯ ಹಾಗೂ ಸಂಕೀರ್ಣ (ಮಿಶ್ರ) ವಾಕ್ಯ ಎಂದು ವಿಂಗಡಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಸರಳ ವಾಕ್ಯ: ಒಂದು ಕ್ರಿಯಾ ಪದದೊಡನೆ ಸ್ಥಿತಂತ್ರವಾದ, ವಿಚಿತ ಅರ್ಥಕೊಡುವ ವಾಕ್ಯರಚನೆಗೆ ಸರಳ ವಾಕ್ಯವೆನ್ನುವರು.

ಉದಾ: 1) ಅಜ್ಞಿಯು ಕಥೆಯನ್ನ ಹೇಳುತ್ತಾಳೆ
2) ಬೆಕ್ಕು ಹಾಲನ್ನ ಕುಡಿಯುತ್ತದೆ

ಸಂಯುಕ್ತ ವಾಕ್ಯ: ಎರಡು ಅಥವಾ ಅನೇಕ ವಾಕ್ಯಗಳು ಒಟ್ಟಾಗಿ ಸೇರಿ ಪೂರ್ಣ ಅರ್ಥವನ್ನು ನೀಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಂಯುಕ್ತ ವಾಕ್ಯ ಎನ್ನಲಾಗಿ ಇದರಲ್ಲಿ ಎರಡು ಪೂರ್ಣ ಶ್ರೀಯಾಪದಗಳಿರುತ್ತವೆ.

- ಉದಾ: 1) ನಾವು ಸಾಕಷ್ಟು ಹಣ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿರುವುದರಿಂದ ಆ ವಸ್ತುವನ್ನು ಖರೀದಿಸಲಿಕ್ಕಾಗಿಲ್ಲ
2) ಅವನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಆಟ ಆಡಲಿಲ್ಲ ಆದರೂ ಪಂದ್ಯವನ್ನು ಗೆದ್ದನು.

ಸಂಕೀರ್ಣ (ಮಿಶ್ರ) ವಾಕ್ಯ: ಒಂದು ಅಥವಾ ಅನೇಕ ವಾಕ್ಯಗಳು ಒಂದು ಪ್ರಧಾನ ವಾಕ್ಯಕ್ಕೆ ಅಧಿನಷಿಟಿಗಿರುವುದಕ್ಕೆ ಸಂಕೀರ್ಣ ವಾಕ್ಯವೆನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಥವಾ ಒಂದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಅಪೂರ್ಣ ಶ್ರೀಯಾಪದಗಳಿರುತ್ತವೆ.

- ಉದಾ: 1) ಪುಟ್ಟನು ಬಾಳೆಹಣ್ಣನ್ನು ತಿಂದು ಸಿಪ್ಪೆಯನ್ನು ಕೆಸದಬುಟ್ಟಿಗೆ ಹಾಕಿದನು.
2) ಸೀತೆಯು ನಾಡನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಕಾಡಿಗೆ ಹೋದಳು

ಪಡೆನುಡಿಗಳು

ಹಲವು ವಾಕ್ಯಂಶಗಳು ತಮ್ಮ ಸಾಮಾನ್ಯ ಅರ್ಥವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ವಿಶೇಷ ಅರ್ಥವನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸುತ್ತವೆ. ಇಂತಹ ವಾಕ್ಯಂಶಗಳಿಗೆ 'ಪಡೆನುಡಿ' ಎನ್ನಲಾಗುತ್ತದೆ. ಪಡೆನುಡಿಗಳು ಭಾಷೆಗೆ ಪ್ರೌಢತೆಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತವೆ. ಪಡೆನುಡಿಗಳನ್ನು ಬಳಸುವುದರಿಂದ ಭಾಷಾಜ್ಞನು ಶಬ್ದಸಂಪತ್ತು ಹೆಚ್ಚುಪೂರ್ಣಲ್ಲದೆ ರಂಜಕತೆಯೂ ಕೂಡ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸುತ್ತದೆ.

ಪಡೆನುಡಿಗಳು, ಅವುಗಳ ಅರ್ಥ ಹಾಗೂ ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಅವುಗಳ ಪ್ರಯೋಗ.

- 1) ಕಾಲಿಗೆ ಬುದ್ದಿ ಹೇಳು = ಓದಿಹೋಗು
ಬೆಕ್ಕನ್ನು ಕಂಡ ಕೂಡಲೇ ಇಲಿಯು ಕಾಲಿಗೆ ಬುದ್ದಿ ಹೇಳಿತು.
- 2) ಕೈ ಕಟ್ಟಿ ಕೂಡು = ಚಿಂತಿಸು ವ್ಯಧಕೂಡು.
ದುಡ್ಡನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡ ಹುಡುಗನು ಕೈ ಕಟ್ಟಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡನು.
- 3) ಬೆಕ್ಕಿಸಬೇರಗಾಗು = ಗಾಬರಿಯಾಗು, ಆಶ್ಚರ್ಯಚಕ್ಕಿರಿಯಾಗು.
ಸಿದಿಲಿನ ಶಬ್ದಕ್ಕೆ ಹಳ್ಳಿಯ ಜನ ಬೆಕ್ಕಿಸಬೇರಗಾದರು.
- 4) ಹೊಟ್ಟಿಗೆ ಹಾಕು = ಮೋಸಮಾಡು
ಕೆಲವೊಂದು ಸಲ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳು ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ಹೊಟ್ಟಿಗೆ ಹಾಕಲು ಹೊಂಚ ಹಾಕುತ್ತಾರೆ
- 5) ಹುಬ್ಬಿಗೆಂಟಿಕ್ಕು = ಸಿಟ್ಟಿಗೆ ಬರು
ಗೀತೆಯು ಹೇಳಿದ ವಸ್ತುವನ್ನು ತರದಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಅಪ್ಪನ ಮೇಲೆ ಹುಬ್ಬಿಗೆಂಟಿಕ್ಕಿದ್ದ್ವು

ನಿಬಂಧ ಬರಹ

ಒದುವುದು ಒಂದು ಕಲೆಯಾಗಿರುವೆಂತೆ ಬರೆಯುವುದೂ ಒಂದು ಕಲೆ. ಬರೆವಣಿಗೆಯಿಂದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯ ಅರ್ಹತೆಯನ್ನು ಅಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಹಲವಾರು ಪ್ರಸ್ತರೆಗಳನ್ನು ಓದಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅಂದಾಗ ಮಾತ್ರ ಉತ್ತಮವಾದ ನಿಬಂಧವನ್ನು ಬರೆಯಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.

ನಿಬಂಧಗಳಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ಪ್ರಕಾರಗಳು.

- 1) ನಿರೂಪಣಾತ್ಮಕ
- 2) ವಣಿಕಾತ್ಮಕ
- 3) ಕಥಾತ್ಮಕ
- 4) ವೈಜ್ಞಾನಿಕ
- 5) ಕಾಲ್ಪನಿಕ
- 6) ಆತ್ಮಕಥ

ನಿಬಂಧ

ಪರಿಸರ ಮಾಲಿನ್ಯ

ಕೊಟ್ಟಾಗಿ ಅಂಶಗಳ ಆಧಾರದಿಂದ ನಿಬಂಧ ರಚಿಸುವುದು.

- ನಮ್ಮ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ವಾತಾವರಣಕ್ಕೆ ಪರಿಸರ
- ಗಿಡ, ವಾಯು, ಜಲ, ಶಿಶ್ವ ಸಸ್ಯಗಳಿಗಿರಿ, ಮೊದಲಾದವು
- ಭೌತಿಕ, ಭೋಗೋಲಿಕ, ಆರ್ಥಿಕ, ಸಾಮಾಜಿಕ, ಪರಿಸರಗಳೆಂದು
- ಪರಿಸರ ಮಾಲಿನ್ಯ, ಜಲ, ವಾಯು, ಶಿಶ್ವ
- ಕಾಡುಗಳ ನಾಶ
- ಅತಿವೃಷ್ಟಿ ಅನಾವೃಷ್ಟಿ, ವಿಶ್ವತಾಪಮಾನ ಪರಿಸರ ಮಾಲಿನ್ಯಕ್ಕೆ ಕಾರಣಗಳು
- ಕಾರ್ಬನ, ವಾಹನಗಳು, ಮುತ್ತಿಮೀರಿದ ಜನಸಂಖ್ಯೆ

ಪರಿಹಾರೋಪಾಯ

- ಗಿಡ, ಮರಗಳನ್ನು ನೆಡುವುದು
- ವಾಹನಗಳ ಮಿತವಾದ ಬಳಕೆ
- ಕಾರ್ಬಾನೆಗಳ ಹೊಗೆ ಹಾಗೂ ನೀರು ಪರಿಸರಕ್ಕೆ ಧಕ್ಕೆ ಯಾಗದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು
- ಸ್ವಚ್ಛತಾ ಅಭಿಯಾನ
- ರಾಸಾಯನಿಕ ಗೊಬ್ಬರ ಬಳಸದಿರುವುದು
- ಶ್ರೀಮಿನಾಶಕಗಳನ್ನು ದೂರೀಕರಿಸುವುದು

ಕಥಾರಚನೆ

ಕೊಟ್ಟ ಅಂಶಗಳ ಆಧಾರದಿಂದ ಕಥೆಯನ್ನು ರಚಿಸುವುದು

ಚಿನ್ನದ ಮೊಟ್ಟೆ ಇಡುವ ಕೋಳಿ

- ಒಂದೂರಿನಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯ
- ಕೋಳಿ ಸಾಕಿದ್ದು
- ಚಿನ್ನದ ಮೊಟ್ಟೆ ಇಡುತ್ತಿತ್ತು
- ಅತಿ ಆಸೆಯ ಮನುಷ್ಯನಲ್ಲಿ ಮೂಡಿದ ದುರಾಸೆ
- ಬೇಗನೆ ಶ್ರೀಮಂತ ನಾಗಬೇಳೆಂಬ ಆಸೆ
- ಕೋಳಿಯನ್ನು ಕೊಯ್ದಿದ್ದು
- ನಿರಾತೆ ಯಾದದ್ದು
- ಅತಿ ಆಸೆ ಗಳಿಗೇಡು

ಪತ್ರಲೇಖನ

ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ಪತ್ರಲೇಖನದಲ್ಲಿ ಎರಡು ವಿಧಗಳು. ಜೈಪಚಾರಿಕ ಹಾಗೂ ಅನೋಪಚಾರಿಕ ಪತ್ರ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ನಮ್ಮ ಕುಟುಂಬ, ಸ್ನೇಹಿತರು, ಸಂಬಂಧಿಕರು ಮುಂತಾದವರಿಗೆ ಬರೆಯುವ ಪತ್ರ ಅನೋಪಚಾರಿಕ ಪತ್ರ. ಮುಖ್ಯಾರ್ಥಾಪಕರು, ವಿವಿಧ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು, ಕಣ್ಣೀರಿಗಳು, ಅಂಗಡಿಗಳು ಮುಂತಾದ ದೈನಂದಿನ ವ್ಯವಹಾರಕ್ಕಾಗಿ ಬರೆಯುವ ಪತ್ರಗಳಿಗೆ ಜೈಪಚಾರಿಕ ಪತ್ರಗಳಿನ್ನುವರು.

ಪತ್ರಲೇಖನ

ಕೊಟ್ಟ ಅಂಶಗಳು ಆಧಾರದಿಂದ ಸಂಬಂಧಿಕರಿಗೆ/ಗೆಳೆಯನಿಗೆ ಪತ್ರ ಬರವಣಿಗೆ

ಇಂದ-

ರಮೇಶ

ಎಸ್‌ಬಿ ವಿದ್ಯಾಮಂದಿರ

ಮುಖ್ಯ ರಸ್ತೆ,

ವಿಜಯಪುರ

ಗೇ.....

- ತೀರ್ಥರೂಪ ತಂಡೆ
- ವಿಜಯಪುರದಿಂದ ತಮ್ಮ ಮಗ
- ಕ್ಷೇಮ ಸಮಾಜಾರ
- ಶಾಲೋಪೋಗಿ ವಸ್ತುಗಳು
- ಸುಮಾರು 1000ರೂ
- 15 ದಿನಗಳಲ್ಲಿ
- ಎಲ್ಲಾರೂ ಸಮಸ್ಯಾರ

ತಮ್ಮ

ಷ್ರೀತಿಯ ಮಗ

ಗೇ.....

ಶ್ರೀ ಚಂದ್ರಶೇಖರ

ಗೌರಿಶಂಕರ ಗುಡಿಯ ಹತ್ತಿರ,

ಮುಖ್ಯ ಬೀದಿ,

ಬಾಗಲಕೋಟಿ.

ಆಮಂತ್ರಣ ಪತ್ರಿಕೆ

ಆಮಂತ್ರಣ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಹಲವು ವಿಧ ಅದನ್ನು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಮೂರು ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ವಿಂಗಡಿಸಬಹುದು. ಅಪ್ಪ ವೈಯಕ್ತಿಕ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಹಾಗೂ ವ್ಯವಹಾರಿಕ ಆಮಂತ್ರಣ ಪತ್ರಿಕೆಗಳು, ಆಯಾ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಸಂಬಂಧ, ಅವರು ನಡೆಸುವ ಕೌಟುಂಬಿಕ ಸಮಾರಂಭ ಇತ್ಯಾದಿಗಳು. ಉದಾ:- ವಿವಾಹ ಸಮಾರಂಭ, ಗೃಹ ಪ್ರವೇಶ, ಉಪನಯನ, ಇತ್ಯಾದಿ. ವ್ಯವಹಾರಿಕ ಆಮಂತ್ರಣ ಪತ್ರಿಕೆಗಳು ಅವನ್ನು ನಡೆಸುವವರನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿರುತ್ತವೆ. ಇನ್ನು ಸಾಮಾಜಿಕ ಆಮಂತ್ರಣ ಪತ್ರಿಕೆಗಳು- ಉರಲ್ಲಿಯ ಜಾತ್ರೆ, ನಾಟಕ, ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಿಗೆ ಆಯಾ ಸಿನಿಮೆಗಳಿಗೆ ಅನ್ಯಾಯಿಸುತ್ತವೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಒಂದು ಮಾರ್ತಿಯನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ.

ಆಮಂತ್ರಣ ಪತ್ರಿಕೆ

ನಿಮ್ಮ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ 10ನೇ ವರ್ಗ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಬೀಳೋಡುವ ಸಮಾರಂಭದ ಆಮಂತ್ರಣ ಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿರಿ.

ಶ್ರೀ ಬಸವೇಶ್ವರ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಕ ಸಂಘ
ಶ್ರೀ ಬಸವೇಶ್ವರ ಪ್ರೌಢ ಶಾಲೆ ಬಾಗಲಕೋಟಿ

ಮಹಿಳೆಯರೇ ..... .

ಪ್ರತಿ ವರ್ಷದಂತೆ ಈ ವರ್ಷವೂ ಕೂಡ ನಮ್ಮ ಶಾಲೆಯ 10ನೇ ವರ್ಗ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಬೀಳೋಡುವ ಸಮಾರಂಭವನ್ನು ದಿನಾಂಕ 10/2/2017 ರಂದು ಬೆಳಿಗ್ಗೆ 10 ಗಂಟೆಗೆ ಶಾಲೆಯ ಆವರಣದಲ್ಲಿ ಹಮ್ಮಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಕಾರಣ ತಾವುಗಳು ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಆಗಮಿಸಿ ಶೋಭೆ ತರಬೇಕಾಗಿ ವಿನಂತಿ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು:- ಸಂಸ್ಥೆಯ ಚೇಳಾರಮನ್ನರು

ಕೌರವ ಅತಿಥಿಗಳು- ಶ್ರೀ ಬಿ. ಪ್ರಾಣೇಶ (ಹಾಸ್ಯಕಲಾವಿದರು)
ಮುಖ್ಯ ಅತಿಥಿಗಳು- ಡಾ. ಗೋಪಾಲರಾವ್ (ಸಾಹಿತಿಗಳು)
ಡಾ. ಸುಮತಿ ನಾಯಕ

ದಿನಾಂಕ 10/2/2017 ಸಮಯ: ಬೆಳಿಗ್ಗೆ 10 ಗಂಟೆಗೆ

ಸ್ಥಳ: ಶಾಲೆಯ ಆವರಣ

“ಸರ್ವರಿಗೂ ಆದರದ ಸಾಗ್ರಹ”

ಕೆ. ವಿಜಯರಾಜ
ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಪ್ರತಿನಿಧಿ

ಮುಖ್ಯಧ್ಯಾಪಕರು
ಶ್ರೀ ಬಸವೇಶ್ವರ ಪ್ರೌಢ ಶಾಲೆ
ಬಾಗಲಕೋಟಿ

2ND END PAPER

ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರಾದ್ಯ ವಾರ್ತೆಪುಸ್ತಕ ನಿರ್ಮಾತಿ ಮತ್ತು ಅಭ್ಯಾಸಕ್ರಮ ಸಂಶೋಧನ ಮಂಡಳ, ಬೃಂಜ.

ಕನ್ನಡ ಸುಗಮಭಾರತಿ ಇ.೧೦ ವೀ (ಕನ್ನಡ ಭಾಷಾ)

₹42.00

